

౧౯౨౮

వ్రతి దిన ము వ్రక టిం వం బడు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

నంపుటము ౧౬
Vol. 16

చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ ఆగస్టు 15-వ తేది బుధవారము

No. 116

శ్రీ విభవనామ సంవత్సర అధిక శ్రావణమాస బహుళ అమావాస్య

నంచిక ౧౧౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

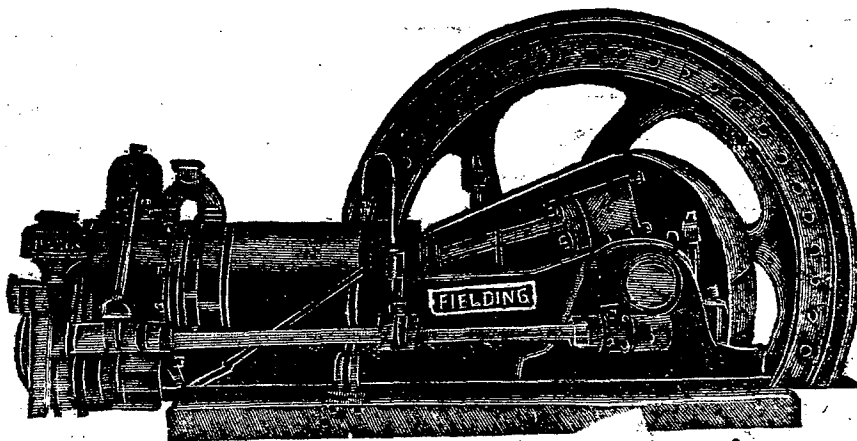
గొప్పగొప్పవారిచే వేలవేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
కాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెఱుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వంశ శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు నంజీవివంటిది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింటి ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు
తేక
109, ఫ్రేరిరోడ్డు, భోర్లు, బొంబాయి

ఫీల్డింగు క్విక్ స్టార్టింగు శెమిడిశలు క్రూడాయిలు యింజను

యిది రెండేమి
వములోనే వేపర
యిజను చల్లనిసితి
లోనుండగనే స్టార్టింగు
గలుగును. కొట్టు
స్టార్టింగు యింజను
టట్ట
లకు వుండే అప
యములు వీటికి
లేవు. లోడులాగు
టలోగొని చమురు

ఖర్చు తక్కువ అగుటలో గాని తరుచు రిపేరులేకపోవుటలోగాని, దీనిని మించిన యింజను యీ
మాక్యెట్టులో లేదు. అన్ని సామానులునూ, మిక్కిలి తెలివగులవిన్నీ, బలముగలవిన్నీ
అయివున్నవి. వేలకొలదిలతి తృప్తికరముగాపనిచేయుచున్నవి. ధరలు అతి రసముగా
6 మొదలు 75 గురముల పవరువరకును స్టామోసిధముగా నున్నవి. 586

సోలయేజంట్లు:— **డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో,**
ప్రాంచి:— మెయినురోడ్డు, విజయనగరము. 12, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు

విషూచి నివారిణి అమోఘమైన

కలరామందు

గత యాడవనీ సంవత్సరములనుండియు అనేక ప్రాణులను కాపాడి ఖ్యాతిపొందినది. దీనిని ప్రయోగముల
యందు సయితము వెంటనుంచుకొనుట అవసరము. చీదల సహాయము ప్రస్తుతము వల తగ్గించిశాము.
వల బుడి 1 కి రు 1-2-0. పోస్టేజి ప్రత్యేకము.
అయుర్వేద భూషణ **నోరి రామశాస్త్రి,** అయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ,
2/174 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ప్రపంచమును భ్రమింపజేసిన యోగీశ్వరుడు
వీరి మహా జౌషధకల్పములు అనుభవసిద్ధములు
శ్రీస్వామి సీతారాంగారి

మహాత్మ్య మత్యద్భుతము

సర్వపాపహరములు, కరిగినకంచ
అగ్ని, గంధక ప్రాణకములు, కట్టుకురు
పాములు, యినుపముక్కలు భక్షిం
తురు. అగ్ని జ్వాలలవై కూర్చుండురు.
మహారాజులు, డాక్టరులు, వ్యాయామా
రులు పరీక్షించి చూచి అనేక యోగ్య
తావతములు జపంగియున్నారు. వారి

జౌషధకల్పములు, కర్మపదములు ఒకతూరి ఉపయోగించిన
మాపురాతన షీడితవ్యాధి మాయమయిపోవును. లాభము ధర్మ
మనకు ఉపయోగింపబడును.

1. వజ్రకల్పము రక్తపుష్టి, సరములకీ, మేధాని,
పుంసత్వము యిచ్చుటయేకాక, ఏనుగువంటిబలమును, అశ్వము
వంటి వేగమును, చంద్రునివంటి కాంతిని కొనగలుగు. శరీరము
యందు వ్యాధిరాక కాపాడును. 4 జొల బుడ్డి 8-0-0.
2. మహా అండతైలం పక్షివాతము, అమవాతము,
ఉరుస్థంభవాతము, ధనుర్వాతము, లక్ష్వా, కీళ్ల వాతము, అండ
వాతము, యిచ్చుట, పిటికిప్రాయోధము. 50 సంవత్సరములు
గా వుపయోగింపుబడి అనేకవందలు రోగులు పూర్తిగా గుణము
చెందియున్నారు.
లోపల జౌషధం 8-0-0 బయటపూత తైలం 2-0-0
3. మహాగంధక రసాయనం కుష్ఠకోగము, కరి
మేహం, గంధకంతముల, భగంధరము, తీరని వ్రణములు,
పొడలు పిటికి అత్యద్భుత జౌషధం. బుడ్డి 1-కి 8-0-0
4. జీర్ణకల్పం అశీర్ణము, గుల్మము, పక్కహూల, పరి
జామహూల భేనులు, ఉబ్బసము, వాంతి, యింకా అనేక ఉదర
రోగముల అతి శ్రేష్ఠమయిన జౌషధం. బుడ్డి 1-కి 1-4-0
స్వామి సీతారాం అయుర్వేద డిపో,
2/174 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ఈనోస్ ఫ్రూట్ సాల్ట్

మీ ముఖాకృతినిబట్టి మీకు ఈనోస్ అవసరమని తోచుటలేదా?

మీ కండ్లయొక్క పెరుగు పోయినదా? మీ కిరణమునకు మెరిమలు, వుండు లేచి వికృతావరణము దాల్చినదా? అట్లయిన ఈనోస్ మీకు మిగుల కావలసినది. ప్రతిరోజును ఉదయం ఒక గ్లాసు నీళ్లలో ఒక టీ స్పూన్ ఈనోస్ వేసి త్రాగుదు. కిరణమునుండు వికారములును, అజీర్ణపదార్థములను తొలగించి రక్తకుద్ధి చేయను. రక్తముచేతుల చేతనే ముఖవికారము తగ్గును. గమక "ఈనోస్" నే నేవించుచు మంచి గుణవిద్యుగలను. నేవించుటకు దుచిగా నుండును.

ఉపయోగించుటకుండు చాల నులభమైనది. ఖర్చు తక్కువగలది. 50 వత్సరముల కెక్స్పెరియన్స్ ప్రపంచ మందు ఖ్యాతి గాంచుచున్నది.
తయారగు నప్పుడు చేతులతో తాక బడదు. డె. సి. ఈనోస్ లిమిటెడ్, లండన్, (ఇంగ్లండు) పూర్వస్థాని, ఈనోస్ అను పేర్లు మరియొక్క లేటిస్ మొదలన రిజిస్టరు ట్రేడ్ మార్కులు గలిగియుండును.

ప్రతినిధులు:—టి. ఎస్. ఆర్. గిలెట్, 1/17 అరీనియ్క్ వీధి, మదరాసు.

ENO'S 'FRUIT SALT'

కళావంతులు

పీరు తక్కినవర్గ ములవారివలెనే, వివాహములు చేసికొని నుభవడవలెననియు, పీరికి ఆదర్శములు న ప్రత్యేకాధికారము చట్టముమూలమున తీసివేయబడినదనియు, 1882 వ సంవత్సరమునండి, మూల బహుమతి ఆంధ్రదేశములో అందోళన చేయుచుండిరి. 1887 వ సంవత్సరములో మద్రాసు ప్రతికలలో, తిరువల్లికేంద్ర పార్థసారథిగోపాల మొదలగువారి లో బోగముచాంద్రుడు రప్పించుకొనడమి నేను వ్రాసిన లేఖలకు వ్యతిరేక జవాబులే వెలువడినవిగాని ఆమోదించునది లేకపో యెను. ఈబహిరంగ బాధస్త్రిల పాటకచ్చేరిలకు పోగూడదని మన యాంధ్రులలో కొందరు, అప్పటినుండియు కథములు వట్టి కార్యాచరణలో తిగిసను, నేటివరకు, మద్రాసులో వార కాంతలగానసభ అనేకములు పెద్ద విద్యాధికులచేతనే జరుగ బడుచున్నవి. ఈసంఘ సంస్కరణలో మన ద్రావిడసాధులే వెనుకబడుచున్నార.

ఈకళావంతులకు దేవదాసీ లనుగామును తీసివేయవలెను. పీరిలో వివాహితలైనవారు మాత్రమే భర్తలతో వచ్చి కోరికల లో కంభవారతి గానము మొదలైనవి జరిగించవలెను. నృత్యగీ రాభినయములలో పాండిత్యము సంపాదించినవారికి ఈ నాఖరీ వలన జీవనోపాధి దొరకుటయేగాక ఈకళ లభిస్తుందియే పీరు కళావంతులను కట్టడమునకు అర్హులగుదురు. పీరి కులవృత్తి యెంత మాత్రము నీవమైనదికాదు. కంసాలలు వడ్రంగులు నుచ్చి చాంద్రు వారివారి కళల నెట్లభివృద్ధిలోకి తెచ్చుకొనుచు వారి వృత్తుల నెట్లు విడువలేదో అవిధముగానే మన కళావంతులు తమ గానకళాకళలమును వృద్ధి చేసికొనుచు తమ గౌరవ వృత్తిని విడువనక్కరలేదు. ఈ కాలములో కక్కిన వృత్తు లెట్లు తగ్గి లగుచున్నవో పీరి కులవృత్తిని కక్కిన వర్గముల స్త్రీలుకూడ అవలంబించుచున్నారు. ఇప్పుడు కొందరు బ్రాహ్మణస్త్రీలు సారికథలు చెప్పుచుండుటలేదా! వారును మగవారివలె నృత్యము అభినయము సంగీతముతో మేళవింపజేసినపుడు ఎక్కుడు

రక్తికట్టునుగాన మన కళావంతులు తమ వంశపారంపర్యపు వాసన వలన విద్యాధికురాండ్రై యిట్టి గౌరవజీవనమేల అవలంబించ కూడదు? పీరికి వ్యభావముగ కారీరము మాధుర్యముగానుండును పీరు వివాహితలై పాతివ్రత్యమును వధవకుండ నున్నయెడల పీరు తమ కుటుంబజీవమునకు ప్రాధాన్యతలై యుండురు. అప్పుడప్పుడు నియమితకాలములలో దేవళములలో నాఖరీ చేయుచు మాన్యము లభింపజేయవచ్చును. పీరికి ప్రజలు అమిత ప్రోత్సాహ మొసంగి వివాహము మొదలగు పవిత్రకార్యముల లో కూడ పీరిని ఆహ్వానించి గౌరవించెదర.

గుంటూరులో జరిగిన కళావంతుల సభలో గౌ. రామ దాసువంతులుగారు కళావంతుల పెర్వీనును యిరవేత చేయిం చుకొనుచు మాన్యముల కేల యనుభవించుకొనడమి ప్రశ్నించిరి. పీరి నాఖరీని అర్చకనాఖరీతో పోల్చిరి. అర్చకత్వనిధిని జరి గించబాలని స్త్రీయను మైర్దులు యిరవేత తమనాఖరీని చేయించుకొనవచ్చును. వ్యాధిగ్రస్తులై యున్నపుడు తెంపా రెరిగా వారి ప్రతినిధులచేత జరిపించుకొనవచ్చును. కాని నాఖరీ చేయగలిగి యుండియు చేయకపోయినను నాఖరీ చేయుటకు అసమర్థులైనపుడును వారిని నాఖరీతోనుండి తొలగించ వలసి నదేగాని బ్రష్టిలు మాన్యములు ఒకరనుభవించుచుండగా వారి ప్రతినిధులచేత యెల్లపుడును నాఖరీ చేయించుకొనకూడదు. ముఖ్యముగా కళావంతుల నాఖరీ విద్యతో కూడుకొన్నదిగాని అర్చకుల లోకటిపాటకారు గమక విద్యావంతురాండ్రచేతనే యీ కళావంతులనాఖరీ జరుపబడవలసి యున్నది. పీరికరవున కొద్ది జీతములకు యేనుకలనో పెట్టుటేమిప్రయోజనము?

ఏకభావతీతిగాని దేవాలయమున కర్పించు నాచార మును తీసివేయవచ్చును. ఈమెచేత గజ్జకట్టించి పీథులలోయూ రేగింపు ఉత్సవములలో రాత్రియంతయు త్రిప్పనక్కరలేదు. కోరికలలో స్వామికి కంభవారతియును నియమితకాలములలోను ఉత్సవములలోను స్వామివారియెదుట భక్తిరసముగల కీర్తనలు పాడుటయే స్త్రీకి అగౌరవము? ఈకళావంతులలో వివాహితలు

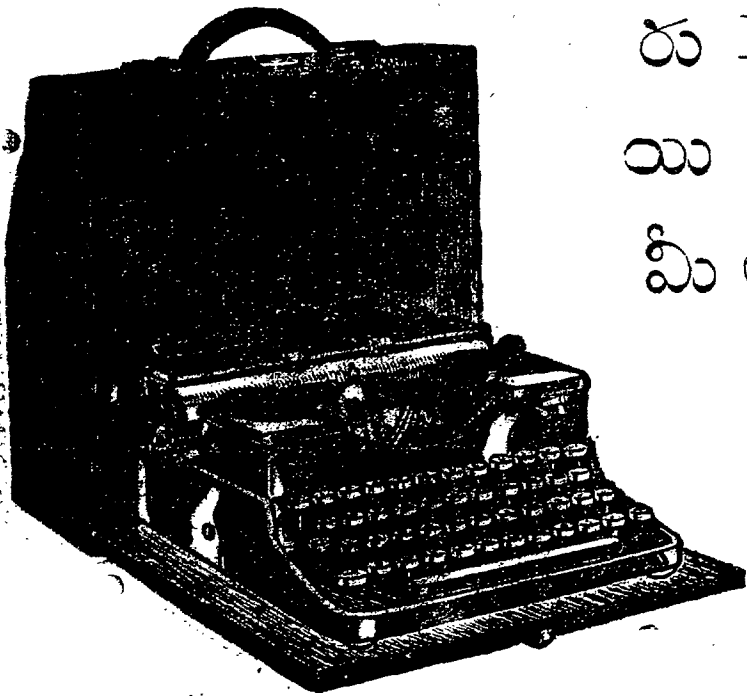
తమకుటుంబముతో కలిసి యీనాఖరీచేయుట అగౌరవము కానే రదు. బారత్వముతో యీవృత్తిని ముడిపెట్టుట ధర్మముకాదు.

పీరియీనామాలకు శిస్తుకట్టి ఆశిస్తును దేవాలయమున కిచ్చుట మంచిదని రామదాసువంతులుగారు సలహానిచ్చిరి. యికరమునకు పుట్టుచొత్తన కళావంతు లనుభవించి దానిమీద పదిరూపాయలకిన్తు యిచ్చుకొన్నను యితరు లీస్వల్పవేతనమున కెట్లు నాఖరీ చేయగలుగుదురు? ఈమాన్యములను కళావంతు లశ్వాక్రాంతము చేసినపుడు గౌ.మొంటువారు రిజ్యాజాచేయుట శ్వాసముకాని అకారణముగ వానిని లాగుకొని కేరీపట్టాల నిచ్చుట విక్కిరిలక్రమము. సహేతుకరముగాని చట్టముల మూలమున యెట్టిపనియైనను నెరవేర్చవచ్చును. కాని శ్వాసా శ్వాసములు విచారించి చేయవలెను. భక్తితోనూడిన గాన మును దేవాలయములలో బహిష్కరించిన సంఘము కలవాళ్ళ అట్లుచ్చేయక నిరాకరించినవారికి ఈనామాలను కట్టిపెట్టవచ్చు నా! ఈవిషయమై మన మాతృభూమిపైకెడిగాడను రామదాసు వంతులుగారు బాగుగాఅలోచించవలెనని ప్రార్థించుచున్నాను.

వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు

నువర్ణ సుందరరసము సవాతేహములకు సం జి. 31 31 నెలూరి గుండరకాస్త్రీగారిచే కనిపెట్టబడినది. ఎటువంటి సవాతేహ ములనైనను గుండర్యును. ఇకాశిక్కు అనవసరము. 50 మాత్రలు రు. 5/ వాడువిధము ముందుతో శంకబడును. 2116 ఆర్డరసాయనశాల, ముక్కల, కృష్ణా.

కృష్ణాపార్వతి-బెజవాడ ఇందు దాక్తురు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి కాస్త్రీగారిచే సమస్తాయుర్వే దౌవధములు తయారుచేయబడుచున్నవి. అతి చాక్. కోరినచో పి. పి. గ పంపబడును. శీట లాగు ఉచితము. 2046 (క. నె. 8

రు 12/-
యిచ్చిన
మీ అధీన
మగును

ROYAL

నెవ్వెంబరు మాసాంతము వరకు.

రు 12/- మొదట చెల్లించి తదుపరి వాయిదాకు రు 12/- చొ॥
17 వాయిదాలలో చెల్లించిన రాయల్ పోర్టబుల్ టైప్ రైటరును పొంద
వచ్చును. మొత్తం రు 216 అగుచున్నది. పైనిర్ణయ తేదీలోగా
కొనిన వారలు రు 20/ ల లాభమునకు కొనినవారగుచున్నారు.

ప్యాకింగ్ పోస్టేజిఖర్చులు ఉచితము.

రాయల్ కొనిన వారలకు యీ తక్కువ ధరలుతోబాటు,
ఒకమంచి ఫౌంటెన్ కలమును బహుమతిగా నివ్వగోరుచున్నాము.
ప్రతి కలముతోకూడ, సెప్టెంబరు 30 తేదీలోగా రు 200 బహుమతిని
పొందు విధమును తెలుపు వివరములు పంపబడును.

మీరు దీని విషయమై ఎక్కువ వివరములు
ఏల కనుగొన కూడదు?

యిక్కడచిందు

అడిసన్ అండు కో లిమిటెడ్.
హాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

రాయల్ పోర్టబుల్ టైప్ రైటరు విషయము తెలుపు పూర్తివివ
రములను, సెప్టెంబరు మాసాంతము లోపున రు 200/- గడించుపద్ద
తిని తెలుపు పత్రమును దయచేసి పంపగోరెదను.

పేరు.....

అడ్రసు.....

మీరు యీ పంపగతులన్నియు మీ స్నేహితుల క్వోకై న తెలియజేయవలెననిన
వారిపేరును అడ్రసును వ్రాసిపంపిన తదుపరి, విషయమంతయు మేము నిర్వహించ
గలవారము.

అ మృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యోషధము. ప్రతియింట నుండదగినది. అన్ని షాపులలో దొరకును.

కైకలూరుతాలూకా వార్తలు
(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలమానము

ఈసంవత్సరము రైతులకు కాలము విక్రీయ అనుకూలము
గా నున్నది. పప్పులు బాగుగా నున్నవి. వైవక్యవలన వం
టలు బాగుగా నుండవచ్చును. తొలకరివర్షములు లేకపోవుట
వలన పచ్చికబయళ్లు కూవ్యవృత్తి యున్నవి. అందువలన పశు
వులు మేతకొరత తపించుచున్నవి.

గుడివాడ భీమవరం రైల్వే

ఈరైల్వే లైను అక్టోబరునెలలో తొలిసారి బడు నని
మద్రాసు అండు పడక మరాటా రైల్వే జనరలు ట్రాఫిక్
మేనేజరుగారు తెలుపుచున్నారు.

తాలూకా కాపునంపుము

ఈ తాలూకా కాపునంపుముయొక్క కార్యనిర్వాహక
వర్తపు మీటింగు యానెల 19 తేదీ ఆదివారము పగలు 11 గం
టలకు కోరుకొల్లు గ్రామములో జరుగు నని తెలియుచున్నది.

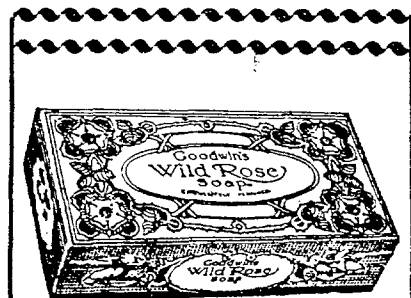
పెదలంక కాల్య

పెదలంక ఛానల్ పడవల కాల్యగ చేయించవలయు ననె
డి యుద్దేశముతో ఈసంవత్సరము (ఫిబ్రవరి) అభివృద్ధిపనులు
చేయబడినవి. ఈకాల్య పడవల కాల్యగా మార్చట చాలా అ
వసరమైయున్నది. కనుక ఆకాల్యక్రింద రైతులు ఆవిషయమై
కృషిపట్టుకొనియు అగత్యవని పాచ్చరించుచున్నారు.

రాజమండ్రి తాలూకా

కాలమానము

మృగశిరశ్చక్రి మొదలు యిప్పటివరకు వర్షములులేవు. పు
వ్యుద్ధి కార్తిలో మాత్రము తుంపురువర్షము భూమిజానకుం
డా అయిదారు కోజాలు కురిసినది. తాలూకా మొత్తములో
పెద్ద పెద్ద చెరువులక్రింద కొంతకొంత భాగములు మాత్రమే
గత సంవత్సరము తొలకు నిలవనీటివల్ల సాగుబడులు అయిన
వి. వర్షపునీటికి అక్కడక్కడ కొన్నికొన్ని పల్లపురూములు
పూడ్చిన పూడ్చులు యీ యాల్లేవకార్తి యెండవీడవరకు
యెండిపోవుచున్నవి. తొలకరి ప్రారంభమునుండి యిప్పటికి రెం
డంగుళుల వర్షమైనను పడిలేదు. పల్లములిట్లుండ మేరక వ్య
వసాయముల సంగతి వేరే వ్రాయవసరములేదు. వ్యవసాయ
ములకేమిగాని యెట్లనో జీవించుచు పనుకొనుచుండగా పశువు
లకు మనుష్యులకు కూడా కలరాలు తాలూకా అంతట యిందు
మించు అన్ని గ్రామములలోను వ్యాపించి పీడించుచున్నది. ప
శువులు విశేషముగా చనిపోవుచున్నవి. దీనికితోడు మేతలేక
ప్రతికియున్న పశువులు యిబ్బండిపడుచున్నవి. వర్షములు
పచ్చగడ్డివీళ్లు గడ్డి పట్టలేదు. గత సంవత్సరము నిల్వతొలకు
వట్టిగడ్డి అయిపోయినది. చావగా మిగిలిన పశువులను యెట్లు
మేపవలయునోయని రైతులు వాపోవుచున్నారు. ఆకాశము
మేఘావృతమై యెండుటకప్ప వర్షపువాడలేమియుకానరావు.
పడునని యాశయులేదు. ఇంకను పడునై దుడిచిమిట్టండి ముం
దు వర్షించినను లాభములేదు. ఎట్లయిన నేమి సకలవిధముల
యీ విధవసంవత్సరము యిప్పటివరకును పశుల జంతుజాల
మానవ పీడాకరమై యుప్పుచున్నది. ముందుగతి కాలమే నిర్ణ
యింపగలదు.

అమితమైన సువాసన

విడువక ఈటాయిలెట్ సబ్బును వాడు
టచే మీచర్మమునందుగల బెల్ పెటోపం
టి మృదుత్వము అట్టినేయుండును.

Made by GOODWIN'S, Manchester

Agents: P. HOLT & Co., Ltd.

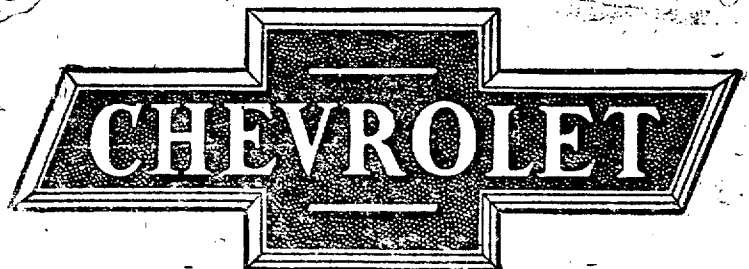
P. O. BOX 237

3433

MADRAS.

చివర్ లెట్

for Economical Transportation

ఎల్లప్పుడు నాయకత్వము

వహించుచున్నది.

ప్రస్తుతమున్న మంచికారులలో కెల్ల చివర్ లెట్ నాయకత్వము వహించునట్లు ప్రపంచ మంతయు అంగీకరించియున్నది.

హిందూ దేశమునందు కాశ్మీరమునుండి తిరువాన్కూరువరకును, బర్మానుండి బెలూచి స్థాన మువరకును నున్న పట్టణ పల్లెలయందంతటను మోటారుకారు లలో చివర్ లెట్ ప్రమాణిక మైనది అంగీకరించబడియున్నది. ఎలనగా చివర్ లెట్ నిరంతరము తక్కువ ధరలోనుండిన మోటారుకారులన్నిటిలో నూతనాభివృద్ధులను గలిగించి, చూపున తక్కువ సౌందర్యమును గలిగించుట, తాళిమి గలిగి చక్కగ పనిని నెరవేర్చడము లో చివర్ లెట్ యితరు లనూయనొందదగినట్లు నాయకత్వమునుసార్థపరుచుకొనుచున్నది.

హిందూ దేశమునందు యితర దేశముల వలెనే మోటారుకారును నేర్పరుచుటలో

నాణ్యము, ధర, ఈ రెండు ముఖ్యవిషయములు

చివర్ లెట్ ఎల్లప్పుడు ఈ రెండువిషయములు శ్రద్ధతో గమనించుచున్నది.

SIMPSON & Co., Ltd.,
G. H. BOOLEY & Co.,
T. STANES & Co., Ltd.

MADRAS.
BANGALORE.
COIMBATORE.

సెటిల్ మెంటు

ఎక్కడును సగమువంటి సగముపండ్లక యీ మెరక తాలూకాల ప్రజలు యిదివరలోనున్న పన్నులనే యెచ్చుకొనలేక అప్పులపాలై క్రంగుమండ యీ పంచొద్దివందల ముప్పది పంచవత్సరము తాలూకా గవర్న మెంటువారు సెటిల్ మెంటు చేడన పన్ను తగ్గించుటకుబదులు హెచ్చుచేసెదరట. ఆహెచ్చు లోను భరింపలేకకొను కానంతటిపై పల్లమునకు నూటికి రూ 18-12-0 లవలెను మెరకకు నూటికి రూ 12-8-0 ల వలెను హెచ్చించవచ్చునని సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరు వారు మన మద్రాసు ప్రభుత్వమునకు సిఫారసుచేసెదరట. ఈ సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరువారు యీ మెరక తాలూకాను యెప్పుడు చిత్రించిరి తాలూకాలోని ఒక్కరైతునకైనను తెలియదు. సెటిల్ మెంటు రిపోర్టు యెట్లుండునో యీ రైతు తెనుగరు. ఎక్కడనుండునోకూడా కొంతమందికి తెలియదు. పోసి తెలిసినవారైనన నుండిన అది లభించుట దుర్లభముగా కనిపించు చున్నది. నీలూరు కాపరత్తులకు శ్రీయత దండు నారాయణ రాజు ఎం. ఎల్. సి. గారికిని, శ్రీయత ఆంధ్రకేసరి టంగు టూరి ప్రకాశం పంతులుగారటువంటివారలకే అతి వ్యయప్ర యాసలపైన చిక్కినదని వేపర్ల మూలమున వినుచున్నాము. సా మాన్యులమైన మాజీటి రయతులకు యెట్లుదొరకనో దురూ హ్యము. దీనిపంగలి యెట్లుండ రయతు సోదరుల కొకమాట మనవిచేయుచున్నాడను. అనుదినము శ్రీయత ఆంధ్రకేసరి టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులువారు ఆంధ్ర దినపత్రికలో సెటిల్ మెంటును గురించి ప్రాయమున్న న్యాయ సరా జములను తిలకించుచుండిరాకే రేపు గవర్న మెంటువారు హెచ్చించెడి పన్నులను యెచ్చుకొనెడిది మనమేకాని వ్యాపములు వ్రాసియు యువ శ్యాపములు జెప్పియు నాందోళనవేయు నాయకలునాత్రము కారని విన్నవించుచున్నాడను. రేట్లవిషయములో ఆక్షేపణలు తెలుపుకొనటకు 1929 సంవత్సరము మార్చి నెలఖరువరకు నూత్రమే వాయిదా యిచ్చియున్నాడు. ఇతర విషయముల గురించి ఆక్షేపణలను తెలుపుకొను వాయిదా చాలావరకు ముగియబడినది. కాబట్టి రయతుసోదరు లిప్పుడైనను త్వరలో మేల్కొంచి మీమిశక్తికొలంకి సెటిల్ మెంటు రిపోర్టులోని

మనకుగల ఆక్షేపణలను గురించి ఆందోళన ప్రారంభించి మన తరపున నిరంకరము స్వకార్యములనువిడిచి పాటుపడు నాయక శ్రేష్టులకు ప్రాత్యాహ మొసగగలందులకు ప్రార్థించు చున్నాను.

దోషకాండలపల్లి. మారిన సుబ్బారావు.

హిందూయువతీ శరణాలయము-మదరాసు

గత మే, జూన్, మాసములలో కేవలకాలపు నెలవుల కుగాను మాయబడి తిరిగి జూలై 27-వ తేదీన తెరువబడినది. ఈ సంస్థ కళాపంతుల శ్రీ పంపసంపన్నకొరకు ఏర్పడిన దిగాన సంఘమునందు అవమానకరముగా జూడబడుచున్న నీతి బాహ్యమున వృత్తి అసహ్యించుకొని తమ పుత్రికలను విద్యా జ్ఞానము గృహపరిశ్రమలు అలంబింపజేసి జీవింపించదలచుకొని న శ్రీమతి తమ పుత్రికలను ఈ సంస్థకు వంపించినయెడల ఈ సంస్థ ఆదాలికల్పకగిన విద్యాశిక్షణ నొసగి పోషించును. విద్యావతియగు నొక బ్రాహ్మణయువతి గృహపరిపాలకురాలు గా నియమింపబడినది. ఈ వృత్తిని ఏవగించుకొని పశ్చాత్తాప మొందిన శ్రీమతి ఎవ్వరని వచ్చిన వారికి తగిన విద్యాజ్ఞాన శిక్ష ణమొసంగటకు చిన్న బిడ్డలలో చేర్చుకొను, వేరు విధముగా తగు సదుపాయములు అట్టిశ్రీమతి ఈ సంస్థచేయును. ఇందు చేరదలంచుకొనువారు కార్యదర్శి పేరడరఖానుపంపుకొనవలయు ను. లేక వ్యయముగా వచ్చి చూట్టాడవచ్చును. ఈ సంస్థ త్యాగ శీలరగు దేశభక్తులు కార్యనిర్వాహకులుగా నున్నార.

వే! రామదాసు

అధ్యక్షులు.

యామినీపూర్ణతిలకమ్మ

కార్యద్రవ్య, నెం. 2 మంటవంకోడ్డు, కీల్ పాక్, మద్రాస్.

Best Plants & Fresh Seeds !!

Salem Mango Grafts Rs.80 per 100 Guava and Pomegranates Rs. 6 per dozen. Pomaleo Orange and Lime Rs. 9 per dozen, Roses & best coloured Crotons Rs.6 per doz. English Vegetable & Flower Seeds, 20 sample pkts. Rs. 2 each per 10 sample pkts. Rs. 1-4 each INDIAN VEGETABLE SEEDS BIG PKTS. 20 Rs. 2. Apply for 1928 English & Telugu Catalogue to:-
S. K. I. ABDUL RAHMAN, Nursery, Salem.

నంద్యాల

ఆగస్టు 11:-ఈ యూరిలో కలరాతీవ్రత తగ్గ లేదు చాలవరకు జనులు గ్రామం వదిలి వెళ్లివారు. నంద్యాలగ్రామ మునందున్న సమీప గ్రామములందున్న జిల్లా హెల్త్ ఓఫీసర్ గారున్న శ్రీ గా. హరిసర్వోత్తమరావుగారున్న డాక్టరు రాబర్టుగారున్న పల్లెజురికి ఆయుర్వేద ఔషధములున్న ఇశాన్యశ్రీమణి చేయుచున్నాడు. రెండువారములు నంద్యాలలో మనస్థగిస్తో పటాతం మూలబడునని వినుచున్నాము. జనులు చాలా భీతాహం జెందినారు. వర్తకసంఘమువారు సమాతం (తజలకు వైద్యసహాయం చేయుచున్నాడు. నెరకంటి గురప్ప శెట్టిగారు సటాబార్ వారలకు ఔషధాదుల సహాయు చేయుచున్నారు.

(ఒకవిలేఖరి)

ది గ్రేట్ ఈస్టర్న్ సె
లెఫ్ ఆమ్యారెస్
కంవెనీ లిమిటెడ్
(స్టేట్ సెటిల్ మెంటులో
యిన్ కార్పొరేటు కాబడినది)

హిందూ బ్రాంచి నెం. 50-52 చర్చి కేట్స్ స్ట్రీట్

మూలధనము. ఒకకోటిరూపాయలుకు మించినది. ధనమంతయు ఇండియాలోనే యిన్ వెస్ట్ చేయడమైనది. (4817)

యం. యం. నాదన్, ఆర్. వెంకటాచారి,

ఆంధ్రజిల్లాలకు
ఫీఫ్ ఏజెంటు.

ఫీఫ్ ఏజెంటు
వెవేరి, మదరాసు.

సంస్కరణ వివాహము

హిందూ ముసల్మాను సమ్మేళనము

అడయూరులో 12 తేదీన జరుగుట

అడయూరులో జరిగిన హిందూ ముసల్మాను సంస్కారిక వివాహము మనదేశ చరిత్రమున సెంతయో ముఖ్యమైనదని చెప్పవచ్చును. ఇంతవరకును మన సంఘమునగల లోభములను నివారణ చేసికొనవలయుననియు, అన్యవంఘముల పట్ల సహనత జూపవలయుననియు, తలకుదున్నా మేగాని, వానినేమాత్రము కావరణలో బెట్టినవారము కాదు. ఈ కార్యనిర్వహణమునకు సాహసము కావలయును. నలుగురేమనుకొన్నాను సరకుకొనక, తాము తలపెట్టిన కార్యమును నిర్విఘ్నముగా కొనసాగించుటకు త్యాగబుద్ధి కావలయును. ఇట్టి సాహసమున, త్యాగమును వధూవరులు నిన్నటి వివాహమున జూపి, కృతార్థులగుచిరి.

వరుడు ఆబ్దులు కరీము సాహెబు బహదరుగారు. గుంటూరులో జిల్లా ఫార్మస్టు ఆఫీసరుగా పనిచేయుచున్నారు. దివ్యజ్ఞాన సమాజీకులు. తమ మతమునందు ఎక్కువ అభిమానము గలవారు. అందరి తత్త్వమును చక్కగా తెలిసికొని కృతార్థులగుచినవారు. అన్యమతములందు వీరికిగల సహనత, అభిమానము చెప్పదరముగారు. దివ్యజ్ఞాన సమాజమున చేరినవాడిగ వీరు మాంసభక్షణను సంపూర్ణముగ త్యజించి, శాకాహారము యున్నారు. నిరాడంబర జీవితమున వీరికి పెట్టినదేమేక. తాము గొప్పయ్యోగము చేయుచున్నను గర్వమునూలను మూలద్రోసి, అందరితోడను కలసి మెలిసి తిరుగుటయున్న వీరికి పెట్టినదేమేక. మన ఆంధ్రప్రాంతములకు వచ్చుట వీరికిజీవితోత్తయైనను వీరు గుంటూరు నకు వచ్చిన దాని వీరితో పరిచయభాగ్యము లభించినవారికి ఈవిషయము చెప్పనక్కరయేలేదు. పెయిన్సు నలువదిసంవత్సరములుండును. మొదటిభార్య చనిపోయి కొద్దిసంవత్సరములుండి.

వధువు శ్రీమతి జానకిదేవిగారు. బెజవాడలో ప్రస్తుతము అసిస్టెంటు ఇంజనీయరుగా నున్న శ్రీమను ఏ. ఎన్. రాజగోపాలయ్యంగారి తనయ. జగమెరిగిన బ్రాహ్మణునికి జంబేమేలయనటుల శ్రీ రాజగోపాలయ్యంగారిని తెలియని వారు గుంటూరు కృష్ణ గోదావరి ప్రాంతములలో నెయనులేరిని చెప్పిన యొక వింతిగారు. శ్రీ అయ్యంగారిన్న ఈ ప్రాంతములలోని రైతాంగమువారి కొక మున్నెయనియే చెప్పవచ్చును. రైతులకన్యముల శారసి వాని నివారణచేయుటలో డి. పి. డబ్లియం. లో అయ్యంగారికే పెట్టినదేమేక. ఇక అధికారిలలో వీరికిగల గౌరవమర్యాదలు వివరింప తరముగారు. మతవిషయములలో వీరికిగల భక్తి శ్రద్ధలు వివరింప దరముగారు. నేడు దివ్యజ్ఞానసమాజ మహావ్యక్తులను ఆంధ్రదేశమున వాటినవారెవరని ప్రశ్నించినను, శ్రీ కృష్ణాజీగారి సేవాధర్మములను ఆంధ్రలోకమున చాటుటకు ముందంజవేసినవారెవరినియడిగినను, శ్రీ అయ్యంగారి పవిత్రసామమును ముందుగనే స్మరించవలయును. వాక్పాత్యుర్యమున కన్నను, కార్యనిపుణతలో వీరినే ముందుగ పేర్కొనవలయును. తమసంఘమునకు, మతమునకు, జాతికి, ఏకాగ్ర్యము మంచినది తలంతుకో, దానిని వెంటనే కార్యరూపమున బెట్టినది యొకనిమిషమైనను వీరుండజాలరని వీరితో పరిచయభాగ్యముగల ప్రతివారికిని చెలియును. తనబిడ్డతనదన్న నాటనుండి చక్కనివిద్య నిప్పించిరి. ఈ సందర్భమునవారు తమ బంధుజనమునంచి, స్వశాఖనుండి అనుభవించిన కష్టములచెప్ప దరముగారు. బిడ్డలు పెరిగి పెద్దవారై విద్యాసాపన్నులనుచక్కగ బడసిన తరువాతనే పెండ్లి చేయుటకు దీక్షలు నిరి. బంధువులు మారమై పోయిరి. మిత్రులనేకులు ఆయనను విడనాడిరి. కాని దేనికిని భయపడలేదు. తాము ధర్మకార్యముల తలంచినదానిని నిర్వయముగా నిర్వహించి ధన్యతగాంచిరి. శ్రీ జానకిదేవి వయస్సు 22 సంవత్సరములు. చెన్నపట్టణమున కొంతకాలము చదివి తదనంతరము కాశీ శ్రేత్రమునకు వెళ్లి అచ్చటి దివ్యజ్ఞాన కళాశాలలో ప్రథమ పరీక్షనిచ్చిరి. పిమ్మట డిప్రీలోని లేడిపార్టీంజి వైద్య కళాశాలలో కొన్ని యేండ్లు చదివి నేడు ప్రస్తుతము మదరాసు వైద్యకళాశాలలో ఎం. బి. డి. ఎస్. మూడవ తరగతియందు విద్య నభ్యసించుచున్నారు. సోదరీమణికి దేశారాధన మనం గల అభిమానము చెప్పదరముగారు. తండ్రిగారు తలపెట్టిన కార్యములన్నిటిలోను వారికి తోడునీడయై చిన్నప్పటినుండియు, శ్రీమతి జానకిదేవిగారు తోడ్పడుట, వారి కుటుంబముతో చాల కాలమునుండి పరిచ

30 ఏండ్ల క్రితము

లాలింబీలోహిలు కొనినవారలు, ఇండియన్ మార్కెట్లో అవి చాల శ్రేష్టమైన వనిచెప్పియున్నారు. ఇప్పుడుకూడ ప్రజల అదే మాదిరి పలుకుచున్నారు. కారణమేమన, మాకునచ్చు వస్తువులను మేమునలే తయారొనర్చుము. నూటికి నూరువంతులు మంచి ఊలుగల్గి, అందముగానుండి, చిరకాలము మున్నునది, చౌక ధరగలదైన లాలింబీ లోహినికొని తృప్తిపొందుదు. ఇంతకంటే శ్రేష్టమైనది మరెద్దియు కానరాదు.

ధ ర లు			
	పొడుగు	వెడల్పు	ధర
	X అం	X అం	రు. అ.
నెం 3 లోహిలు (తెలుపురంగులు)	3-0	1½-0	7-9
" 26 "	"	1-6	6-6
" 26 "	"	2½-0	5-0
" 418 "	"	1-5	5-4
" 316 "	"	2-15	7-0
" 26 "	"	1-6	7-0
" 60 తెలుపు రంగులు.	3-0	1-6	12-8

లాలింబీ ఏజెన్సీ:-

మెసర్స్. కపూర్ చంద్ అండు కో

చిక్ శేట, బెంగళూరు సిటీ

THE CAWNPORE WOLLEN Mills CO.,
(Branch of the British India Corporation Ltd.)
Post Box No. 5, CAWNPORE.

యముగల శాతు చక్కగ తెలియును. సంస్కార విషయము లలో సోదరీమణికిగల ఉత్సాహము చెప్పదరముగారు. నేడు మన జాతిని మనమతమున పిల్చిపిచ్చిచేయుచున్న బంధువులను ఛేదించి, సంఘ సంస్కరణోద్యమమునకు ముందంజవేయ వీరు చిన్న నాటనుండియున్న త్యాగపూరితమై యుండిరి. శ్రీ అబ్దుల్ కరీము గారు తమతండ్రిగారి మిత్రులైనందున, వారిపరిచయభాగ్యము మనసోదరీమణికి చాలకాలమునుండి లభించినది. వారియందలి సుగుణ పుంజములను గ్రహించుట కెంతయో అనకాళి ముట్టినది. వారు హిందూముసల్మాను సమ్మేళనపట్ల జాప్రయందు ఉత్సాహక తమకందరికిని సురువర్ణులగు డాక్టరు బెనెంటుగారి యంగు, శ్రీకృష్ణాజీగారియందు ఇతరసాయకులయందు మాపు భక్తిశ్రద్ధలను సురుదేవనేవారాధనోత్సాహతకు మనసోదరీమణి యెంతయు శాసించించుచుండెడిది. సురుదేవనేవారాయణుడగు అట్టి మహనీయుడు తమకు భర్తగ లభించి ధన్యాత్మురాలు కావచ్చునని వాంఛించుచుండెను. తనబిడ్డ కోరికను తండ్రిగారు గ్రహించిరి. అందుల కెంతయు శాసించించి కుమార్తె యున్న తాళములను నెరవేర్చుటకు అంగీకరించెను.

వివిలు మరేజి శాసనముప్రకారము మొన్నటిదిను (ఆగష్టు 11) మదరాసు గవర్నరు మెంటు సెక్రెటరీయేటు కార్యాలయమున, అనేకమంది మిత్రుల సమక్షమున, వధూవరు లిగవురును పెండ్లిని రిజిస్టరు చేసికొనిరి. నిన్నటిదిన ముదయమున

అడయూరు శ్రేత్రమున, దివ్యజ్ఞాన సమాజ భవనమున వధూవరు లిగవురును భారత సమాజసభ్యులగుటవలన, సమాజీయపద్ధతి ననుసరించి, వివాహ మహోత్సవము అత్యంతజయప్రదముగా జరిగినది. వివాహ మహోత్సవమున గాంచుటకు ఒక్క అడయూరువారేగాక, మదరాసునగరమునంచి, వధూవరుల మిత్రబృందము, ప్రేక్షకులు చాలమంది విచ్చేసిరి. ప్రత్యేకముగా ఆంధ్రదేశమునుండి నైతము సంస్కారప్రియులనేకులు, వచ్చి వివాహమహోత్సవమున పాల్గొనుట ఎంతయు సంతోషము. శ్రీ పండిరి కె నరరాజి శాస్త్రిగారు పెండ్లికాలమున అధ్యక్షులుగ నుండి వివాహ తంత్రులను సంతయు నిపుణతతో నిర్వహించిరి. మన ఆశ్వసాంప్రదాయము ననుసరించి వివాహకార్యమును చక్కగా నడుపవలయునన్న ముఖ్యములగు మంత్రభాగములను గైకొనిన చాలును. వీనియొక్క అర్థము వధూవరులు, పదస్యులు చక్కగా తెలిసికొని యుండుటకు శాస్త్ర భారతసమాజమువారు విషయభాగమును ఆంగ్లమున అచ్చొత్తించి, ముందుగనే అందరి కిని పంచిపెట్టియుండిరి. అందువలన, పదస్యులందరు వివాహ తంత్రులంతయు బాగుగా తెలిసికొని, పూజావిధానమున సరి కులభముగా పాల్గొనిరిని వ్రాయుటకు సంతసించుచున్నాను. వివాహపూజావిధానము ముగియుట కొకగంటకుపైగా పట్టెను. దంపతుల దీర్ఘాయుష్యోగ్యవంతులగుదీనియందు సభికులందరు అధ్యక్షునితో మంగళాశీర్వాదములస్మరించిన తదనంతరము మద

మ. దాను రాజధానికి:—డిపో:—దాదా అందుకో, 260, చె నాబజారుకోట్లు, మద్రాసు.

**For High Class Diamonds
and up to-date Jewellery**

GO TO

Bapalal & Co.,

Dimond Merchants,

Gold & Silver Smiths,

216, China Bazaar Road,

Madras.

పాట్నా న్యాయనభా

తిరస్కారపుకేసు

తేజ్ బహదూర్ సప్రగారివాదము

పాట్నా, ఆగస్టు 14:—ప్రధాన న్యాయమూర్తి, న్యాయ మూర్తులు అడమోనాస్, కులవంత్ సాహే ఖజత్ ఆలీగారల యెదుట నేడు సర్ తేజ్ బహదూర్ సప్రగారు వాదము ప్రారంభించునప్పుడు కోర్టు కిటకిటలాడుచుండెను. సప్రగారు ప్రభుత్వ న్యాయవాది న్యాయాధి రిక్తములని చెప్పిన వాక్యములను వరసగాతీసి వాటియందు చట్టవిరుద్ధమైన దేదీయని లేదని చెప్పెను. పత్రికాసంపాదకులు వ్రాసేది వ్రాతలు ప్రభుత్వమునకు హితవుగా నుండకపోవచ్చును. తీవ్రభావము గావచ్చును. కాని అవి న్యాయసాసమున తిరస్కరించుచున్నవి చెప్పట సరికాదు. జగత్ శాసనాధికారిగారినంటి ముద్రపడి పునః ప్రధాన న్యాయమూర్తి తిరస్కరించుచు వ్రాసెను. ఇట్టి వ్రాతలను ఖండించుట పత్రికాధిపతి తన ధర్మమని తలచెను. న్యాయమూర్తి జగత్ శారాయణుని తిరస్కరించుటయేగాక భారత ప్రజలనుగూడ మిక్కిలి తిరస్కరిం భావముతో వ్రాచెను. భారత ప్రజల ఆచార వ్యవహారములను గురించి వ్రాయుచు 'ఈ దేశమున తప్పుడు సాక్ష్యములు తమ గౌరవహీనముగా నెంచబడుతున్నది.' అని వ్రాసిరి. ఇట్టి వాక్యమును ఖండించు పత్రికాధిపతికి ఆ నామము సార్వకము కానేరదు. ఇట్టి అబద్ధపు వ్రాతలనుచూచి చూడకపోనిచ్చువాడు 'తన ధర్మమును నిర్వహించుచున్నాడని చెప్పవలయు. న్యాయవాదియు, ప్రజాసేవకుడును నగు తాను యిట్టి వ్రాతలను ఖండించుట తన విధియని తలచుచున్నాడు. ఇతరదేశములలోకంటె యిచ్చట అబద్ధము చెప్పవారు హెచ్చులేరు.

న్యాయమూర్తి అన్యాయముచేసెనని

లేఖకుడు చెప్పలేదు

న్యాయమూర్తి పక్షపాతముతో ప్రవర్తించెనని గాని, న్యాయవిరుద్ధములగు ఆలోచనలతో తీర్పువ్రాసెననిగాని లేఖకులు చెప్పలేదు. లేఖకుని వ్రాతలో కొన్ని అసందర్భపు మాటలు లుండెను. అవి లేఖనము వాగుండెడిది. కాని మొదటనుండియు చివరవరకు లేఖకుడు న్యాయవాదులను కార్యనిర్వాహకాఖి మును సున్న సంబంధములను చేయునకు వచ్చుచున్న అసర్వకము లను వర్ణించ ప్రయత్నించుచుండెను. అధికారుల తీవ్రత్వమును తగ్గించుటకు ప్రధాన న్యాయ సాసము తగిన సంప్రదించి వ్రాసెను. ఇట్లు వ్రాయుట న్యాయసాసమునకును న్యాయమూర్తులకును గొప్ప అవమానము. ఈ వ్రాతలలో పత్రికము ముద్రగుపరచుటగాని, న్యాయవాది అభిప్రాయములను ఖండించుటగాని యెచ్చటను లేదు.

కోర్టుతిరస్కారముకాదు

ఇది మామూలుగా తలచినను కోర్టును తిరస్కరించుటయని చెప్పవలెను. ప్రత్యేకముగా న్యాయమూర్తులనుద్దాషించుట కోర్టును దూషించినట్లుకాదు. కోర్టుధర్మముగా ప్రవర్తించుటకు న్యాయమూర్తిధర్మముగా ప్రవర్తించుటకు భేదమున్నట్లు ఆ సేక న్యాయములలో నిర్ధారయినది.

న్యాయమూర్తి ప్రచారకుడా?

'న్యాయమూర్తి ఆంగ్ల సామ్రాజ్యపక్షమున ప్రచారము చేయుచున్నాడు' పత్రికలులో వ్రాయబడిన న్యాయమును గురించి చెప్పుచు న్యాయమూర్తి తనమార్గమునండి తొలగి రాజకీయ విషయములలో తన అభిప్రాయము లెచ్చట కెప్పుడు తలచెదెనో అప్పుడే పత్రికలు ఖండించుట తప్పదయ్యెనని చెప్పెను.

ప్రభుత్వన్యాయవాది వాదము

ఈవాదమునకు జవాబు చెప్పుచు సర్ కులూక్ తుచా మద్ గారు న్యాయములన్నియు కోర్టుమామూలతో నిండియుండెనని చెప్పెను. అది సర్వవిధములు. ఈ అసత్యములు కోర్టు వారిప్రతిపక్ష భంగకరములు. న్యాయమూర్తిని పరిహాసము చేయుటకే యిది వ్రాయబడినది.

అతనికను వాదమును పూర్తిచేయకమునునే కోర్టువారు భగ్ధు ఛాలించిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

సంజీవనము—జీవోదయము.

మీ బిడ్డ ఆరోగ్యముగను, దృఢముగను నుండవలెనన్న పరిశుద్ధి మైన ఆహారమే గమనింపదగిన ముఖ్యవిషయము. సాటివారలలో ప్రభుత్వ ప్రకాశింపవలెనన్నచో ఆరోగ్యకరమును, బుకరమును నైన ఆహారమునే భుజింపవలెను. ఆయువులే కొకవేళ మరణించినప్పటికి ఆరోగ్యవంతుడను కీర్తి కాక్యతముగ ప్రపంచమున మారు మ్రోగుచుండును.

మీ బిడ్డయొక్క ఆహారము గ్లాక్సో అయియుండవలెను. ఎందుకనగా అది యువరాజుభుజించు పదార్థము. అయిదు రాజకుటుంబములలో నుపయోగింపబడి కీర్తివంతమైనది. దీని నుపయోగించ మీ బిడ్డయొక్క దేహము అభివృద్ధిజేసి, లేజోవంతమై, ఆరోగ్యమును ప్రసాదించి యువరాజువలె శోభాయమానమై యుండును.

6

గ్లాక్సో

బుకరమైన శిశురాహారము.

ఆల్ ఫ్రెడ్ యంగు అండు కో, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకాకాన్సలేటు చేయబడినది.)

రహాలజెట్ట నెం, 40 మదరాసు.

8706

తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయులు

మరల ప్రత్యేక గూడెములతగవు

భారత ప్రభుత్వమువారు రద్దుపడవలెను

బాంబాయి, ఆగస్టు 18:—సామ్రాజ్య భారతీయ పౌరత్వపు వాక్యాల సంఘము వారికి మొంబాసా తూర్పు ఆఫ్రికా నుండి ఆగస్టు 11-న తేదీన యీ విగువతలించినప్పటి, మొంబాసా యందు నివేశనములను యూ కో పి య సు ల కు మాత్రమే ప్రత్యేకించి 11-న తేదీన విక్రయం ప వాటినిగుర్చి మొంబాసాలోని భారతీయులు 8 వ తేదీన సర్ ఎడ్వర్డు గినుగారివద్దకు రాయబారము పెడలి చెప్పుకొనగా భారత ప్రభుత్వమువారి విక్రయమున కంగీకరించి యుండుటచే వాయిదా వేయుటకు వీలులేదని మొదట జెప్పిరి. ప్రత్యేక గూడెముల వద్దని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రోత్సహించుటను ఇచ్చట భారతీయు లందరు నిరసించు చున్నారు. ఆట్లులు హుస్సేను కేదరి భాయిగారు అడ్వొకేటు వలేలుగారివ్వారా కోర్టులో కేసుపెట్టి విక్రయమును నిలుపువలెనని కోరిరి. న్యాయమూర్తి పిక్మరింగుగార్లు విక్రయము ప్రస్తుతము జేయరాదని జ్ఞాపించిరి.

కేసు సెప్టెంబరు 19 వ తేదీన విచారించబడును. భారతీయుల పక్షమున ధర్మమున్నదని న్యాయశాస్త్ర ప్రవీణు లను భావించుచున్నారు. భారత ప్రభుత్వమువారు వెంటనే తోక్యము కలిగించుకొని తగు సహాయము జేయవలెను. (ప్రీ ప్రెస్.)

న్యాయసాసమునందే పరిష్కారముకావలెను

సిన్ధూ, ఆగస్టు 14:—మొంబాసాయందు కొన్ని ప్రాంతములు ప్రత్యేక సంఘసంబంధన ననుసరించి విక్రయించుటను

గుర్చిన తగవు విషయమున బాగుగ నెరింగినవారిని విచారించగ, మూడేండ్లక్రిందటనే యిట్టి విక్రయములు సూచించబడినప్పుడు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు 1928 సం॥ సార్వభౌమ ప్రభుత్వప్రకటన కిది విరుద్ధమని వాదించియుండిరిని దెలియచున్నది. ఇదివరకే ప్రత్యేకముగ యూకోపియనుల స్వాధీనము నందున్న నివేశనములకు యిరువైపులనుండు స్థలములు న్యాయ ప్రకారము ప్రత్యేక గూడెముల నిబంధనల ననుసరించియే వారికి విక్రయించవలసియుండుననియు, లేకున్నచో ప్రభుత్వమువారు వారికి నష్టపరిహార మిచ్చుకొనవలసియుండుననియు తెస్తూ ప్రభుత్వమువారు జవాబు చెప్పియుండిరి. ఈ విషయము న్యాయభిస్కారుల సంఘమువారిచే విచారించి నిర్ణయంప నునియుండునని, అంతవరకు నిబంధనలను విధించరాదనియు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కోరిరి. కాని న్యాయభిస్కారుల లంచేయు నిర్ణయముగుర్చి తమకు సంహేతులేదని స్థానికాధికారులు దెలిపిరి. అందుచే తెస్తూ భారతీయులు యీ విషయమును న్యాయసాసమున తెక్కించుబాధ్యత గలవారగుటచే ఆట్లు చేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఆరోగ్యము ధనిభాగ్యము మానవులకు కావలసిన ముఖ్యమైన యీ రెండు సంపదలు.

కామశాస్త్రము

అను 140 పుటల పుస్తకమును చదివినచే పాండగలదు పొంతులర్చులు యివ్వబక్కర లేకనే ఉచితముగా పంపబడును.

ఆతంతనిగ్రహ ఫార్మశీ,
26, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

వాతావరణస్థితి

1928 సం॥ ఆగస్టు నెల 15-వ తేది బుధవారము

స్థానము	తేది	ఉష్ణోగ్రత	వర్షపాతము	వాతము	వాతము	వాతము
హైదరాబాద్	15	75	0.7	11.6	—	4.6
కర్నూలు	15	80	0.8	14.5	+	2.8
కామారాజు	15	81	...	8.4	—	4.6
మహబూబ్ నగర్	15	80	...	6.6	—	7.7
కర్నూలు	15	75	...	11.2	+	0.7
బళ్లారి	15	74	...	5.4	+	0.5
అమలాపురం	15	...	...	6.3	—	0.7
కర్నూలు	15	79	0.1	6.1	—	8.5
నెల్లూరు	15	81	...	5.7	+	0.2
మద్రాసు	15	77	...	5.2	—	2.8
కర్నూలు	15	74	1.5	9.8	+	8.1
కేరళ	15	73	0.1	8.1	—	1.9
కోయంబూరు	15	70	...	1.9	—	1.8
తిరునావలూరు	15	79	...	8.8	—	0.4
కర్నూలు	15	79	...	6.7	+	1.8
మద్రాసు	15	79	...	4.7	—	0.5
మిర్యాలగూడ	15	81	...	2.0	+	1.2
కర్నూలు	15	...	...	0	—	1.0
కర్నూలు	15	74	...	19.8	—	8.5
కర్నూలు	15	72	0.8	44.8	—	18.8
కర్నూలు	15	72	0.4	59.4	—	14.5
మద్రాసు	15	72	2.6	88.1	—	2.7
తిరునావలూరు	15	65	0.2	12.4	+	2.9
మొర్రా	15	62	0.6	65.9	—	16.1
కర్నూలు	15	58	...	6.9	—	5.6
మద్రాసు	15	58	...	5.7	—	...

గమనికలు:—విశాఖపట్నములో 0.8" గోపాలపురం లో 0.7" వర్షపాతము. మిర్యాలగూడలో 0.8" వర్షపాతము. మిర్యాలగూడలో 4 మిల్లీలు 7 మిల్లీలు వర్షపాతము. గోపాలపురంలో 4 మిల్లీలు రాత్రివేదిక తక్కువ. ఇతరచోట్ల కొంచెము ఎక్కువ.

చక్కణ:—కర్నూలులో 0.4" వర్షపాతము. బళ్లారిలో మంచుపడెను. కర్నూలులో మిల్లీలు వర్షపాతము.

కర్నూలు:—కర్నూలులో 1.5" వర్షపాతము. నెల్లూరులో మిల్లీలు వర్షపాతము. మిర్యాలగూడలో 2.6" వర్షపాతము. మిర్యాలగూడలో 5 మిల్లీలు తక్కువ.

వ. వ. నారాయణ అయ్యర్, పరిశోధనా వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

బరంపురం తెల్లనిల్లు

నాణ్యమునందు యితర నిల్లులన్నిటిని మించ గలదు. నిత్యము వాడిన 10 సంవత్సరములు మున్నగు సూతులకు సొంపుగానుండును. కనీసము శాంతి ముక్క 1 కి పూడుగు 2 గజములు, పెడల్పు 40 అం. ముక్కధర 1-కి రు 13. కోటునకు గాని పట్టునకుగాని నిలిపోవును. మద్రాసు కాంగ్రెసు ఎగ్జిబిషన్ వారిచే మార్కెట్టునందున్న వాటిలో ప్రత్యేకముగా నర్తిపై చేయబడినది. నవరాజ్యవాదులచే భరించబడినది. నచ్చునియెడల పూర్తివైకం వాడుక నున్నది. చిత్రవిచిత్రమైన అంతులతో చీర, కండువలు, చావులు, కండువలు కోరినరంగులలో గొప్పగొప్పటి ఆర్డర్లకు సంస్థయి చేయగలదు.

బి. కె. గుప్త అందుకో. బరంపురం సిటీ, గంబాంజిల్లా

మీరు తప్పక గమనించవలసిన ముఖ్యవిషయమేమన? 1842

మాదుకాణమందు లావాదేవీచేసినవారిలో నూటికినూరుగురు సంతృప్తిజేందెరునుటయే

బంగారు వెండిగలు ఏ రకములో ఏ కొలతయందు కావలసినను సిద్ధముగా నున్నవి. నవరం బంగారుకు సీమ వెండికి పూచీ నివ్వబడును. అక్కరలేవిని వాపసు తీసుకొనబడును. ఒకబేరము చేసిన అన్నియు విశదమగును.

ఉమ్మడిరామయ్య శెట్టిగురుస్వామి శెట్టికంపెనీ,

నగలప ర్రకులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

టెలిఫోన్ నెం. 2802.

తంజిలివాసము: "ఉమ్మడియార్"

నాణ్యమునందు యితర నిల్లులన్నిటిని మించ గలదు. నిత్యము వాడిన 10 సంవత్సరములు మున్నగు సూతులకు సొంపుగానుండును. కనీసము శాంతి ముక్క 1 కి పూడుగు 2 గజములు, పెడల్పు 40 అం. ముక్కధర 1-కి రు 13. కోటునకు గాని పట్టునకుగాని నిలిపోవును. మద్రాసు కాంగ్రెసు ఎగ్జిబిషన్ వారిచే మార్కెట్టునందున్న వాటిలో ప్రత్యేకముగా నర్తిపై చేయబడినది. నవరాజ్యవాదులచే భరించబడినది. నచ్చునియెడల పూర్తివైకం వాడుక నున్నది. చిత్రవిచిత్రమైన అంతులతో చీర, కండువలు, చావులు, కండువలు కోరినరంగులలో గొప్పగొప్పటి ఆర్డర్లకు సంస్థయి చేయగలదు.

ప్రతి గృహమునందు అత్యవశ్యకముగా నుండతగినది!

దీనిచే గలుగు గుణము అత్యద్భుతము!!

మా తోకామయూహర కస్తూరి మాత్రలను

రెప్పింది, ఒకడభా వాడిన మిగు విక్రీతి కృత్తి చెందదని మా నిశ్చయభిప్రాయము. (తరికినము అనుగకయే 504, వా 801) మాకు వచ్చుచున్న ప్రశంసాపత్రములే ఇందుకు ప్రజల నిదర్శనము. ఇది మేలేనకస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, అశూర్యమైన పిండులు మొదలగునవి చేర్చి, కాస్తూరికముగా రాయబడినది. తంబూలముతో గాని, విడిగా గాని ఉపయోగించబడును. కలుపుకొని, దగ్గులు, కీలములు, ఆరేర్లము, ప్లేగు, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి పిల్లలు వడినెము, తక్కువ ఈము, అగ్నిమాంద్యము, మదజర్మము చుట్టినత మొదలగువాటికి ప్రయోగమువలె వనిచేయును. స్త్రీలు వనిపిల్లలు చుట్టినవారు మొదలగువారికి అమృతసమానము. కాలింతలకు ఒక గొప్ప పరప్రసాదము. 350-800 మాత్రలు గల బుడి 1 కి ధర రు 0.4-1) బొట్టు ఖర్చు ఖర్చు 0.4-0.5. బొట్టు ఖర్చుతో 6 సహ రు. 1.8-0, 12 కి రు. 2-18-0, 25 కి రు. 5-3-0

భిషగరత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, బొమ్మెటరు.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు

నాణ్యమునందు యితర నిల్లులన్నిటిని మించ గలదు. నిత్యము వాడిన 10 సంవత్సరములు మున్నగు సూతులకు సొంపుగానుండును. కనీసము శాంతి ముక్క 1 కి పూడుగు 2 గజములు, పెడల్పు 40 అం. ముక్కధర 1-కి రు 13. కోటునకు గాని పట్టునకుగాని నిలిపోవును. మద్రాసు కాంగ్రెసు ఎగ్జిబిషన్ వారిచే మార్కెట్టునందున్న వాటిలో ప్రత్యేకముగా నర్తిపై చేయబడినది. నవరాజ్యవాదులచే భరించబడినది. నచ్చునియెడల పూర్తివైకం వాడుక నున్నది. చిత్రవిచిత్రమైన అంతులతో చీర, కండువలు, చావులు, కండువలు కోరినరంగులలో గొప్పగొప్పటి ఆర్డర్లకు సంస్థయి చేయగలదు.

గోపటేలుగారు

భారతవర్తక సంఘములవారి స్వాగతము

కలకత్తా, ఆగస్టు 14:—భారతవర్తక సంఘమువారు నేటిదినము గో.వి. కె. పటేలుగారి కొక గొప్ప విదోషగిరి. స్వాగతవ్రతమున పటేలుగారి దేశసేవప్రకాశించబడెను స్వాగత వ్రతపు సారాంశము ఈ దినపత్రకటింపబడినది:—భారత కాపనపథ అగ్రత్యుగ నుండి మిగు భారతదేశమునకు గొప్ప సేవజేయుటవ్రతములను ఆంగ్లేయులకున్న భారతీయులే ఏఉన్న ద్యోగములందైనను చక్కగ ప్రవర్తించగలరని ప్రభుత్వము వారికి నిరూపించియున్నాడు. కొత్తజియ్యబాంకి బిల్లును ప్రవేశపెట్టకూడదని మిరొసగిన నిర్ణయము చరిత్రాత్మకమైనది. జల బాల స్త్రీమరునకు శామకరణముచేయుచు బ్రిటిషువారు భారత శావికాదేశమును అంతమొందించిన విధానమును వివరించుచు మిరొసగిన గంభీరపర్యాపమును మే మెన్నడు మరచుకొలము. గో. పటేలుగారు ఈ క్రిందివిధమున ప్రత్యుత్తర మొసగిరి:—“క్రమవిధానముల పనునంది మిగువ్యాపారము చేయ పూనుకొనిన మిగు దేశమున కెంతయో మేలుకలుగజేయగలదు. రాజకీయములందుండివున్నదేశపు భౌతికసంపదలను విశ్వర్యమును పెంపొందించేయుట ప్రధానకార్యముని చెప్పవలెను. దేశము నందు దొరకునపులలో దేశపరిశ్రమల సభిృద్ధికి తెచ్చుట పట్టుబడికంటె ముఖ్యమున విషయము. దేశపు భౌతిక సంపద అభివృద్ధిచేసిన విశ్వర్యము అధిక మగును. ఈ విశ్వర్యమును విదేశీయులు కొల్లగొట్టిన విధమున దేశపరిశ్రమలనుమాడ వృద్ధికి లేవలెను. ఈభారత వర్తక సంఘములు దేశసౌభాగ్యమునకు ఆధానములుగ నుండవలెను. భారతదేశమున స్వదేశాభిమానము వ్యాపించుచున్నది. కాంగ్రెసువారి ఆనగణన గొప్పవర్తకము కలసి పరిశీలన ఎన్నియో పరిశ్రమ లు పొపించి దేశదారిద్ర్యమును తొలగింపవచ్చును.”

నాగపూరు వెళ్లుట

నాగపూరు, ఆగస్టు 14:—గో. పటేలుగారు రేపటి దినము నాగపూరు చేరుదరు. మునిసిపాలిటీవారి స్వాగతము నందుకొని కాపనపథాపమాదేశమును చూడవలెదరు.

[ప్రీ (పెన్.)

కార్తిక సంభవనము

జన్మదుపూరు సమ్మె

బొంబాయి, ఆగస్టు 14:—జన్మదుపూరులోని తాతా కంపెనీవారి ఉక్కు ఇనుము ఫ్యాక్టరీలోని సమ్మె సాంఠించ లేదు. సమ్మెదారుల సంఘమువారు ఇటీవల నొక కరపత్రమును ప్రచురించిరి. ఆప్రకటన పత్రముగా వ్రాసినవ్రాతలు అపత్త్యములనియు అతిశయోక్తులనియు తెలియజేయుచు కంపెనీ డైరెక్టర్లు ప్రకటించుచున్నారు. సమ్మెదారులు వ్రాసినవ్రాతలో తమ సమ్మెవల్ల కంపెనీవారికి 120 లక్షల రూపాయలు నష్టము కలుగజేయగల్గితిమని వ్రాసిరి. కాని యిది అబద్ధమని కంపెనీ డైరెక్టర్లు తమ లెక్కలనుబట్టి ఖండించుచున్నారు. గత ఏప్రిలు, మే, జూన్ నెలలందు 61 లక్షలమాత్రమే నష్టముచెచ్చినది. జూలై నెలలెక్కులు ఇంకను తయారకాలేదుగాని సుమారు 5 లక్షలరూపాయలు యీ నెలలో నష్టముచెచ్చియుండవచ్చును. కనుక మొత్తము 60 లక్షలు నష్టము కలిగియుండవచ్చును.

పనివాండ్లు తగ్గించినయెడల కంపెనీవారికి 7 లక్షల కన్న ఎక్కువ ఆదాయముండదని సమ్మెదారులు ప్రకటించిరి. కాని పరియైన లెక్కలనుబట్టి చూడగా 15 లక్షల ఖర్చు తగ్గగలదు.

సమ్మెదారులు చేసిన ప్రకటనలో కంపెనీవారికి యీ సమ్మెవల్ల కలిగిన నష్టముకు రెట్టింపుగా లెక్కజేసిరి. కంపెనీ వారికి కలిగినవచ్చే ఆదాయమును పగలుచేసి లెక్కచూపిరి.

ఇట్లు అతిశయోక్తులను ప్రకటించి యీకంపెనీయొక్క వాటాదారులకు భరింప గల్గించి సమ్మెదారుల మరతులకు కంపెనీ డైరెక్టరులు అంగీకరించునట్లుగా చేయుటకై వాటాదారులను హెచ్చరించుటయై యున్నది. కాబట్టి ఈ కంపెనీ అధికారులు తెలిజుజేయునది ఏమనగా సమ్మెదారుల మరతులకు ఇప్పుడంగీకరించినచో ముమ్మారు ఇదేవిధముగా విషమప్రస్థితులు సమ్మెలును కరంపరలుగా పొడవూపుటకు హేతుమగును. (ప్రీ. (పెన్.)

బొంబాయి ఉన్నెమిల్లు సమ్మె

ఆగస్టు 14:—రిప్పటిదినము బొంబాయి ఉన్నెమిల్లు పనివాండ్లు సమ్మెచేసి నేడు తిరిగి పనిలో చేరిరి. (అ. ప్రెస్.)

89, సాలవీడి, మదరాసు.

దీని ఫలితముగ నన్ను నాలుగు బట్టల ధని కిచ్చి నా న
మృతమైన పుత్రులను దొరికిరి. 160 శకమున 5000 సంది
నన్ను నాలుగు వంతుభారము పని చేయించుచుంటుంది. అ.

సర్వపక్ష సమావేశము

శ్రీశ్రీశ్రీ

సర్వపక్ష సమావేశపు కమిటీవారు తయారు చేసిన స్వరాజ్యవిధానమును స్థలాంతరమున ప్రచురించితిమి ఇమ్మది సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము గోరెడి కాంగ్రెసు పక్షమువారి ఆశయములకు కొరవడియున్నది అన్ని పక్షములవారు అంగీకరించెడి కనీసపు ఏర్పాటులను పొందుపరచుచున్నది. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యశయమునకై కృషిసలుపుటకు కాంగ్రెసు పక్షమున కిది అడ్డు గలిగించదు. దక్షిణాఫ్రికా జాతీయపక్షమువారు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యశయము నాదర్శముగ పెట్టుకొనినను ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సు తీర్మానము ననుసరించి సామ్రాజ్యమునుండి వెడలిపోవుటకుగాని అందు బలపడుటకుగాని పోరాడక హక్కుకలదని హర్జిగాజు గారు వాదించుచున్నారు. విరియభిప్రాయమును జాతీయపక్ష సమావేశము వారు ఇటీవల నామోదించిరి. సర్వపక్షసంఘమువారు నిరూపించిన విధానమునందలి మొదటి సిఫార్సులో కొంచెము మార్పు చేసిన అయ్యది ఎల్లర కనుకూలముగ నుండగలదు. హిందూదేశమున కిష్టమున్నంతవరకు సామ్రాజ్యములో నిలిచియున్నను ఎప్పుడు పట్టిన నప్పుడు విడిపోవుటకు హక్కుగలదని సవరించిన వివిధపక్షములవారికిని సమ్మతముగ నుండునని నమ్మెదము. కాంగ్రెసు పక్షమువారి ఆశయమున కిది అనుగుణముగ నుండును. అధినివేశరాజ్యస్వాతంత్ర్యమును కల్పింపవలెను, విడిపోవు హక్కు యిమిడి యున్నదని చెప్పుచున్నాము. కాని యీసంగతి యిద మిథమని ఇంపీరియల్ సమావేశమువారుగాని పార్లమెంటు సభవారుగాని స్పష్టముగ నిర్ణయించి యుండలేదు. హర్జిగాజుగారుమాత్రము ఇంపీరియల్ సమావేశ తీర్మానమున కిదియే యర్థమని చెప్పుచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికాలో సయితము వీరి అర్థము నామోదించినవారు కలరు.

బ్రిటీషు పార్లమెంటు సభవారుగాని, బ్రిటీషు ప్రముఖులుగాని, అధినివేశ రాజ్యస్వాతంత్ర్యము నకు జెప్పబడు నూతనార్థముగూర్చి ఎట్టి వ్యాఖ్యానము నలుపుటలేదు. ఇట్టి సందిగ్ధావస్థలో హిందూదేశమునకు అధినివేశరాజ్య మబ్బినంత మాత్రాన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యపుహక్కు లభించె నని చెప్పుటకే విలువలేదు. అందుచే, హిందూదేశమున కట్టి హక్కుగలదని, స్వరాజ్యవిధానమునందే చేర్చుకోవలెననియును కవచము దొలగును. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును ఆదర్శముగ సంగీకరించుటకు, విచారణల కయినను అభ్యంతర ముండజాలదు. బ్రిటీషుగారును, పండిత మదనమోహనమాలవ్యా

గారును, ఇట్టి యాదర్శమున కామోదము జూపుట, ఇందుకు నిదర్శనము. వివిధపక్షములవారును సంపూర్ణ బాధ్యతాయుతప్రభుత్వమును గూర్చి ఏకీభావముజూపిరి. దీనిని దూరాదర్శముగ గాక, తక్షణమేపొందదగిన ఆశయముగ సంగీకరించిరి. సంపూర్ణబాధ్యత నొనగుట అపాయకరమని చెప్పవిమర్శకులు లేకపోలేదు. ఇది యయినను, అధినివేశరాజ్య స్వాతంత్ర్యమునకు కొరవడు నని ప్రస్తుతనాయకు రాష్ట్రముల గవర్నరుగ ను మాల్కాం హెయిల్ గారిదివరకు జెప్పియుండిరి. కాని ఇట్టి భేదమును నృణించుట, అనభ్యమని, సర్వపక్షసమావేశపు కమిటీవారు తలచుచున్నారు. హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలన మీయగూడదను వ్యర్థవాదమునకు కమిటీవారు తగినప్రతిస్పందన మొనగిరి. మరికొన్ని స్వల్ప సంస్కరణముల నొసగి బ్రిటీషు అధికారులను శాశ్వతముగ నిలిపి యుంచవలె నను సూచనలను హిందూదేశము తప్పక నిరాకరించునని, వీరు స్పష్టపరచిరి. హిందూదేశ పరిపాలనము బ్రిటీషు ప్రజల వశమునుండి పూర్తిగ దొలగి భారతీయుల వరము గావలయు నని, కమిటీవారు నిరూపించిరి.

ఇతరమగు ఏర్పాటులు ప్రజల నేమాత్రము తృప్తి పరుపజాలవు. సర్వర స్వరాజ్య ప్రాప్తికి స్వదేశ సంస్థానముల విషయము నొకప్రతిబంధముగ జూపువారు గలరు. కాని దూర మాలోచించిన, ఈసమస్యను సులభముగ పరిష్కరింపవచ్చును. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కిదివరకు, సంస్థానములతో నెట్టిసంబంధము గలదో ఇకముందును అట్టి సంబంధమే నిలిచియుండునటులు, కమిటీవారు ఏర్పాటుచేసిరి. ఇండియా ప్రభుత్వ మికముందు ప్రజలకు బాధ్యత వహించుట ఒకటే భేదము. నిరంకుశముగ పాలించెడి ఇండియా ప్రభుత్వముతో కలసి మెలసి పనిచేసెడి సంస్థానములు, ప్రజలకు బాధ్యత వహించు ఇండియా ప్రభుత్వముతో నట్టి సంబంధము నేల నిలుపుకొనగూడదో తెలియదు. స్వదేశ సంస్థానముల స్థితి యికమీద ప్రిణీతించుటకు మార్గము, చక్కబడును. సంస్థాన ప్రజల హక్కులు విస్తరించును. బ్రిటీషు ఇండియా యును, సంస్థానములును గూడ స్వపరిపాలనము ననుభవించుటకు వీలగును. ఇండియా ప్రభుత్వము నకును, సంస్థానములకును మధ్య నుదయించెడి తగాదాలను పరిష్కరించుటకు సుప్రీంకోర్టు నేర్పరచుటకు కమిటీవారు రంగీకరించిరి. ప్రస్తుతస్థితిలో నయినను, సంస్థానములకు గల స్వేచ్ఛ యల్పముగ నున్నది. రీడింగు ప్రభువుగారు సంస్థానముల నిస్సహాయతను వెల్లడిచేసిరి. ఇట్టిస్థితిలో హైందవ స్వపరిపాలనము గూర్చి సంస్థానములు భయము జూపుట, వివేకము గానరదు. సంస్థానములవారు నియమించుకొనిన సర్ లెస్లీ స్కాటు అను న్యాయవాది, "లాక్వార్టర్స్" పత్రికలో వ్రాసిన వ్యాసము, ఏమాత్రము హేతుబద్ధముగ దోషదు.

స్వదేశ సంస్థానములకును సార్వభౌమునికిని మాత్రమే సంబంధము గలదనియు, ఇందుకు సంబంధించిన విధులను మరియొకరు నిర్వహించజాలరనియు, స్కాటుగారు చెబుచున్నారు. సంస్థానముల రక్షణమునకు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు బాధ్యతవహించుటచే, తమ పైనికులను ఇతరప్రభుత్వముల వశము చేయ

జాలరనియు, బ్రిటీషు ఇండియాకుగూడ ఒప్పుగింత పెట్టజాలరనియు, స్కాటుగారు నిర్ధారణచేసిరి. వీరి సిద్ధాంతమే కొనసాగుచో, స్వపరిపాలనమును నిర్వహించు ఇండియా ప్రభుత్వవశమునందు హైన్య మెన్నటికిని నుండజాలదు. హిందూదేశమెన్నటికిని సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము ననుభవించుటకు సాధ్యపడదు. హిందూదేశపు హక్కులకు నున్న జాబ్బు దలచిన స్కాటుగారికి నేమని కొనియాడవచ్చును! ఇట్లు పక్ష సమావేశపు కమిటీవారు స్కాటుగారి విచిత్రపు టూహల కెట్టియవకాశము లేదనిరి. సంస్థానములకును, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునకును మధ్య గల సంబంధము, అపూర్వమనియు, అంతర్జాతీయన్యాయ శాసనముక్రింది కిదిరాదనియు, ఇదివర కిట్టిసాదృశ్య మేదియు గనుపించదనియు, సార్వభౌమును సంతృప్తుడనియు, సంస్థానములు వాడులుగ నున్నవనియు, స్కాటుగారు వ్రాసిరి. అపూర్వసంబంధ మొకటి గలదని యొకవంక జెప్పచు, వేరొకవంక దానిని హిందూదేశక్షేమమున కుపయోగింపక, భావ్యభివృద్ధికి భంగకరముగ పరిణమింపజేయుట, స్కాటుగారి కెంతమాత్రము పాడిగాదు. బ్రిటీషు ఇండియా ప్రజల కెక్కుడు అధికారముల నిచ్చుట తమ కిష్టమేనని, పాటియాలా మహారాజుగారి రిటీవల నువన్యసించిరి.

కాని, భావ్యభివృద్ధికి అడ్డగోడపెట్టి, సానుభూతి జూపిన మాత్రాన నేమి ప్రయోజన ముండును? లండను టైముస్ పత్రిక సంస్థానాధీశుల పక్షమును వహించుచు, వీరు బ్రిటీషు ఇండియాలోని అతివాదుల గాంచి భయపడుచున్నారని వ్రాసుచున్నది. విద్యాధికులును, బ్రాహ్మణులును, వర్తకులును గలసి, సంస్థానాధీశుల హక్కులకు భంగము కలిగింప నెంచిరట. ఇట్టి వారిచేతులలోకి అధికారము పోవ నుండుటచే, వీరు సంస్థానములలో ప్రబలెడి నిరంకుశ విధానమును సహింపరని, సంస్థానాధీశులు భయపడుచున్నారట. ప్రజాప్రతిష్ఠాపన లంతరించిన పిమ్మట గూడ సంస్థానాధీశులపరిపాలనము శాశ్వతముగ నిలిచి యుండునని, టైముస్ పత్రిక యూహించుచున్నది. అందుచే స్వరాజ్యపక్షమువారి బెడరింపులను, సంస్థానాధీశులు ధైర్యముతో నెదుర్కొనవలయునని, టైముస్ పత్రిక హితవంశగు చున్నది. సంస్థానాధీశులు తమ మనోగతాభిప్రాయమును, ధైర్యముతో వెల్లడిచుచు, నీళ్లు నమలుట బాగుగ లేదని, టైముస్ పత్రిక మందలించుచున్నది. టైముస్ పత్రికయొక్క నిజోద్దేశ్యము నిరంకుశవిధానమును కొనసాగింప జేయుటదప్ప వేరుగాదు స్కాటుగారి యుద్దేశ్యమును ఇదియే. సంస్థానముల ప్రజలుమాత్రము, ఇట్టివైఖరి సంగీకరింపజోరు. వారియభిప్రాయములు పైకిరాకుండ జేయబడుచున్నవి. వీరు తమ యభిప్రాయములను బట్లరు కమిటీవారికి నివేదించ వీలులేదు. హిందూదేశమునకు సంబంధించిన ఇట్టి ముఖ్యప్రశ్నను, విచారించుటకు హైమను కమిషనువారి కధికార మీయక, బట్లరు కమిటీ వారికి వప్పగించిరి. భావి సంస్కరణములను నిర్ణయించునపుడు, సంస్థానసమస్యను పదలి వైచుట కెటుల సాధ్యపడునో తెలియ కున్నది.

స్కాటుగారు చెప్పిన సంగతులు నిజమగు నెడల హైమను కమిషనువిచారణగాక, బట్లరు కమిటీ వారి రహస్య విచారణయే హిందూదేశపు గతిని

నిర్ణయించునని తోచును. సైమను కమిషనుచారు గూడ బట్టరు కమిటీవారి యభిప్రాయముల ననుసరింపజేసినట్లును, వీ రెఱు నిర్ణయించినను ఇండియా ప్రభుత్వముతోనే సంస్థానములు వ్యవహరించుట న్యాయము. ఇదివరకటలునే జగుగుచున్నది. ఇకముందు వేరుగ నేల జరుగవలయునో తెలియదు. హిందూ దేశమంతయు ఘడరేషను కావలయు ననుచో, సంస్థానములకును ఇండియా ప్రభుత్వమునకును నన్నిహిత్యసంబంధ ముండకతీరదు. స్వరాజ్యసిద్ధికి సంస్థానమునకుగాని మైనారిటీల ప్రశ్నగానియూతపి యనుపాటిజ్యోత్స్న గాని సర్వము ఉద్యోగుల సహాయగాని అడ్డుపడనేరవు. స్వరాజ్య సిద్ధికో ఈ ప్రశ్న నిన్నయు నులభపరిష్కారసాధ్యములగును. సైన్యసమన్య అడ్డుగ నుండనక్కరలేదు. అధినివేశ రాజ్యములు స్వాతంత్ర్యము బడసినపుడు వీనికి స్వకీయసైన్యము లేకుండెను. ఇవి సైన్యమున కగుభర్తును భరింపజాలనిస్థితిలో నుండెను. హిందూ దేశము మొదటినుండియు తనసైన్యమునకు తాను డబ్బిచ్చుచుండెను. బ్రిటీషు సైనికులను పోషించుచుండెను. అయినను, సైన్యమునకు సంబంధించిన బడ్జెట్టున తాకుటకు శాసనసభవారికి హక్కు లేకున్నది. భారతీయులను సైనికోద్యోగులుగ తయారుజేయుటకు సంకల్పించిన స్క్రీఫ్ కమిటీవారి రిపోర్టునిరాకరింపబడెను. నిరర్థక మగు ఎనిమిది షటాలముల ఏర్పాటు ఒక్కటిమాత్రమే అమలులో నున్నది. ఇట్టిస్థితిలో భారతీయోద్యోగులు తక్కువగ నున్నచో, ఆ బాధ్యత ప్రభుత్వమువారిపైననే గలదు.

ఇందుకు హిందూదేశమును నిందించి ప్రయోజనములేదు. స్వపరిపాలనము లభించుచో, హిందూదేశము తన సైన్యవ్యవహారములను తాను నిర్వహించుకొనగలదు. స్వరాజ్యవిధానమందలి వివరముల నిచుక పరికింతుము. ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యములను రక్షించుట కేర్పాటుజేయుట సమంజసముగ నున్నది. ప్రభుత్వమునకు ప్రత్యేకమతముండదు. ఏమతము నయినను అవలంబించుటకు స్వేచ్ఛయుండును. ఆయుధ భారణపు హక్కు రక్షింపబడును. బహిరంగపు బాటలపై నడుచుటకును, బహిరంగపు బావుల నుపయోగించుటకును హక్కు నిచ్చుటచే, నిమ్నజాతులవారి హక్కులు ఎల్ల కాలము రక్షింపబడును. స్త్రీలకు పురుషులకు సమానపు హక్కులను ఒనగటలో, కమిటీవారు దూరదృష్టిచూపిరి. రాజ్యాంగవిధాన మంతయు అధినివేశరాజ్య పరిపాలనా విధానము ననుసరించుచున్నది. హిందూదేశమునకు పార్లమెంటు సభ ఏర్పడ గలదు. దీనియందు ప్రజాప్రతినిధిసభయు, సినేటు సభయు నుండగలవు. ప్రజాప్రతినిధిసభలో అయిదువందలమంది సభ్యులును, సినేటునందు రెండువందలమంది సభ్యులును ఉండును. సినేటు సభ్యులను రాష్ట్రీయశాసనసభల వారిన్నికొందురు. ప్రజాప్రతినిధిసభ్యులకు సరాసరి ఎన్నికలు జరుగును. రెండు సభల ఏర్పాటును అనుసరించుట ఎంతవరకవసరమో బాగుగ విచారింపబడును. ఇదివడయొక్క సంవత్సరములు గల వారందరికు వోటుఅధికార మొనగబడును. శాసనసభవారు గావించిన చట్టమును గవర్నరుజనరలు గారు నిరాకరించుచో, పిమ్మట నేమి జరుగవలెనో మాత్రము స్పష్టముగ లేదు. కొన్నివిషయముల

నేర్పటచి శాసనసభవారి నిర్ణయములు అమలులోకి వచ్చునటుల ఏర్పాటుజేయ నవసరముగలదు.

కేంద్ర ప్రభుత్వము ఇండియా పార్లమెంటు సభకు పూర్ణ బాధ్యత వహించగలదు. ఇండియా ప్రభుత్వమునందు ఉద్ధృతమంత్రు లుండును. రాష్ట్రీయ శాసనసభలో పదివేలప్రజల కొక్కప్రతినిధియుండును. ఇక్కడను 21 సంవత్సరములు గలవారందరును వోటులుగ నుండురు. రాష్ట్రములలో అయిదుగురు మంత్రు లుండురు. రాష్ట్రములకు సంపూర్ణస్వరీపాలన మీయబడును. రాష్ట్రములు భాషాప్రయుక్తముగ నుండగలవు. ఇదివరకే కాంగ్రెసుసభవారు కాంగ్రెసు వ్యవహారముల నిమిత్తము దేశమును భాషాప్రయుక్తముగ విభజించిరి. భాషపరిపాలనమునకు భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రముల ధారముగ నుండవలయు నని కమిటీవారు నిర్ధారణ జేయుట సమంజసముగ నున్నది. స్వపరిపాలనమును ప్రజలనుభవింపవలయునని భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిభజనము ముఖ్యవశ్యక మగుచున్నది. దేశ భాషాపరిపాలనమే ప్రజలకు తేజము గలిగింపగలదు. విదేశభాషా పరిపాలనమువలన ప్రజలకు ఎట్టిమేలు గలుగజాలదు. హిందీని సామాన్యభాషగ నుపయోగింపవచ్చును. సర్వపక్షసమావేశపుకమిటీవారు తమ రిపోర్టులో ఆంధ్రుల యాందోళనమును తిన్నగ గమనింప కుండుట విచిత్రము. ఆంధ్రులు చిరకాలమునుండియు ప్రత్యేకరాష్ట్రముకొరకాందోళనము నలుపుచుండిరి. ప్రత్యేకరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘముకొరకు బ్రయత్నించి దానిని సంపాదించియుండిరి. మదరాసు శాసనసభలో ప్రత్యేకరాష్ట్ర తీర్మాన మామోదించబడెను స్టేటుకౌన్సిలు సభలో, ఆంధ్రరాష్ట్ర తీర్మానము చర్చకువచ్చెను. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిభాగతీర్మానమును సర్. బి. యస్. శర్మగారు చాలసంవత్సరముల క్రిందటనే తీసికొనివచ్చి, ఉన్నత సేతువాదము గావించియుండిరి. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారిదివరకు ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణమును ప్రత్యేకముగ పేర్కొని గూడ నుండిరి.

సింధు, కర్నాటరాష్ట్రముల గూర్చి మాత్రమే తమకు విన్నపములు చేరెనని కమిటీవారు తెలుపుచున్నారు. ఆంధ్రులు తమ యభిప్రాయమును తెలిపిన బాగుండెడిది. కాని చాలకాలముక్రిందటినుండియు, ఇట్టి ఆందోళనము చెలరేగుచుండుటచే, కమిటీవారీసంగతి నెరుగుదు రని యూహింపవలసివచ్చెను. సింధురాష్ట్ర నిర్మాణమునుగూర్చి కమిటీవారు కడుదూరము చర్చించిరి. దీనికి ప్రత్యేకప్రాముఖ్యమేర్పడినది. ఇంతకు పూర్వము సింధురాష్ట్ర నిర్మాణమవసరమని చెప్పుచున్నవారు, ఇప్పుడు వలను పడదనుటయు, దానిని వలదని చెప్పినవారు ఇప్పుడవసరమని చెప్పుటయు, విచిత్రముగ దోషక మానవు. సింధురాష్ట్రమునందు అధికసంఖ్యాకులు మహమ్మదీయులు. వీరికవేళ సాంఘికోద్దేశప్రేరేతులై ప్రత్యేకరాష్ట్రము గోరినను, దానియవసరమును నిరాకరింపలేదు. సింధుకు ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వము గలదనుట నిర్వివాదాంశము. అందుచే ఆంధ్ర, కర్నాట, ఉత్తరాదిభాగములతోపాటు సింధును ప్రత్యేకించుటకు, హిందువులునుమహమ్మదీయులునుకలసి నమ్మకమిటు యత్యంతావశ్యకము. ఇందునైన, మహమ్మదీయులు సామాన్య నియోజకవర్గములయేర్పాటు సం

గీకరించుటగూడ తటస్థించును. బహుజనోపకారకమగు ఏర్పాటును ఇతరకారణములములముననిరాకరించుట, వివేకముగాని దూరదృష్టి గాని కాజాలదు. మహారాష్ట్రహిందూనాయకులగు ఆనీగారును ప్రధానుగారును సయితము, సాంఘికదృష్టిని అంగీకరింపకున్నను, సింధు రాష్ట్రవశ్యకత నంగీకరించుచున్నారు. ఇతరహిందూనాయకులుగూడ దీని నంగీకరించుచో, తగాదా దొలగిపోవును. కమిటీవారు సూచించినటులు, బహుజనాభిప్రాయము ననుసరించి భాషాప్రయుక్తవిభాగము జరుగుట మేలనుటకు సందియము లేదు. ఇక, ప్రత్యేక సాంఘికప్రాతినిధ్యము విషయమున కమిటీవారు చేసిన సూచనలు చాలముఖ్యము లయినవి. స్వరాజ్యము లభించినపిమ్మట, సాంఘికవిభేదములు నాశయించు యనియే దొలగను. అయినను కొందర మహమ్మదీయులను, హిందువులను దూరదృష్టిని విడనాడి, లక్షణగ వివాదములతో కాలముగడుపుటచే, కమిటీవారి విషయమై కొన్నిసూచనల గావించిరి. సంయుక్త నియోజకవర్గములే వాంఛనీయములని వీరు సూచించిరి. ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యపు ఏర్పాటును వీరంగీకరింపలేదు. సిలోను కమిషనువారు గూడ ఇట్టిఏర్పాటు వికమత్యమునకుభంగకరమనియే తెలిపియుండిరి. సామాన్యనియోజకవర్గముల నేర్పరుపవలయు నని కమిటీవారు గోరినను, మహమ్మదీయులకు మాత్రము పది సంవత్సరములవరకు స్థానములను కొన్నిటిని ప్రత్యేకింపవలయు నని వీరు సూచించిరి. పంజాబు బెంగాలు రాష్ట్రములలో మాత్రము ఏసంఘములకును ప్రత్యేకస్థానము లుండవు. ఇతరరాష్ట్రములలో మహమ్మదీయులజనసంఖ్య బట్టి స్థానము లేర్పడును. మహమ్మదీయులు ఇతరస్థానములకు గూడ పోటీ జేయవచ్చును. పదిసంవత్సరములు ముగిసినపిమ్మట ఈ సౌకర్యముగూడ తొలగిపోవును. మహమ్మదీయులలో గూడ ప్రత్యేకరక్షణపట్ల అభిమానము తొలగుచున్నది. సామాన్య నియోజకవర్గములే మేలనుభావము ప్రబలమగుచున్నది. స్వపరిపాలనము లభించినపిమ్మట ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రయోజనములపట్ల పట్టుదలలు తగ్గి దేశ కళ్యాణాభివృద్ధికై ఎల్లసంఘములవారును పాలుబడెద రనుట నిశ్చయము. కేసడా మున్నగు దేశములలో జరిగిన పరిణామమే హిందూదేశమున గూడ జరుగకమానదు. సర్వపక్షసమావేశపు కమిటీలో వివిధపక్షములనాయకులును గలర. ఇతరనాయకుల సలహా గూడ నైకొనబడెను. కమిటీ సభ్యుల గు నైహూ, ఆలీఇహూం, సఫ్రా, ఆనీ, మంగళసింగు, కురేషీ, సుభాష్చంద్రబోసు, ప్రధానుగార్లు తమ ధర్మమును జయప్రదముగ నెరవేర్చిరి. దేశమునం దేవతమునకుగాని, సంపూర్ణ స్వపరిపాలనమునకు కొరవడు సంస్కరణములతో బని లేదని చాటిరి. పార్లమెంటు సభవారు భారతీయుల కసినపుకోర్కెలను నిరాకరించుచో, అందుకు వారే బాధ్యత వహింపవలయును. స్వరాజ్యవిధానమును నిర్మించినమాత్రాన స్వరాజ్యము లభించునని తలచుటకన్నను ప్రమాదము వేరుండదు. తాముగోరిన స్వరాజ్యవిధానమును సంపాదించుటకు వలయుశక్తిని ప్రజలు సంపాదించుట యవసరము. అట్టిమార్గమును, గాంధీమహాత్ముడు పెక్కుమారులు సూచించెను. ఇటీవల మరియొక మారు నిదర్శనపూర్వముగ గినుగరచియున్నాడు. ఇట్టి స్థితిలో, హిందూదేశమునందు నేకసంకల్పముతో సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి గాంచుటకు యావచ్చుకీని పనియోగించ వలయును. అందుకులేగిన దృఢసంకల్పమున కార్యబిడ్డను పరిమేల్వరుడు భారతీయులకు ప్రసాదించుగాక!

విదేశవార్తలు

ఆంతర్జాతీయ నల్లమందు బిడంబడిక

జపాను ప్రభుత్వము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

జపాను, ఆగష్టు 15:—జపాను నల్లమందు షిప్పింగును 1925 అంతర్జాతీయ ఒప్పందము ప్రకారము జపాను ప్రభుత్వము ఆమోదించి త్వరలోనే అమలుజరుగును. ఇతరలు నూడ ప్రవేశించిరి.

జపాను కాల్యలము టీస్టింగునుండి మరలుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, ఆగష్టు 15:—టీస్టింగునుండి జపాను కాల్యలమును మరలించుట జపాను ప్రభుత్వము ఉత్తమ తీరుగా నిర్వహించుటకు కాల్యలమును త్వరలోనే వరకును. యాంత్రిక పరికరములను వీనిని పాగయోడ మునుగుట వందలకొలది మునిషియోనుచున్నది.

ఐ. సి. ఎస్. కడపటివరీక్షలు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, ఆగష్టు 15:—ఐ. సి. ఎస్. కడపటి వరీక్షలు 1927 నవంబరు 15 నుండి జరగను. 66 ప్రాంతములున్నాయి. అవి: కేంద్రమునందు, ఇందులో 29 భాగములు, అక్కడనుండి పరిశోధించుటకు ప్రకటించెను. ఐ. సి. ఎస్. కడపటి వరీక్షలు జపాను కడపటి వరీక్షలు 20 భాగములు 288 అక్షరములు వాటిని వీరి. వైద్యమును వరీక్షలు ఫలితములు ప్రకటించెను.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వము, సంస్థానాధీశ్వరులసంబంధము

సర్. లెఫ్టినెంట్ గారి యభిప్రాయము

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సైనికదళములను
స్వాధీనము చేయుట

సర్ లెఫ్టినెంట్ గారు లండన్ లోని ప్రభుత్వములో షిప్పింగును సాగించుటకు సంస్థానాధీశ్వరులను సంబంధము ఆలూకము. ఇట్టి విషయముకిది తమ తమ

అంతర్జాతీయ శాసనములకుండు వీరి సామర్థ్యమును, సంస్థానముల స్వతంత్రతలను గాను యుద్ధము చేయలేవు సంధిచేసి కొనబాటు. సంస్థానాధీశ్వరులు తమ విదేశాంగ సంబంధములను రక్షించుట బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు వారిపై. వెలుపలలో పుల ప్రభుత్వము రాముడ బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును గావాలి దమని అభ్యంతరమునగిరి. పరిపాదులను గావాలిదమనిరి. వారి రాజ్యాంగనిర్మాణమును పాలకులను భద్రముగ జాతుమనిరి అవసరము సైనికనాకాడములను నిర్మించుట నుంచెను. కొన్నివిషయములలో బ్రిటిషు సార్వభౌముడే సంరక్షణకర్త ప్రతి సంస్థానమునందు సరియైన యందునదే. అట్టి సంబంధమునకు అంతర్జాతీయ శాసనము వర్తించదు. మునిషిల శాసనములను పేకి వర్తించవు కొన్ని అధికారమును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు చేసిన సామ్రాజ్యాధికారమును కొన్నిటిలో సంస్థానాధీశ్వరులే చేయుదురు. వారి ప్రజలు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును బ్రిటిషు పార్లమెంటు శాసనముగాని భారత సామ్రాజ్య ప్రభుత్వ శాసనముగాని వారికి వర్తించవు. బ్రిటిషు ఇండియా పన్నులను సంస్థానాధీశ్వరులు ప్రజలపై విధించుదురు. సంస్థానాధీశ్వరులతో చేసికొన్న ఒడంబడికల ప్రకారము వారిని గావాలిదమని ఇండియాలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వము

బ్రూక్ బాండ్ ఇండియా లిమిటెడ్

భారతీ పర్త కు లు

పోస్టు బాక్సు నెం 271, బొంబాయి

ఎల్.ప్లుడు మీకనుసరియై మెలగును

రెడ్ లేబిల్ 1 పాను డబ్బీ శ్రేష్టమైనది పైటె 1 కి 32 పా. నికరం

గ్రీన్ లేబిల్ రెండవ రకం పైటె 1 కి 32 పా. నికరం

సీల్ 1 పాను, 2 ఔన్సుల ప్యాకెట్టులు (మంచి రకం) పైటె 1 కి 32 పా

కోరా 1 పా, 1/4 పా, 2 ఔన్సుల ప్యాకెట్టులు (ఇండియాలోని మంచిరకం టీడస్సు) పైటె 1 కి 60 పా. నికరం.

వర్తకుల పాకర్వార్థము అన్ని రకములు చేసిన పైటెలు సప్లయచేయబడును. మీదగ్గర రైలు స్టేషనులకు, రైలు ఖర్చును, పోస్టుఖర్చులు మేమే భరించెదము. ధరల జాబితాలు పరతులు, దగ్గర డిపో అడ్రసు, వ్రాసిన వారకు ఉచితముగా పంపబడును.

భారత్ ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్ (లాహారు)

32 వత్సరముల స్తావరమును హిందూమయమైన భీమా కంపెనీ

ఫండ్స్ మొత్తం రు 80 లక్షలు.

హక్కుదార్లకు చెల్లించిన మొత్తం రు 60 లక్షలు.

1927 నంబర్ కొత్త పాలసీల మొత్తం రు 1 1/2 కోట్లకు వించినది.

మొత్తం పాలసీలన్నిటినికూడ కలిపి 1000 కి 20 చొ॥ బోనసు నివ్వగలిగినది.

ప్రత్యేక సదుపాయములు:—

1. ఎప్పుడైనా పాలసీలు వరల కి వెబ్ నోనుకొనవచ్చును.
2. అడవాకుడా భీమాకేసుకొనవచ్చును
3. ప్రత్యేకముగా నాన్ ఫర్ ఫీచర్ సదుపాయము కలదు.
4. ప్రీమియముల తక్షణము.
5. ధర్మావరణ సంస్థలకు కష్టమైన రేట్లను గలుగుదు.
6. అందరి కనుకూలమైన ప్రత్యేకపద్ధతులు కలవు ఫోర్ వార్డ్ లెఫిట్, హాబిట్ల ఎండోమెంటు మొదలైనవి.

మద్రాసు, కల్లికోట్, మధురచేరి ఇండియాలో మొత్తం 30 బ్రాంచి లున్నవి.

ఇతర వివరములకు:—కుప్పసామి అయ్యర్, వ్రాంచి కెకెటర్ మద్రాసు

డి. శాంతయ్య, చీఫ్ ఏజెంట్, సామర్లకోట

వారు అవసరము సైనిక నాకాడములతో నున్నార. ఆదికములను ఇతర ప్రభుత్వములను తెలిసి (ప్రాంతముగాని, జపానుగాని కనడా, అస్ట్రేలియా జోమియను ప్రభుత్వములకు గాని బ్రిటిషు ఇండియా ప్రభుత్వములకు గాని స్వాధీనము చేయవలెను. సామ్రాజ్యాధికార హక్కులకు, బ్రిటిషు ప్రభుత్వ హక్కులకు సంబంధము లేదు. అందుచేతను ఆ సంబంధమును నిర్వచించుకొనవలెను దాని కనుకూలము పరిపాలక నిర్మాణమును చేర్చుటచేసినవలెను. ఇట్టి ఏర్పాటులకు సిగ్గుగ నున్నారనునది సామ్రాజ్యాధికార లింగముకి దిలిపి. సామ్రాజ్యాధికారమును చక్కగ కాపాడు అత్యుచితము.

బ్రిటిషునర్తకము

ఎగుమతి దిగుమతులు

లండన్, ఆగష్టు 18:—జూలైలో 95,500,000 పౌండుల దిగుమతులు జరిగెను. 61,000,000 పౌండుల ఎగుమతులు జరిగెను. జూలైలో 400,000 పౌండుల దిగుమతి తగ్గెను ఎగుమతులు 150,000 పౌండులు పోయెను.

మరాఠోలో బొగ్గు గనులను కనుగొనిరి. దీనివలన బ్రాహ్మణులకు రైల్వేలు చేరుటకు వీలగుననుచున్నది.

జాతిసమితి ఆచార్య భారత్ పత్రికాగృహ కేంద్రశాఖ మల్లికగారు నియమించబడిరి.

వైయస్ రాజునకు రాజా బ్రిటోనింగుగారు 4 మంది పోలో ఆట గట్టులను బహుమతిచేసెను.

యూరప్ లో భూమి మీదుగూడ విమానములు బోగెవరి జాతులను సోవియటు ప్రభుత్వము బూనుకొనిరి. మాస్కోలోని ఇమ్మ్యునిక్సు కేంద్రములను పోలీసు లిరిక వచ్చెనట.

ఆంతర్జాతీయ యుద్ధనిరోధకసభ

అసహాయోద్యమమే యుద్ధమును

బహిష్కరించగలదనుట

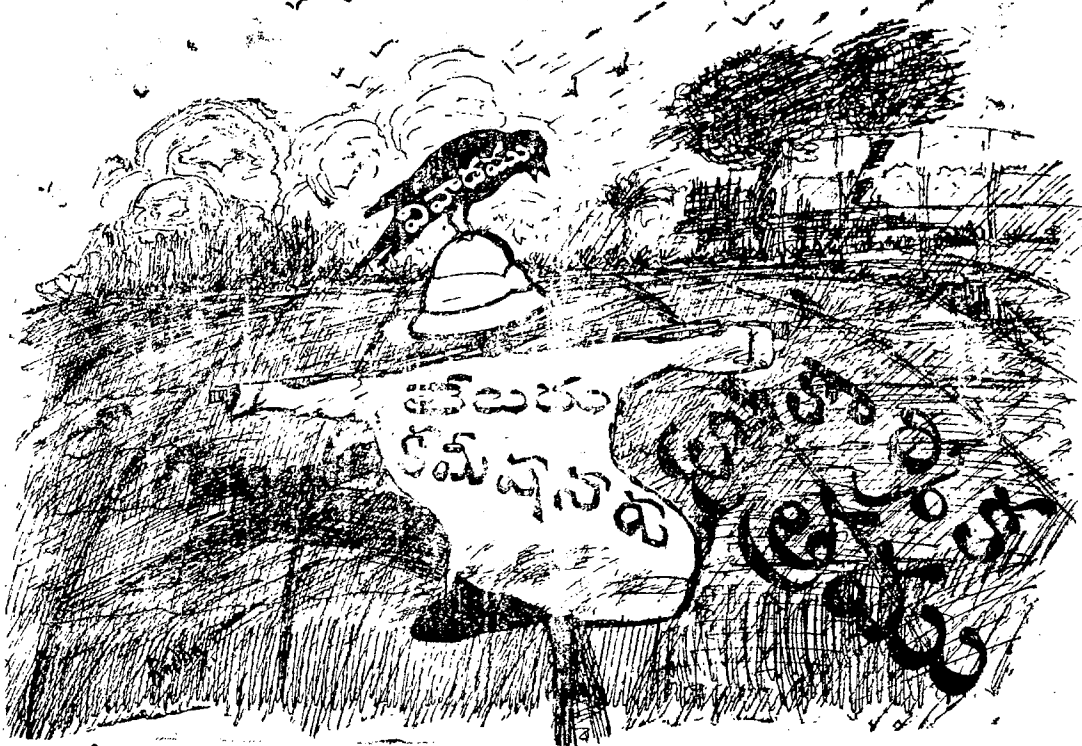
మహాత్మా గాంధీగారిని సభకు ఆహ్వానించుట

(భూమిగ్రామ)

లండన్, ఆగష్టు 14:—ఆఫ్రికాలో సకాటాన్సుబర్గు నందు గూడిన ఆంతర్జాతీయ యుద్ధనిరోధక వాడుల సభకు మహాత్మా గాంధీగారిని ఆహ్వానించిరి. ఆగష్టు 15, భిన్నాభిప్రాయములను పరిష్కరించుటకు మొదటే నాథనమని నమ్మి పాశ్చాత్య శాస్త్రమును ప్రతిపాదించు సహాయ నిరాకరణమునే చేయవలెనను ఉద్దేశ్యము వీరికున్నది. యుద్ధములేకుండ కేయలుకు అసహాయోద్యమమే సాధనమని వీరి విశ్వాసము. ఆరోగ్యమును సుఖమును మహాత్మా గాంధీగారు యూరప్ నకు వచ్చెదరని వందలకు లేర్పడినపుడు ఈ ఆంతర్జాతీయ యుద్ధనిరోధకసభ కార్యక్రమమును గాంధీగారి పాల్గొనవచ్చు సమకొనిరి. కాని గాంధీగారు ఇండియానుండి బయలుదేరిన వెలిసినవెంటనే ఆయన స్థానే ప్రతినిధిని బంపవలెనని గాంధీగారిని గోరిరి తదనుగుణముగా ఆ సహాయోద్యమ రోజులలో గాంధీగారి కుడిబుజము గనున్న బాబు రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు దీనిని వాస్తవ్యులు, మహాత్మా గాంధీగారి తరపున ప్రతినిధిగా ఈ సభకిగను. గ్రాబలో జరిగిన బహిరంగసభకు రాజేంద్రప్రసాదుగారు రిగిరి. అసభికు ప్యాసిస్టులు పాదులేసిరి. రాజేంద్ర ప్రసాదుగారిని తీవ్రముగ కొట్టిరి. వచ్చే సంవత్సరము మహాత్మా గాంధీగారు యూరప్ నకు రావచ్చునని తనను ఆశురతగ నడిగిన వారికి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

వెన్నరు బ్రాక్స్ గారుగూడ పాల్గొన్న కార్యక్రమ సభకుబోయిరి. వెట్టుబడిదారల ఇంపీరియలిజము చెలాయించు సాతెంరగు యుద్ధమును జూ నుండి తీరవనియు, యుద్ధములో పాల్గొనిరి చరిత్రకులో ఈ ఇంపీరియలిజము తమ స్వలాభమును చేయుచున్న పనులచే ఆంధ్రముండి చనిపోవుచున్నారనియు, ఇంపీరియలిజ్టుల ఆధికారము ప్రైవేటుమీద ఆధారపడి నిలిగిన యుద్ధము తప్పదనియు ప్రాశ్నగా రిగిరి.

కార్మిక తేజమునందు వదరాసు లేబరు కమిషనరు దృష్టిబామ్మగాని చురుకుల రక్షకుడు గాడు.

అంతర్జాతీయ సోషలిస్టు మహాసభ

భారతీయులకు స్వయంనిర్ణయాధికార ముండవలెను

(నీమనోహరు)

లండన్, ఆగస్టు 14:—బునెస్విల్లో జరిగిన అంతర్జాతీయ సోషలిస్టు కాంగ్రెస్ సభకు దివాన్ చనునలాలు, బ్రిటీష్ గార్డు ఇండియన్ ప్రెస్ యూనియన్ తరపున ప్రతినిధులుగ జోయిరి. భారతీయుల కయ్యముగ నైమను కమిషనరు నియమించబడతేను అందు బ్రిటిష్ కార్మిక పక్ష పక్షాన్ని పట్టానుటకు అంగీకరించుటచేతను, ఇండియాలో ఏర్పడిన పరిస్థితులను ఆ మహాసభవానికి తెలియుటకు భారత ప్రతినిధులు చండ్రుచండ్రుగ ప్రచారమున సజ్జులచే ఆయాది సభవారి దృష్టి నాకర్పించెను. సభాకార్యక్రమమున ఈ విషయమును గూడజేర్చి చర్చించిరి. కార్మిక పక్షమువారి చర్య వివరములు బ్లాక్స్టాలు తీర్మానములకు విరుద్ధమని భారత ప్రతినిధులు తెలిపిరి. భారతీయుల యభిప్రాయమును తెలుపుచు అధినేత సభలో చనునలాలుగారు విజ్ఞప్తిజొప్పించి బ్రిటిష్ కార్మిక పక్షవిధానమును తీవ్రముగ ఖండించిరి. అధినేతలు సభాకార్యక్రమము రహస్యముగ జరిగెను. కాని భారత ప్రతినిధులు ఆందోళనముచే భారత సమస్యనుగూర్చి సాంతముగను తీవ్రముగను చర్చించిరి తెలియుచున్నది. బ్రిటిష్ కార్మిక పక్షమువారి విద్రోహమునుగూడ చర్చించిరి. కార్మిక పక్షప్రవర్తనను విమర్శించుటకు ఇండియన్ టేబులు కార్మిక పక్షములో నొకరగు బాక్స్టాను గారు పూనుకొనిరి. భారతీయులకు స్వయంనిర్ణయాధికార ముండవలెనని అధినేత సభవారు గుర్తించిరి. సోషలిస్టు మహాసభకు తెలుపవలెననియు భారతీయులు అన్ని పక్షములవారును రాజ్యాంగ విధానమును తయారుచేయు గర్హించుటకు అభినందించవలెననియు ఇండియన్ ప్రెస్ యూనియన్ అభిప్రాయానికి సంకేతించుచు ప్యాటనుగా రొక సవరణనుపాఠించిరి. ప్రెస్ యూనియన్ యుద్ధమాభివృద్ధి కేంద్రము చేయాలి నొసగెదమనిరి.

ఇండియాగూర్చి బయలుదేరిన ముఖ్యవిషయములను బ్రిటిష్ రాజకీయముల సంబంధమున తెలిపిరి. కార్మిక పక్షముపై మోపిననిందలను సమర్థించిరి తమలో ఇద్దరిని కార్మిక సభ్యులను నైమనుకమిషనరు నందుటకు ఏర్పాటు చేయుట చే బ్రిటిష్ కార్మిక పక్షమువారు భారతీయులకు ద్రోహమున ర్పించిరి. భారతీయులకు స్వయంనిర్ణయాధికారము నీయవలెనని గుర్తించియు నేటిట్లుజేయుట భారతీయుల స్వయంనిర్ణయాధికారమును నిరాకరించుట యనిపించుకొనుననియు ఆదికవృత్తులు యగుననియు నుడిపిరి.

కార్మిక పక్షమువారి ప్రవర్తనమును నేలుగారు పనుర్పించిరి. కార్మిక పక్షములో రహస్యవిషయమును రచ్చకీడ్చరాదనిరి. అధినేత సమైక్య కార్మిక పక్షమువారి విధానమునకు సంబంధము లేదుగాన. అందు చర్చించరాదనిరి. ఒకమాట్టిలు చర్చించితిమేని నీటికి మేరయొందడాయొ ఇకమీద అందరివిషయములను ఇందు చర్చించవలసివచ్చి తీరుననిరి.

కార్మిక పక్షములో రెండు శాఖలకును గట్టిన భిన్నాభిప్రాయమును నైమను కమిషనరు విషయమై అధినేత సభలో చర్చించరాదని సోషలిస్టు కాంగ్రెసులో ప్రధాన వక్త నేలుగారి కనుకులముగ మాట్లాడిరి. కాని తెంచి, చీకా, రక్షియా ప్రతినిధులు ఇండియా స్వారెంత్ర్యమును నిర్ణయవరములకు భారతీయులకే అధికారము గలదని ప్రకటించవలెననిరి.

ల్యాన్సుబరీగారు

కార్మిక పక్షమువారు భారతీయులకు స్వయంనిర్ణయాధికార ముండవలెనని తీర్మానమునకు ప్రతిపక్షముగ ప్రవర్తించలేదనియు ఇండియన్ సభ్యుల డొమినియన్ ప్రతిపక్షి చే కూర్చుటకు అభయము నిచ్చి తిమనియు నైమను కమిషనరు విషయమై ఇల్లు ప్రవర్తించవలసి వచ్చినది. ఒక్కసంగతి తప్ప ఇతరవిషయములలో కార్మిక పక్షమువారు ప్రతిపక్షముగ ప్రవర్తించలేదని. స్వయంనిర్ణయాధికార ముండవలెనని తీర్మానము నెల్లంఘించలేదనిరి. భారతీయుల స్వారెంత్ర్య ప్రకటనమునుగూర్చి గూడ కార్మిక పక్షమువారి యభిప్రాయమును తెలిపిరి. బ్రిటిష్ కామన్వెల్లు నేషన్సులో (జాతులలో) భారతజేతను గూడ జేరునని కార్మిక పక్షమువారు ఆశించిరి. కాని కామన్వెల్లు జాతులలో యుండుటకాని, విశేషావులకుగాని భారతీయులకే సంపూర్ణాధికారము గలదని కార్మిక పక్షమువారు గుర్తించిరి. తుదకు కొద్దికూర్చుతో ప్యాటనుగారి సవరణ సంగీకరించి అధినేత సభవారు భారతీయుల స్వయంనిర్ణయాధికారమును గుర్తించుచున్నారనియు అంతర్జాతీయ సోషలిస్టు కాంగ్రెసు వారు చేయూతనొసగి ఇండియన్ ప్రెస్ యూనియన్ యుద్ధమునునకు సహాయము చేసెదమనియు తీర్మానించిరి. భారతీయులు తమ రాజ్యాంగ విధానమును తయారుచేసికొను విషయమై ప్యాటనుగారి సవరణను ఎత్తుకొనరాదనిరి. దానివలన పయమును కమిషనరు బ్రిటిష్ కార్మిక పక్షమువారు పట్టానుట చెడ్డదని అభివేషనము గావించినట్లుగనుగాన దానిని గూడదనిరి. బహిరంగసభ జరుగుచుండగ స్వాలోలో నిరీయములు, ఇండియన్ నిరీయములు తమపట్ల తెంచి, దెచ్చి ప్రభుత్వమువారు జేయుచున్న ఘోరములనుగూర్చి తెలిపిరి.

లండనును నైమనుకములు బాంబులచే మట్టడించుచున్నాడు. తరిఫీదు నిమిత్తము తమమీద నైమనుక ప్రదర్శనమును గావించుచున్నాడు. మట్టడించుటలోను రక్షించుటలోను దక్షతను నేర్చుకొనుచున్నాడు.

వెద్దాపురం శిల్పు బట్టలు. మీ సొమ్ముకు తగిన విలువ } చాలకాలము వుండునట్టివి } నాణ్యమైన సరకులు. సరసమైన ధరలు.

మొగూరు, పూనా, మద్రాసు, నూజివో, తంజావూరు, కంచీవరం మొదలగు ప్రదేశములలో జరిగిన ప్రదర్శనములలోను మహారాజులవల్లన నాయకులవల్లన బంగారపతకములును యోగ్యతాపత్రములున్నూ పొంది యున్నాము. మాయొక్కసరకుల నాణ్యమునకును తక్కువ ధరలయన్నూ మేము పొందిన బహుమానపతకములు యోగ్యతాపత్రములే నిదర్శనములు.

మా శిల్పబట్టలు ప్రతిగ్రామములోను ప్రతిబట్టలసాపులోను దొరకును. మా పేదగల ప్రేమమార్కునుచూచి బట్టలు తీసుకొనవలెను.

మానెద్దను అన్నిరంగులలోను అన్ని పైజాకులలోను శిల్పకండువాయి, దోపతులు, పేటాయి, నారమడి, పొత్తుకంచలు, వర్తింగు, కోటింగు, శిల్పాలున్నూ వేస్తున్న కోటింగు, కండువాయి, దుప్పట్లున్నూ నెం 100 రు లగాయకు 200 వర్కు నూలు జరిబట్టలున్నూ దొరకును. వివరములకు యీ టిగను యడ్రసుకు వ్రాయుడు.

తెలిగ్రాఫిక్ యడ్రసు. } వెనల నువ్వు రాయుడు అందుకో, శిల్పు } శిల్పులందు కాటన్ బ్లాక్సు మెన్యు ఫేక్చరర్సు, వెద్దాపురం, తూర్పుగోదావరిజిల్లా పెద్దాపురం.

సింధునదీ జల ప్రళయము

హిమరాశి యింకను బద్దలుకాలేదు
లాహోరు, ఆగస్టు 14:—సింధునదీ జలప్రళయ సమీపమున ప్రవాహ మార్గమున కడ్డముగా పడియుండిన హిమరాశి ఇంకను బద్దలుకాలేదనియు నీన్న ప్రకటించబడిన భయానక వార్తల సత్యములనియు ఆ హిమరాశి పడియుండిన లేయను గ్రామనివాసియును నొకవజీరు తక్కిమోత్రు తక్కి ఉవ్వోకి తిరిగివార్తనంపెను. ఈ హిమరాశి బద్దలుగనున అనాక్షణము పరిశీలించబడుచున్నది. కాని యంతవరకును కనిగిలించలేదు.

ప్రభుత్వ ప్రకటన
సింధు, ఆగస్టు 14:—హిమరాశి యిప్పుడు నిలబడియున్న ప్రదేశమునకు సమీపమున గల లేయను గ్రామనివాసియును నొకవజీరు పంపిన తిరిగివార్తనబట్టి ఆ హిమరాశి యింకను బద్దలుకాలేదనియు, నీన్న ప్రకటించిన వార్తలన్నియు శివ్తనూచముగా కలుపుబడిన భోగిను టలనుచూడక తిరిగివార్తనంపెననియు ప్రజలు భీతికెందవక్కరలేనియు పంజాబు గవర్నమెంటువారికి వార్తలు తెలిపిరి.

జలప్రళయము 16 తేదీని రాగలదని యాహించబడుచున్నది. అయినప్పటికిని అట్లక, నేషనల్ గ్రామములలోని ప్రజలు భీతిచేతనుగూర్చి ఇంట్లు వాకిండ్లు వదలిపోవుచున్నారు.

ఫోర్టర్ నోట్లకేసు

రాజమహేంద్రవంశము ఆగస్టు 18:—గుబ్బరాయుడు అనువాడు కంగూనానండి తిరిగివచ్చి 10 రూపాయల ఫోర్టర్ కరెన్సీనోట్లను ఉత్తర సర్కారులయందు చలానుజే చేయుచుండిన. పోలీసువారు కనిపెట్టి గుబ్బరాయుడిని నిర్బంధించిరి. ఆ తనివెద్ద కొన్ని ఫోర్టర్ నోట్లు ఒక పుస్తకము దొరకెను. కంగూనాలో ఇంకను ఫోర్టర్ నోట్ల పుస్తక యున్నదని ఆ పుస్తకమువల్ల తేతన. గోదావరిజిల్లా కేమన్సుజిడ్జిగారి కేసు విచారించి నిందితునకు రెండుసంవత్సరములు కఠినశిక్ష విధించిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఇ.వి. రామస్వామినాయకరుగారు విడుదల చేయబడుట

ఈరోజు, ఆగస్టు 18:—ఇ. వి. రామస్వామి నాయకరుగారిపై లేబర్ కేసు విచారణ నేటికినను మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు ప్రారంభమయ్యెను. కేసు కాలనిర్ణయములేక వాయిదా వేయబడినదియు, మరల ప్రోత్సమములు పంపినప్పుడు నిందితులు కోర్టునందు హాజరు కావలయునని మాజిస్ట్రేటుగారు చెప్పి నిందితుని విడుదల చేసిరి. (ప్రె. తె.)

కార్మిక నాయకుల కేసు

కింగారవేలుచెట్టి ముకుందలూ సర్కారుగార్ల తరపున జార్జి జోసఫ్ గారు తేపురంగల్లుటెల్లాకోర్టులో జూమీను అర్జీవాఖలు జేయుదురు.

బ్రిటనులో వసలేనివారల కుపాధిని గలగజేయుటకు కనడా వంటి కోరికలకు 10,000 పదిహెండ్రను బంపిరి. ఇవివరకపుడే 4500 మందిని కనడా కంపిరి. ఓగ వారముకోజాలలో ఇదంతయు జరిగెను.

బార్దోలీ సత్యాగ్రహ విజయము

పూనా పురపాలకసంఘము గవర్నరు
వశేత్తు ను గౌరవించడము

జప్తుభూములను మై ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన
పూనా, ఆగస్టు 14:—పూనా పురపాలక సంఘమువారు గవర్నరు ఇచ్చిన భూమిపత్రము ఒక్క స్థలమున అభినందన వ్రతము సమర్పించి గౌరవించుటనని కొందఱు సభ్యులు ఉద్యమమును సాగించుచున్నారు. పురపాలక సంఘములో నిట్టి తీర్మానము నొకదానిని ప్రతిపాదించెదమని వారు తెలియబడినదిగాని తెలియుచున్నది. [అ. (పె.)]

జప్తుభూములు—ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన
బొంబాయి, ఆగస్టు 14:—“రాసనసభలో మూడో జిల్లా సభ్యులు సత్యాగ్రహోద్యమము విరమింపబడినదనియు, సభ్యులు కట్టవలసినదని రహితు లాజ్ఞాపించబడినదియు ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసినారు గనుక ఆగస్టు 9-వ తారీఖున సత్యాగ్రహ వైదీలను విడుదలచేయవలసినదని ఆజ్ఞాపించినారు. ఈ మధ్య హెచ్చుపెట్టుగూడ ప్రభుత్వోద్యమంలో నిలవయించబడినది. ప్రాతనిస్తులను రహితులు కట్టుట ప్రారంభించిరని ప్రభుత్వమువారికి తెలియవచ్చినది. బొంబాయి గవర్నరు రాసనసభలో చెప్పిన ఈ ప్రతిబేధములు పూరింపబడినవిగాన నిస్తుల నివ్వకపోవుట వలన జప్తు చేయబడిన భూములను తిరుగ ఆసామిలకు యన్వయింపబడినదిగా ఆజ్ఞాపించుచున్నాము. (అ. (పెన్))

బార్దోలీ విజయాభినందనము

తిరువన్నామలై, ఆగస్టు 14:—శ్రీయుత బాసకీరామ శర్మగారి యధ్యక్షతన యిచ్చుట జరిగిన మహాసభలో బార్దోలీ దీక్షకుల త్యాగవిధుల వల్లభభాయి పటేల్ గారిని, మహాత్ముని అభినందించుచు తీర్మానము చేయబడినది.

సయిమున్ సరిఘుబహిష్కారము

సైమన్ సరిఘుబహిష్కారము తోడ్పడుటకై ప్రభుత్వమువారు రాసనసభోద్యమము నేర్పాటు చేయుటను ఖండించుచు, ఉత్తర ఆగ్రాకు జిల్లా సభ్యులు యీ ప్రయత్నములకు సహాయము చేయరాదనియు, ప్రభుత్వమువారు ఉద్యమము నిర్మోలగలిగినయెడల సభ్యులందఱి రాజీనామా నివ్వవలసినదనికొరకు యింకొక తీర్మానము చేయబడినది. (శ్రీ (పెన్))

లాహోర్ పౌరుల అభినందనము

లాహోర్, ఆగస్టు 15:—రాత్రి లాహూరిపండుగారి యధ్యక్షతన చేయబడిన లాహోర్ పౌరుల మహాసభలో బార్దోలీదీక్షకులను శాయకులను అభినందించబడిరి. ప్రజలు సత్యాగ్రహపథమున నలవింటుంటున్న చాలాభాగమునని యింకా వ్యాసములు చెప్పిరి. అధ్యక్షుడగు ధురీందర్ గారు బార్దోలీ సత్యాగ్రహము భారతదేశచరిత్రలో అపూర్వ మైనదనియు రయతులు ప్రకటించిన ధైర్యము, ఓర్పు, త్యాగము, ఆహింసాప్రతిభిక్ష మిక్కిలి ప్రశంసనీయులని చెప్పెను. డాక్టర్ సత్యపాల్, సర్దార్ సర్దార్ సింగు కలెవర్ గారుగూడ మువతించిరి. (శ్రీ (పెన్))

నేషనల్ ఇండియన్ లైఫ్ ఇన్స్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

సూత్రసముగా ఏర్పరచుట. డెట్టింపులాభములవద్దతి నూట్టి—సలంబడించుతున్న తిరిగి యిచ్చుపద్ధతుల యొక్క వివరములు.

ఎలా విగుపవారికి వ్రాసిననుగొనుడు.

హిందూ దేశములో యిట్టిలాభములను చూపు కోరెని యితప్ప మరియెంతటిలేదని కమ్ముచున్నా మని స్టేట్మెంట్ పేరువారు 15-2-28 తేదీన ప్రచురించుచున్నారు.

ప్రాచీన తెలెటరి:—సి. ఎం. మార్గవరావ్, నేనుగో ఇండియన్ లైఫ్ ఇన్స్యూరెన్సు కంపెనీ, 117 అర్మీయంప్లీట్, మద్రాసు. చీఫ్ ఏజెంట్:—టి. వి. రాఘవయ్య, గార్డెన్ రోడ్ సర్కూల్స్, రెజిస్ట్రార్, హైదరాబాద్.

కానిపోని మందులను తిని శరీరము చెఱుపుకొనవద్దు.

శాస్త్రయు క్తమైన వ్యాయామ పద్ధతులను నేర్చుకొని శరీర బలమును వృద్ధిపరచుకొనుడు.

“బలాధిష్ఠాన మారోగ్యమ్ తస్మాత్ బలం యత్నేనపాలయేత్”
మదరాసునందు స్థాపించబడి యున్న శక్తి ఆశ్రమమునందు స్వయముగ గాని, పోస్టుద్వారా గాని. ఈ వ్యాయామపద్ధతుల నేర్చుకొనవచ్చును.
ప్రవేశ రుసుము రూ 100
మాసమునకు చందా రూ 200
వివరమునకు నాలుగు అణాలు స్టాంపుతో డాక్టరు ఎ. లక్ష్మీవతి బి.ఎ. యం.బి. అండు సి.యం. భిష్మగత్తు ప్రసిడెంటు భారతయువకసంఘము 43 హారీస్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు, మదరాసు అని వ్రాయవలయును.

కర్నాటిక్ వేపరుమిల్సు లిమిటెడ్ రాజమండ్రి

పేరుహోల్డర్ల సభకు నోటీసు
“ఇండస్ట్రియలు అండు ప్రెడింగుకంపెనీ లిమిటెడ్”
అను పేరుగల ఒక అంగీకృత సంఘమునకు దొరతనమువారు యామిల్లులను 4 1/2 లక్షల రూపాయలకు విక్రయించిరని తెలియుటవలనను, ఆ కంపెనీ వారి వ్యవస్థ 10 లక్షల రూపాయలు వాటా ల మూలమున సమకూర్చి నందునను, భారతీయులు మాత్రమే వాటాదారులుగా నుండవలెను వెనుక వాటాదారులుగా నున్నవారికి ప్రాముఖ్యత యియ్యబడును. 5 లక్షలరూపాయల విలువగల వాటాలు విక్రయంపబడును. ఒకరోజుకు 15 టన్నుల కాగితములను తయారు చేయుటకు యామిల్లు మిల్లుకు కావలెను”
1-1-1929 తేదీనుండి పని ప్రారంభింపబడును” అని అంగీకరించిన వారు ప్రకటించినందునను, ప్రత్యేక సదుపాయము కొరకు 100 కి 7 1/2 వంతున ప్రభుత్వము పేర్కొనుగూడ యాకంపెనీ వారు యేర్పరచినందునను, యీనెల 26 వ తేదీని రాజమండ్రి ప్రవరణనందు, సదరమిల్లుభవనములో వెనుకటి వాటాదారుల సమావేశమై, యాదీగువ విషయములగుర్చి యేర్పాటులను చేయుట అత్యవసరముగా యున్నది.

- (1) ఇప్పుడవసరముగా కావలసిన 5 లక్షలరూపాయలను వాటాదారుల పత్రమున వాటాలద్వారా సమకూర్చుట.
- (2) ఈ కంపెనీవారివద్ద మిల్లుల ఖరీదుక్రింద దొరతనము వారు పుచ్చుకొనిన మొత్తమున పరిశ్రమల వట్టుముప్రకారము ప్రభుత్వసహాయము క్రింద వాటాదారులకు విరాళము (బాంటీ) గా నొసంగవలెనని దొరతనమువారిని కోరుట.
- (3) ఈ అమ్మకము పూర్తికాకముందే కనీసముశాల్సిన నంతువరకైన ప్రాతవాటాదారులకు ప్రత్యేక సదుపాయమును కలుగజేయవలెను. ఈ క్రియ దస్తావేజులో ఆవరతునుగూడ చేర్చవలెను అని దొరతనమువారిని కోరుట.

ఈ మిల్లులను కొవ్వొత్తకంపెనీవారి ప్రతినిధియును డైరెక్టరు అయిన నటరాజనుగారు యిప్పుడేమిల్లులను వశపరచుకొనియున్నాడు. 26 వ తేదీని జరుగునట్టి వాటాదారుల సభకు యిది సరియైన స్థితిగతులను తెలియజేయవలెనని ఆయనను కోరడమున్నది.

కొమ్మిరెడ్డి సూర్యారాయణమూర్తి, కాకినాడ, మోతే నారాయణరావు, 30-7-28 డి. వి. శివరామరాజు. శ్రీపితాపురం మహాలావారుగూడ సభకు వచ్చెదమని వాగ్దాన మొసంగినట్లు తెలియుచున్నది.

“అమాల్కమైన తరుణము” “మెచ్చదగిన విషయము” కుంభకోణం శిశుకన్యకాపరమేశ్వరి దేవస్థానజ్యోధారణ లాటరీ

ఒక్కొక్క టిక్కెటువెల ఒకరూపాయ మాత్రమే లాటరీ తారీఖు 1928 సెప్టెంబరు 20 తేది. ఒకలక్ష యాభై వేల ఒక్కొక్క రూపాయ టిక్కెట్లు కురు 33,000 లు

3886 బహుమతులుగా ఇవ్వబడును
బహుమతుల వివరము

ప్రథమబహుమతి రు 5,000 ఇవ్వబడును
వైశ్యకలములోని ప్రతిపాదన, వృద్ధులు యువకులు, ధనికులు బీదలు, స్త్రీలు పురుషులు, కుంభకోణములో జీర్ణించి యున్న శిశుకన్యకాపరమేశ్వరి దేవస్థానమున పునరుద్ధారణ చేయుటకు సహాయము చేయుట తమకు విధానమునని తలచి, తమకే క్లిక తగిన విధమున సహాయపడి, అమ్మవారి కడుగుకు పొర్రులగుదురని మేము మరీమరీ విన్నవించుచున్నాము. తమకు యుక్తమని తోచినన్ని క్లికలిగిన టిక్కెట్లు కొని, యాభివృద్ధిమమును కొనసాగించెదరని సకలను కోరుచున్నాము.

సమృక్తమైన ఏజెంట్లు కావలెను. మూల మువ్వరవలన సిఫార్సు చేయబడినవారు ఏజెంట్లుగా నియమింపబడుదురు. అట్టి ఏజెంట్లుకు నూటికి 8 వంతున అనగా ఒక్కొక్క టిక్కెట్టు పుస్తకమునకు రు 200 చొప్పున కమిషను ఇవ్వబడును.

ఇంకా విశేషములు తెలియగోరువారు కుంభకోణం, పెద్దపిల్లి రంగిలాలసములోనుండు కార్యదర్శి రాజశ్రీ వి. వి. వెంకటేశం చెట్టిగారికి రిఫైకార్డులో వ్రాయవచ్చును.

లీగలు అడ్వైజరు-రాజశ్రీ టి. ఆదినారాయణ స్వేచ్ఛ గారు.
ఎం. ఎల్. సి. బారిస్టరు నేలము.

సంతాననిరోధకము

(జన్మకాపనము)
జన్మితు రామేశ్వరగారి పీఠికతో బిడ్డల పుట్టుకుండుటకు నివారించుచున్న పెక్కుమందులలో సాధనములలో వలయు తో స్త్రీ పురుష రహస్యములతో 875 పుట్టల గ్రంథము. కల 2 రు. మంచికాగితములు, ముద్రమును ముద్రణ.
అడ్రెసు:—జి. వి. కృష్ణయ్య, అంగలూరు, కృష్ణాజిల్లా. శివవారిక నెం 5068 వారవారిక నెం 1818

వివిధ రాజకీయ పక్ష ప్రతినిధిసభ

నేడు ప్రకటించబడిన నివేదిక

వివిధపక్ష ప్రతినిధులగు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, సర్ ఆలీయిమాం, సర్ తేజబహదూర్ సప్రూ, శ్రీయుత ఎం. ఎస్. యానీ, వద్దూరు మంగళసింగు, సాహెబు ఖురేషీ, నుబాసు చంద్రబోసు, జి. ఆర్. ప్రధానుగార్లు ఏకగ్రీవముగా నీ దిగువసూచనలను చేసిరి. సాహెబు ఖురేషీగారు భారత శాసనసభలో మహమ్మదీయసభ్యులస్థానములనుగూర్చి మాత్రము భిన్నాభిప్రాయము నొసగిరి. ఎన్నుకొనబడినసభ్యులలో మూడవవంతువారు మహమ్మదీయులుగా నుండవలె ననిరి. తక్కిన అన్ని విషయములలోను అందరూ ఏకీభవించిరి.

సభవారి సూచనలు

బిల్లును ఉపపాదించుటకు ఉండవలసినపద్ధతిగా మేము సూచనలను వ్రాయలేదు. కాని మా సూచనలన్నియును చట్టము లోని నిబంధనల పద్ధతిచే వ్రాయబడినవి. వానిని అటులనే ఉప పాదించవలెనని మేము దేవతించియుండలేదు. సిద్ధాంతములను సూచించుటకు మాత్రమే మేము కోరబడితిమి గావున అవసరమేమేము నెరవేర్చితిమి, వీనిని ఆలోచించి కాపనముగా సిద్ధపరచవలసినవారు తక్కిన లోటులను పూర్తి చేసి వ్రాయవలసియుండుదురు. కొన్ని విషయములలో మాత్రమే మేము చాలనివరముగా వ్రాసియున్నాము. కాని అవిబుద్ధిపూర్వకముకాదు. అధినివేశనముల పరిపాలనావిధానములు, డా. బి. సెంటుగారు నిద్రపరచిన కామనువెల్లువట్టము, శ్రీయుతల విజయి రామవార్యులు, శ్రీనివాసయ్యంగారు, రంగసామయ్యంగార్లు నిద్రపరచిన చిత్తుచట్టములు, బ్రెటన్ స్వతంత్ర కార్మికపక్ష ఉపసంఘమువారు చేసిన సూచనలు, ఇండియా ప్రభుత్వచట్టము, మున్నగువానిపైననే విస్తారముగా శాధారణమేమీమనూదనలను చేసియున్నాము. వీనిలో కొన్ని చోట్ల కొద్దిగాను కొన్నిచోట్ల అధికముగాను మేము మార్పులను చేయవలసివచ్చినది. సగరవాడు అనుశబ్దమునకు తప్పకుండా అర్థమునకు మేము నిర్వచనమును వ్రాయలేదు. ఉపాధ్యక్షమునకుడే మేము వదలివేసితిమి. అనుకూలము లగు కేరీ కలతో మా సూచనలను మేమిడిగలవ వివరించుచున్నాము.

భారత దేశమునకు రాజ్యాంగములందు

నమూనెల సానము

1. బ్రిటిషు సామ్రాజ్య మనబడు భిన్న దేశమునామము నందు కెనడా (డొమినియను), ఆస్ట్రేలియా (కామను వెల్లు), న్యూజీలండు (డొమినియను), దక్షిణాఫ్రికా (యూనియను), ఇర్లాండు (ఫ్రీస్టేటు) దేశములకు రాజ్యాంగమునందు యెట్టిసానము కలదో అట్టిసానమే భారతదేశమునకుడూ ఉండవలెను. భారతదేశమునందు సత్వరపాలనమును, క్రమపద్ధతిని, శాంతిని, నెలకొల్పుటకు తగిన చట్టములను చేయుటకు అధికారముగల పరిపాలకసభ (పార్లమెంటు) ఉండవలెను. పరిపాలక సభవారి యొత్తరువుల ప్రకారము కార్యములను నెరవేర్చుట కొక కార్య నిర్వాహకసంఘముండవలెను. భారత రాజ్యాంగ విధానము కామనువెల్లుగా నుండవలెను.

భారత ప్రభుత్వ శాసనాదులకు గల వ్యాప్తి

2. ఈ చట్టమును, ఇండియా పార్లమెంటువారు చేయు బడిన నిబంధనలన్నియును ఈ కామనువెల్లునందు భాగములగు అన్ని ప్రాంతములందును నివసించునట్టి ప్రజల కంపటికిని శాసనసభలకు కన్నీటికిని గూడ వర్తిం చునవిగా నుండవలెను. భారతదేశపరిసర సముద్రములందు గూడ నీనిబంధనే అమలులో నుండవలెను. భారతశాసనసభ యును, రాష్ట్రీయ శాసనసభలును, భారత దేశమునగూర్చి బ్రెటన్ దేశమువారును, ఎట్టి శాసనము లిదివరకు చేసియున్నను ఇండియా పార్లమెంటువారు చేయు చట్టముల అధికారమునకు అవి యెట్టి నిరోధమును కల్గింపగూడదు.

సగరవాస శబ్దనిర్వచనము

3. ఈ రాజ్యాంగనిర్మాణమునందు సగరవాసము (సిటీ జను) అనుశబ్దము ఏయే సందర్భములందు ప్రయోగింపబడినను, వానియర్థము నీరీతిగా గ్రహింపవలెను. (అ) ఇండియా కామనువెల్లు అనుపేరుగల దేశపు పరిపాలనలో పుట్టినవారును, అటుల పుట్టినవారికిగాని లేక భారతదేశమును మాతృదేశముగా చేసికొనినట్లు స్థిరపరచబడినవారికి (శాశ్వతజాతుగాని) పుట్టినవారును, మరేదేశమునందును సగరవాసులుగా ఆమోదింపబడినవారును, (ఆ) తత్కాలముందు అమలులోననున్న నిబంధన ప్రకారము కామనువెల్లు పౌరులుగా ఆమోదింపబడినవారును, సగరవాసులుగుదురు.

సమాధానము:—వైస నోకవిదేశమునందు పౌరులుగా నున్నవాడు నిబంధనలో విధింపబడిన రీతిని తన కదివరకు గల

విదేశీయ సభ్యత్వమును వదలుకొనిననేగాని భారతదేశ సభ్యత్వమును బడయబాలడు.

ముఖ్యములగు హక్కులు

4. (1) ప్రభుత్వవిధికారము లన్నియును, శాసననిర్మాణ కార్యనిర్వహణశాస్త్రముపరిపాలనాధికారములును, గూడ ప్రజలవలననే లభించుచున్నవి. రాజ్యాంగవిధానము ననుసరించి యేర్పరచబడిన ఆయావర్గములద్వారా వీనిని ఇండియా కామనువెల్లు నందు అమలుజరచుచుండవలెను.

(2) నిబంధనానుగుణముగా తప్ప మరొకరీతిని యే వ్యక్తి యొక్క స్వాతంత్ర్యముగాని, గృహముగాని, యితరసామ్రా ల్యముగాని, ప్రభుత్వమువారు జోరబరచుకొనగూడదు.

(3) దేశమునందు క్రమపద్ధతికిని నీతికిని భంగము కలుగని పద్ధతిని ఆంధ్రరాష్ట్రోద్యోగవల ననుసరించుటకును అనుకూలముగు మతమును ఆవలంబించి ఆమతపద్ధతులను నెరవేర్చుటకును, ప్రతి వ్యక్తికిని గల హక్కును కాపాడుటకు పూచీయెనుగలదు.

(4) దేశమునందు క్రమపద్ధతికిని నీతికిని విరుద్ధములు కానట్టి అభిప్రాయములను బహిరంగముగా వెల్లడించుటకు, నిరాయుధులై కాంతముగా సభలను జరుపుటకును ప్రజలకు గల హక్కుగూడ కాపాడబడును.

5. భారత ప్రభుత్వమునందు పౌరులకు వారి కందరికిని ప్రాథమికవిద్య ఉచితముగాను జాతిమత వివక్ష లేకుండను శిక్షణ కలుగుదును. ప్రభుత్వమువారిచే యేర్పరచబడినట్టియు సహాయముచేయబడుచున్నట్టియు విద్యాకాలలలో యెల్లదను నిరభ్యంతరముగా చేర్చుకొనబడుదురు. ఈ విషయమున అధికారము దివంగు దినవారు తగిన యేర్పాటులు చేసినవెంటనే యీ హక్కును అమలులో జెల్లవలెను.

6. శాస్త్రసానములందును పౌర స్వాతంత్ర్యములందును భారతీయులందరూ సమానముగనే నుండవలెను.

7. అపరాధములకు సంబంధించిన చట్టములను అమలుజరచుటలో గూడ జాతిమత వివక్షత యెంతమాత్రమును పాటించవలసినదగుదు.

8. ఎవరుగాని యేమని చేసినగాని అపని జరిగినపుడు శాస్త్రముని బంధనల ప్రకారము అది శిక్షార్హము కానిచో యెన్వరినగుడ యేమికిని శిక్షింపగూడదు.

9. దెబ్బకుకొట్టుట లేక శిక్షకునకు యెట్టి పీడనమును కలిగించుట మున్నగు శిక్ష లెంతమాత్రమును విధింపబడగూడదు.

10. ఏ పౌరుని పై నైనను అభియోగము లేబడునపుడు జామీనుపై తన్ను విడుదలచేయవలెనని కోరుటకు వానికి హక్కుగలదు. యద్యము విప్లవము మున్నగునవి కలుగునపుడు మాత్రము భారత శాసనసభవారు ఒకచట్టము చేసి యీ హక్కును తాత్కాలికముగా రద్దుచేయువచ్చును. భారతశాసనసభ అప్పుడు సమావేశమైయుండనిచో గవర్నరు జనరలు కార్యనిర్వాహక సంఘముతో సాలోచించి యీ హక్కును రద్దుపరచవచ్చును. గవర్నరుజనరలు అటుల రద్దుపరచినచో సాధ్యమయినంత త్వరలో శాసనసభవారికి ఆతడు తెలియజేయవలెను. అప్పుడు శాసనసభవారు ఉచితభంగిని వర్ణపరచుదురు.

11. భారతదేశమున కంతటికిగాని లేక యేర్పాటునకుగాని ప్రభుత్వమునకును నోక మతమేదియు నుండగూడదు. ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యక్షముగాగాని పరోక్షముగాగాని ప్రత్యేకముగా యేమియునకును అధిక్యమును చూపగూడదు. మతమును, మత విశ్వాసమును, పట్టి యెవరినిగాని అసర్దులను చేయగూడదు.

12. ఎవరు యేపాఠశాలలో జరుపుచున్నను, ప్రభుత్వమువలన గాని యితరులవలనగాని ధనసహాయము బడయుచున్ననుగూడా ఆపాఠశాలలో బోధింపబడుచున్న మతవిషయములను వినితీరవలెనని యేవిద్యార్థినిగూడ నిర్బంధింపగూడదు.

13. జాతిమత వర్ణ విభేదములనుబట్టి ప్రభుత్వోద్యోగములనిచ్చుట అధికారములొసంగుట గౌరవమునొసంగుట మున్నగువానిలోను వ్యాపారముచేయుట వృత్తినలంబించుట మున్నగు విషయములలోను యెవరికిని యెట్టి అసర్దులను గలిగింపగూడదు.

14. రాజపూర్వములను ప్రజోపయోగమునకు త్రవ్వించబడిన నూరులను యితరసంస్థలకు ఉపయోగించుకొనుటకు పౌరులకందరికిని సమానముగు హక్కు గలదు.

15. కార్మిక వర్గములను ఆరిక శరీరీకులను చక్కబరచుటకును వృద్ధి నొందించుటకును, పంపుములో చేరుటకు అన్ని వృత్తుల వారికిని ఉండరికిని గూడ హక్కుగలదు. అట్టి హక్కును భంగపరచునట్టినిబంధనలు విధింపబడిన మున్నగువిషయములను అక్రమములే యగును.

16. నౌకరివిధినిబడినను నెరవేర్చకపోవుటయును అందులకునకు యేమిచేయుటయును శిక్షార్హములగు అపరాధములు కాబాలవు.

17. పౌరుల మంచి ఆపారమును మంచి ఆరోగ్యమును పనిచేయు గలుగుటకు శిక్షిని బడయటకు తగిన నిబంధనలు చేయబడవలెను. జీవయాత్ర జరుగుటకు తగిన ఆదాయము ప్రతివ్యక్తికిని లభించునట్లు చేయవలెను. బిడ్డల తల్లులను సిడ్డలను వృద్ధులను వికలాంగులను పనిలేనివారిని ప్రభుత్వమువారు రక్షింపవలెను.

18. ఆయుధ భారరాజునుగూర్చి చేయబడిన నిబంధనలను భంగకరము గాకుండా అమలుజరచును యింట నుంచుకొనుటకును ధరించుటకునుగూడ ప్రతిపౌరునకును హక్కు ఉండవలెను.

19. స్త్రీలను పురుషులను గూడా పౌరులే యగుదురు గాన స్త్రీలకును పురుషులకునుగూడ పౌరస్వాతంత్ర్యములు సమానముగనే యుండవలెను.

మర:—వారిని నిబంధనకు వ్యతిరేకముగాని పద్ధతిని కృపాణములను ధరించుటకు సిక్కులు హక్కుగల్గి యుండవలెను.

పరిపాలకసంఘము లేక పార్లమెంటు

5. దేశమునకు సంబంధించిన చట్టములన్నిటిని చేయునట్టి అధికారము పార్లమెంటునకే యుండవలెను. పార్లమెంటుకు మూడు అంగములు ఉండవలెను. (1) రాజు; (2) సెనేటు; (3) ప్రతినిధి సభ.

6. గవర్నరు జనరలు రాజువలన నియమించబడును. భారత రాజ్యాంగ విధానమునకు లోబడి ఆతడు తనను రాజు సంగిన అధికారములను రాజాజ్ఞననుసరించి నెరవేర్చుచుండును.

7. (అ) గవర్నరు జనరలు జీతమునిచ్చుత్రము భారత దేశపు ఆదాయమునండి ప్రతిసంవత్సరము దూ పా యి ల నిచ్చుచుండవలెను. ఆ యె త్రము షెన్యూలులో వివరింపబడినదిగాని, అవశ్యకతనుబట్టి పార్లమెంటువారు దానిని మార్పుచుండవచ్చును. (ఆ) ఒక వ్యక్తి గవర్నరు జనరలుగా నియమించబడినపుడు ఆతనికి యేర్పరచబడిన జీతమును అతడా అధికారమున విరమించులోపల మరల మార్పుగూడదు.

8. సెనేటు సంఘమునకు 200 మంది సభ్యులు రాష్ట్రీయ శాసనసభలవలన యెన్నుకొనబడవలెను. ఒక్కొక్క రాష్ట్రమునందలి జనసంఖ్యనుబట్టి వారు యెన్నుకొనవలసిన సభ్యుల సంఖ్యను నిర్ణయించుచుండవలెను. భారతవ్యవస్థాను ప్రవర్తనలు, రిప్రజంటేషను బట్టి ప్రాతినిధ్యము ఉండునట్లు, ఒక్కొక్క శాసన సంఘసభ్యులకు ఒక్కొక్క వోటు [సింగిలు బ్రాష్మకెమిల వోటు అనగా హేరెగారి పద్ధతిని పద్ధతి యొక్కట జనగవలెను.

9. ప్రతినిధి సభకు 500 మంది సభ్యులు యెన్నుకొని డవలెను. నిబంధనల ప్రకారము నిర్ణయించబడిన సంఘములు వారి నెన్నుకొనవలెను. 21 వ యేడు వచ్చిన ప్రతిస్త్రీలను ప్రతిపురుషునుగూడ శాస్త్రముశాస్త్రోత్తా అసర్దులు కావచ్చునచో వోటునిచ్చుట కధికారము గలిగియుండును.

అవసరమయినచో ప్రతినిధి సంఘసభ్యుల సంఖ్యను కాలానుగుణ్యముగ హెచ్చుచేయుటకు పార్లమెంటు కధికారముండవలెను.

10. ప్రతినిధిసభ మొదటిసారి సమావేశ మయినప్పటి నుండియు 5 యేండ్లవరకును, సెనేటుసభ 7 ఏండ్లవరకును అధికారముం దుండును. కాని (అ) గవర్నరు జనరలు యాలోగానే యే సభినయిననుగూడ రద్దుచేయవచ్చును. (ఆ) అవసరమును బట్టి యీ కాలపరిమితిని హెచ్చుచేయుటకుగూడ గవర్నరు జనరలు కధికారముండును. (ఇ) గవర్నరు జనరలు యేదభ నయిన యెట్లు రద్దుచేసినచో ఆ లేదీ మొదలు ఆరు నెలలలోగా మరల నూతన సభాసమావేశము జరుగునట్లు లేదీలను నిర్ణయింపవలెను.

2. ఈసభలు రెండును యెప్పుడు యెచట జరుగవలసినది యీ గవర్నరు జనరలే నిర్ణయించు చుండవలెను. వానిని నిలపు చేయు విషయమునుగూడ ఎప్పటికప్పుడు అతడే ప్రకటన ద్వారాగాని మరియేవిధమునగాని తెలియజేయుచుండవలెను.

8. ఈరెండు సభలను కలిసి భారతశాసనసభ యగును. ఈసభలకు అధ్యక్షులు ప్రత్యేకముగా నుండురు. ఈసభలను తాత్కాలికముగా విరమించుటకు అధ్యక్షునకు అధికారముండును.

4. ఈ రెండు సభలకు సమావేశమయినపుడు సభలకు వచ్చి యున్నవారిలో అధ్యక్షుడు తప్ప తదితర సభ్యులతో హెచ్చుమండి అభిప్రాయము ననుసరించి చర్చనీయాంశములను నిర్ణయించు చుండవలెను. అనుకూలర సంఖ్యయైన, ప్రతికూలర సంఖ్యయైన సమానమయినపుడు మాత్రము పరిష్కరించునధికారము అధ్యక్షున కుండును.

(5) ఈ రెండు పక్షాలలోను పక్ష్యులస్థానము లేవయిన ఖాళీగా నున్నను గూడ, యీ పక్ష్యుల అధికారమున కెట్టిభంగము నుండ గూడదు.

11. రెండు పక్షాలలోను పక్ష్యులే తమలోనొకరిని అధ్యక్షునిగా మరెవ్వరిని ఉపాధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనలేదు.

12 ఈ రెండు పక్షాలను, ఈ రెండు పక్షాల పక్ష్యులకును ఉండవలసిన స్వార్థంత్యములు మినహాయించుట అధికారములు మాన్యునానిని కాలానుగుణముగా పార్లమెంటుపార్టీ చట్టములవారా నిర్ణయించుచుండవలెను.

13 ఈ నిబంధనలకు లోబడి చట్టములను చేయుటకు పార్లమెంటున కధికారముండును.

ఆవిషయములు ఈ దిశన వివరింపబడినవి:—(అ) రాష్ట్రీయ కాననపక్షము ఈ చట్టము ప్రకార ముపంపబడిన విషయములు గాక తక్కిన అన్ని విషయములను సంబంధించిన ప్రతిపక్షాలను కాంతి, క్రమములను గూర్చియు, (ఆ) భారతదేశమునందు వివిధ రాష్ట్రములలోను, ఇతరదేశములలోను, నివసించుచున్న భారత ప్రభుత్వోద్యోగములను భారతదేశీయులకుగూర్చియు (ఇ) నైతిక కాననమునకును విమాన కాననమునకును సంబంధించినవిగాక మిగిలిన రాజ్యాంగ భారతీయ సేనలలో అధికారులు పైనిపలు వైమానికము అనుచుయు, ప్రభుత్వోద్యోగము ముగ్గుగువారిని గూర్చియు (ఈ) భారత సాకాదశమునందు సామ్రాజ్యసాకాదశమునందును పరిశ్రమమునకు వారి సంబంధిని గూర్చియు, చట్టములను చేయుటకు పార్లమెంటున కధికార ముండవలెను.

ఈపై వివరింపబడిన నియమముల కిందకు కలసి కుండు పద్ధతి యిట్లు పైని వివరింపబడిన అన్నిరకముల విషయములను గూర్చియు (1 వ షెడ్యూల్) చట్టములనుచేయునధికారము గూడ పార్లమెంటునకు కలదు.

14 భారతదేశమునందు పక్ష్యులే సంపాదించుటకు లెక్కలేనవియును యీ చట్టమునందు అధికారము లన్నియును, ఇండియా పార్లమెంటునకుగూడ నుండవలెను. 15. రెండు భారత కాననపక్షాలలోను అధ్యక్షులను ఉపాధ్యక్షులనుగూడ, రాసవ్యములధ్యక్షులను, సహాయపరిపాలకుని గూర్చియు కాంటిని పద్ధతిని తీసుకొనియు, గూర్చియు పక్ష్యులకును మాఖ్యముగానుండవలసిన పక్ష్యుల కనిష్ట పరిమాణమునుగూర్చియు, పక్ష్యుల ప్రక్రియ, పక్ష్యులవచ్చు మున్నగువానినిగూర్చియు, నిబంధన లేర్పడుటకు అనకాళి మాండవలెను.

16. (1) బూయాల పార్టీక ప్రభుత్వోద్యోగములకు సంబంధించిన భవవ్యయములనుగూర్చి ఉపపాదించబడిన చట్టములందు తదితరవ్యయము లేవయిన చేర్చబడగూడదు. (2) పన్నులను విధించు సమితియు ఉపపాదించబడు చట్టములందు పన్నులనుగూర్చిన విషయములను అందులో గూడబడిన యితర విషయములను తప్ప మరేవియును నుండగూడదు. (3) ప్రభుత్వ ఋణము, భవవ్యయము, పన్నులు లేవయి, మున్నగువిషయములకు సంబంధించిన చట్టములు ప్రతినిధిపక్షలో కాన్సర్వేటివ్ పక్షలో నుపపాదించబడగూడదు. ప్రతినిధిపక్షలో కాన్సర్వేటివ్ పక్ష సంఘసభ్యుడే వీనిని ఉపపాదించవలెను.

17. పన్నులనులేవయి, రద్దుచేయి, ముజరాముచ్చుట మార్పుట, ఋణము తీర్చుట మున్నగు అధికవిషయములకొరకు పన్నులేవయి, ప్రభుత్వదాయములు వానిని ముజరాముచ్చుట, ప్రభుత్వదాయపు లెక్కలను తనిఖీచేయుట, ఋణములేవయి ఋణముతీర్చుట మున్నగువానికి సంబంధించిన విషయములు మాత్రమే, అధికచట్టము (మనీబిల్లు)నందుండవలెను. సానిటారికాదులును, స్థానిక సంఘములును, స్థానిక కార్యములకొరకు వేసిన పన్నులు, చీసిన ఋణము, మున్నగువిషయములలో చేరగూడదు.

18. ఒక చట్టము ఆర్థికచట్టమగునా కాదా అనువిషయమును నిర్ణయించునధికారము ప్రతినిధి పక్షాధ్యక్షునకు మాత్రమే యుండవలెను.

19. ప్రతినిధిపక్షలో ఆమోదించబడిన చట్టము పైని మార్పులు చేయుటకు ఆ చట్టమును సేనీటు పక్షకు పంపవలెను. వారా చట్టమును మరల...కోజులలోగా ప్రతినిధిపక్షకు పంపవలెను. సేనీటువారు చేసిన మార్పులను అన్నిటినిగూడ కొన్నిటినిగాని తమ యిష్టానుసారము ఆమోదించుటయో తిరస్కరించుటయో చేసి, ప్రతినిధిపక్షా రా చట్టమును ఆమోదించవలెను. ఇట్లు జరిగినచో ఆ చట్టము, రెండు పక్షాలచేతను ఆమోదించబడినట్లును.

20. (1) ఏ పక్షలోగాని యెవరయినను యీ చట్టమునకు లోబడి ఒక బిల్లు నుపపాదించవచ్చును. అది ఆ పక్షలో ఆమోదించబడినచో పిమ్మట రెండవ పక్షలోగూడ దాని నుపపాదించవలెను.

(2) రెండు పక్షాలచేతను ఆమోదించబడినచోగాని, ఏ చట్టమును పార్లమెంటుచే ఆమోదించబడినది కాబట్టి, రెండు పక్షాలచేతను ఆమోదించబడిన పరిణామమాత్రమే అంగీకరింపబడును. (3) ప్రతినిధిపక్షలో నొక చట్టము ఆమోదించబడిన తరువాత ఆరు నెలలలోగా అచట్టము సేనీటుపక్షలో ఆమోదించబడినచో, దానిని

గూర్చి విచారించుటకు రెండు పక్షాల సంయుక్తసంఘమును నియమించవలెనని యే పక్షలో నైన నొకతీర్మానము ఆమోదించబడినచో, దానిని పరిష్కరించుటకు రాజప్రతినిధి రెండు పక్షాల సంయుక్తసమావేశమును యేర్పాటుచేయవలెను. అప్పుడు రెండు పక్షాలపక్ష్యులను కలిసి చర్చించవలెను. అందుకునుకలిసియే వోటుచేయవలెను. అప్పుడు ఆ పక్షకు వచ్చినవారిలో మొదటనుండిచే ఆమోదించబడిన చట్టములను పరిణామము పార్లమెంటుచే ఆమోదించబడినట్లు భావించబడును.

21. (1) ఈరీతిగా ఒక చట్టము రెండు పక్షాలవారిచేతను ఆమోదించబడిన పిమ్మట రాజ్యాంగ ఆమోదమును బడయుటకు దానిని గవర్నరు జనరలుకు పంపవలెను, అప్పుడు గవర్నరు జనరలు దానిని ఆమోదించవచ్చును. లేక తిరస్కరింపవచ్చును. లేక నిలబెట్టుంచవచ్చును.

(2) ఈరీతిగా గవర్నరు జనరలు ఆమోదించినచోగాని రెండు పక్షాల వారు ఆమోదించినను గూడ యే చట్టమును అమలులోనికి రాగూడదు. రాజ్యాంగ పరిమితియు గవర్నరు జనరలు యే చట్టమునయినను నిలబెట్టుచున్నచో పిమ్మట దానిని రాజ్యాంగ ఆమోదించినట్లు అతడు ఏ పక్షయందయిన స్వయముగాగాని ప్రకటన మూలముగాగాని, తెలియజేయవలెను.

ఈరీతిగా గవర్నరు జనరలుకు పంపబడిన చట్టములను అతడు పునర్విచారణ సమితియు మరల పార్లమెంటుకు పంపవచ్చును.

(3) మరల పంపబడిన చట్టములను పార్లమెంటువారు మరల ఆలోచించి ఆమోదించి మరల గవర్నరు జనరలుకు పంపవలెను.

భారత ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక వర్గము

భారత ప్రభుత్వ కార్య నిర్వాహకాధికారము రాజ్య యందుండును. రాజప్రతినిధియగు గవర్నరు జనరలు కార్య నిర్వాహకసంఘముతో నాలోచించి కామములెల్లు చట్టమునకును నిబంధనలకును లోబడిన ఈ అధికారమును ఆమలు జరుపుచుండును.

(28) (అ) కార్యనిర్వాహకసంఘమునందు ప్రధానమంత్రియొక యును మరి ఆరుగురు మంత్రులును మాత్రమే యుండవలెను. ప్రధానమంత్రిని గవర్నరు జనరలే నియమించవలెను. ప్రధానమంత్రి పదవి ప్రకారము యితర మంత్రులనుగూడ గవర్నరు జనరలే నియమించవలెను.

ఇ. కార్యనిర్వాహకసంఘమువారి అధికారమున లోబడిన అన్ని విషయములందును కార్యనిర్వాహకసంఘ సభ్యులందరును సమాప్తిగా కాననసంఘమునకు బాధ్యులగుదురు.

24 కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వోద్యోగులలో చట్టమువలన గాని గవర్నరు జనరలువలన గాన, యితరలవలన చేయబడిన వారు తప్ప తక్కిన ఉద్యోగుల సంధిని నియమించుటకును తొలగించుటకును అధికారము గవర్నరు జనరలే యుండవలెను.

25. నైస్వము, సాకాదశము, విమానదశము, వీధిపై సర్వాధికారము రాజప్రతినిధియగు గవర్నరు జనరలునందే యుండవలెను.

మోక్షమీమనరు- విదేశములలో రాయబారులు

మోక్షమీమనరును విదేశములలో రాయబారులను నియమించునధికారము పార్లమెంటున కుండవలెను. కేవల మున్నగుదేశములం దట్లు లేయన్నది. ఆయంద్యోగులను గవర్నరు జనరలే నియమించవలెను, వారిజీతము అధికారములు పన్నులు ఉద్యోగ నియమములు మున్నగు వానినిగూడ అతడే నిర్ణయించి నిబంధనలను చేయవలెను.

ఆర్థికపరిశీలనము

27. 1. ఆడిటు జనరలుగూడ గవర్నరు జనరలే నియమించవలెను. అతనిజీతము మున్నగువానిగూర్చి గూడ గవర్నరు జనరలే నిబంధనలు చేయవలెను.

(2) గవర్నరు జనరలు నిబంధనలను చేసియుండినయెడల తప్ప, క్రొత్తగా యెట్టియంద్యోగిని నియమించుట తొలగించుట మున్నగువిషయములను అట్టి అధికార విలేజుల కివ్వబడినచో వారితో నాలోచించి చేయవచ్చును.

రాష్ట్రీయ కాననసభ

28. ఒక రాష్ట్రీయసభ కాననములను చేయునధికారము రాజసభను రాష్ట్రీయ కాననసభకును మాత్రమే యుండును.

29. ప్రతి రాష్ట్రీయసభను ఒక గవర్నరును రాజే నియమించవలెను.

30. గవర్నరు జీతమును రాష్ట్రీయ దాయమునందీ ప్రతిసాలానను యిచ్చుచుండవలెను.

31. (i) ఒక రాష్ట్రీయసభందలి జనసంఖ్యనుబట్టి లక్షమందికి ఒకనినందు రాష్ట్రీయ కాననసభకు పక్ష్యులను యెన్నుకొనుచుండవలెను. ఏ రాష్ట్రీయసభయందును జనసంఖ్య ఒకకోటికంటె తక్కువగానున్నచో ఆ రాష్ట్రీయ సభయందు పక్ష్యుల సంఖ్య 100 మందికి మించకుండ నుండవలెను.

(2) కాననసభ్యులందరును యెన్నుకొనబడవలెను. స్త్రీలకును పురుషులకును గూడ అనగా 21-వ యేడు వచ్చినవారికిందరికిని వోటునిచ్చునధికారము కలదు.

32. (1) రాష్ట్రీయ కాననసభ రి యేండ్లవరకు సభికారమునం దుండును.

(అ) గవర్నరు యీలోగానే దానిని రద్దు చేయవచ్చును. (ఆ) ప్రత్యేక పరిశీలనలో గవర్నరు కాననసభకు రి యేండ్లకంటె మొదటగా గూడ అమలులో నుంచవచ్చును. (ఇ) గవర్నరు ఒకసారి కాననసభను రద్దుచేసినచో ఆ లేడియెడల 6 నెలలలోగా ఆ పక్ష మరల సమావేశమగునట్లు అతడు లేడిని నిర్ణయించవలెను.

(2) కాననసభలు యెవట యెపుడు జరుగునదియు గవర్నరు నిర్ణయించవలెను. కాననసభ ముగియు లేడిని గూడతడే ప్రకటించవలెను.

(3) కాననసభా సమావేశమును నిలుపుచేయుటకు అధ్యక్షున కధికారముండును.

(4) కాననసభలో వచ్చింప బడవలసిన విషయములను సంఘసభ్యులవోట్లను బట్టియే నిర్ణయించవలెను. అనుమతులను ప్రతిపూటులను సమానసంఖ్య యయినపుడుతప్ప అధ్యక్షుడు వోటు చేయగూడదు. అప్పుడుమాత్ర మతడు వోటునిచ్చి దానినిపరిష్కరించవలెను.

(5) సభలో కొన్నిసానములం ఖాళీగానున్ననుగూడ సభాధికారము నమలు జనుటకునే యుండవలెను.

33. కాననసంఘసభ్యులు తమలోనుండి ఒకని అధ్యక్షుని గను ఒకని ఉపాధ్యక్షునిగను యెన్నుకొనవలెను.

34. రాష్ట్రీయసభ సంబంధించిన అన్ని విషయములలోను చట్టమును చేయుటకు రాష్ట్రీయసంఘమునకు అధికారముండును. ఆవిషయములు షెడ్యూల్ (2)లో వివరింపబడినవి.

35. ఈ చట్టము ఆమోదించినకి పాకముండుగాని వచ్చిన తరువాతగాని యీ చట్టమున యెవధికారియయినను చేసియుండిన యెట్టిచట్టమునైనను రద్దుపరుచుటకును మార్పుటకును కాననసభ కధికారముండును.

36. ప్రభుత్వదాయమును, వ్యయమును గూర్చిన తీర్మానములను, చట్టములను రాష్ట్రీయ కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యుడే కాననసభలో నుపపాదించవలెను.

37. సభలో ఆమోదించబడిన చట్టమును తిరస్కరించుటకు గాని తిరస్కరించుటకుగాని గవర్నరున కధికారముండును.

38. గవర్నరు అంగీకరింపనిచో ఆది చట్టముకా నేరదు.

39. గవర్నరు ఒక చట్టము నామోదించిన పిమ్మట దానిని గవర్నరు జనరలుకు పంపవలెను. గవర్నరు జనరలు గూడ దానిని ఆమోదించినట్లు గవర్నరు ప్రకటించువరకును అది అమలులోకి రాగూడదు.

40. గవర్నరు నరలుయే చట్టము జనయినను తిరస్కరించుచో ఆందులకుగల కారణములనుతప్ప మాత్ర మూలకముగా గవర్నరుకు దెలుపవలెను.

41. గవర్నరు జనరలుగూడ ఆమోదించినను, రాజ్యాంగ దానిని తిరస్కరింపవచ్చును.

42. ఆ రీతిగా రాజ్యాంగ తిరస్కరించినచో, ఆ విషయమును గవర్నరు జంటనే ప్రకటించవలెను. అప్పటినుండి ఆ చట్టము అమలులోనుండి తొలగింపబడునది.

రాష్ట్రీయ కార్యనిర్వాహక వర్గము

43. రాష్ట్రీయసభ కార్యనిర్వాహకాధికారము గవర్నరునందుండును. అతడు కార్యనిర్వాహకసభ్యులతో నాలోచించి పరిపాలించుచుండవలెను.

44. రాష్ట్రీయ కార్యనిర్వాహక సంఘమునందు రి కుడికి మించకుండ గవర్నరు మంత్రులను నియమించవలెను.

45. ప్రధానమంత్రిని మాత్రము గవర్నరు నియమించవలెను. తక్కినవారిని గవర్నరు ప్రధానమంత్రి పరిపాలన నియమించవలెను.

న్యాయవిచారణ శాఖ

46. ఒక ఉన్నతస్థాన న్యాయస్థానము (సూప్రీము కోర్టు) ఉండవలెను. దాని పరిశీలనాధికారమును, యెవరు న్యాయమూర్తులుండవలసినదియు, పార్లమెంటువారు నిర్ణయించవలెను. ఆ న్యాయమూర్తులలో నొకరు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా నుండురు.

47. ప్రధాన న్యాయమూర్తి, యితర న్యాయమూర్తులను, గవర్నరు జనరలే నియమించవలెను. వారి జీతములను పార్లమెంటువారు నిర్ణయించవలెను.

అట్లు నియమించబడిన వ్యక్తులు తమ పదవులనుండి విరమించువరకును వారి జీతమును తగ్గించవలెను.

48. ఉన్నత న్యాయస్థానమందలి ప్రధాన న్యాయమూర్తిగాని, యితర న్యాయమూర్తులుగాని, అక్రమముగా ప్రవర్తించినయెడల రెండు భారత కాననసభలవారు కలిసి గవర్నరు జనరలుకు యే క కాలమున విజ్ఞప్తిని పంపవలెను. అట్లు జరిగినచో రాజప్రతినిధి తన కార్యనిర్వాహక సంఘముతో నాలోచించి వారిని తొలగించవచ్చును. లేనిచో తొలగింపగూడదు.

49. (1) 85-వ సెక్షను ప్రకారము గవర్నరు జనరలు పంపిన అభియోగములను, (2) ఒక వ్యక్తి ప్రభుత్వముపైనిగాని ప్రభుత్వము వ్యక్తిపైనగాని తెచ్చిన దావాను, (3) విదేశ రాజదూతలకును, వారి యాద్యోగులకును సంబంధించిన విషయములను, (4) ఒక రాష్ట్రమునకును, మరియొక రాష్ట్రమునకును సంబంధించిన విషయములను, (5) ఈ రాజ్యాంగ నిర్మాణమునకు సంబంధించిన విషయములను, విచారించుటకు ఉన్నత న్యాయస్థానమునకు అధికారమును ఇది ఆసలు దావాలలో చేరును.

50. అపీలుదావాల విచారణగూర్చి (అ) ఉన్నత న్యాయస్థానమువారి అధికారమును చెలాయించుచున్న యే న్యాయమూర్తిగాని, న్యాయమూర్తులగాని (ఆ) రాజాగారికి అపీలు చేయుటకు సంబంధన ప్రకారము అవకాశముగల యే రాష్ట్రీయ ఉన్నత న్యాయస్థానముగాని, మరియు యితర న్యాయస్థానముగాని, విధించిన ఉత్తరవులు కేటలు మున్నగు వానిపైని చేయబడిన అపీలు దావాల నన్నిటిని విచారించుటకు భారతీయ ఉన్నత న్యాయస్థానమువారి కధికారముగలదు.

51. భారతీయ ఉన్నత న్యాయస్థానమువారు చెప్పినట్లుపైని మరియు అపీలు లేదు. అదియేమిటి పరిష్కారము.

రాజాగారికి అపీలు

52. (1) భారతీయ ఉన్నత న్యాయస్థానమువారు చెప్పినట్లు క్షులలో రాజాగారికి అపీలు చేయవచ్చునని వారు ఉత్తరువొసంగిననేగాని యేదీర్చినను యేదీర్చినను చేయగూడదు.

(2) భారతీయ ఉన్నత న్యాయస్థానము వారు యేదావాలలో నయిన అటుల అపీలు చేయవచ్చునని ఉత్తరవిచ్చిన యెడల మరొకరి యాజ్ఞ లేకుండనే రాజాగారికి అపీలు చేయవచ్చును.

(3) భారతీయ ఉన్నత న్యాయస్థానము వారును మరియు నియోక్తులను అటుల అపీలు చేయుటకు ప్రత్యేకముగా ననుమతి యొసగుటకు రాజాగారి కధికారము గలదు. రాజాగారికిగల యాద్యధికారమునకు భంగముకలగనీ పడదనీ, యేదావాలలో అపీలు చేయుటకు భారతీయ ఉన్నత న్యాయస్థానము వారి అనుమతినికోరదననో వానిని నిర్ణయించుటకు పార్లమెంటువారు చట్టములను చేయవచ్చును.

రాష్ట్రీయోన్నతన్యాయస్థానములు (హైకోర్టులు)

53. భారతదేశమునందు యేర్పడియున్న హైకోర్టులన్నియు యాక్టింగ్ క్రిందకు వచ్చును.

54. ప్రతి హైకోర్టులోను ఒక ప్రధాన న్యాయమూర్తిని, మరియు ఇతర న్యాయమూర్తులను గవర్నరు జనరలు నియమింపవలెను.

(1) అసరమునబట్టి యితరులను గూడ కెండెండ్లకు మించుకొనడ తాత్కాలిక న్యాయమూర్తులనుగా నియమించుటకు గవర్నరు జనరలుకు అధికారముగలదు. ఈ తాత్కాలిక న్యాయమూర్తులకు గూడ తక్కిన న్యాయమూర్తులకు గల అధికారములన్నియు గూడ నుండును.

(2) ఏ హైకోర్టులోగాని ప్రధాన న్యాయమూర్తితో కూడ న్యాయమూర్తుల సంఖ్య 20 నుండికంటె పెచ్చుగా నుండగూడదు.

55. ఇదివరకు హైకోర్టులలో న్యాయమూర్తులగానున్న వారతప్ప యిటుపైని న్యాయమూర్తులగా నియమింపబడువారు ఏదైన నొక హైకోర్టులో 10 యేండ్లకు తక్కువకాకుండ ఆద్యోక్తులుగా పనిచేసియుండవలెను.

56. (1) ఏ న్యాయమూర్తియైనను పద్యక్షిప్తము గలిగియున్నంతకాలము అధికారము వహించియుండవలెను.

(2) అతడు తన కెప్పుడు యిష్టములేకున్న నపుడు రాజీనామాను రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకు పంపవచ్చును.

57. హైకోర్టుల ప్రధాన న్యాయమూర్తిని, యితర న్యాయమూర్తులను అధికారము నుండి తొలగించుటకు గవర్నరు జనరలుకు మాత్రమే అధికారము గలదు. రాష్ట్రీయ కాపన పథకము గవర్నరు జనరలును కోరినపుడే అతడటుల తొలగించును.

58. (1) న్యాయమూర్తుల జీతములు, మజరాలు, సెలవులు, పింఛనులు, మున్నగు వానిని గవర్నరు జనరలే నిర్ణయించును. అతడేవారునైనా, ఆ లేజర్ పూర్వము నియమింపబడిన న్యాయమూర్తి జీతమునకు యీమాత్రపు వర్తింపదు.

(2) ఒక వ్యక్తి న్యాయమూర్తి అధికారము వహించిన ఏదేయెడల అతనికి నిర్ణయింపబడిన జీతమును గ్రహించుటకు అతనికి కర్తవ్యము.

59. (1) ఒక హైకోర్టులో ప్రధాన న్యాయమూర్తి పదవి ఖాళీయైనచో తాత్కాలికముగా తక్కిన న్యాయమూర్తులలో నొకరిని అపదవికి నియమించుటకు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారి కధికారమునుండును.

గవర్నరు జనరలు మరియు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా నియమించువరకుగాని అంతకుపూర్వము అపదవియుండున్న వ్యక్తి మరియు నచ్చునకు గాని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముచే నియమింపబడిన వ్యక్తి ఆ అధికారమునందుండును.

2. ఇతర న్యాయమూర్తుల పదవిలో యేవయిన ఖాళీయైనచో అసగవీ న్యాయమూర్తి నియమింపబడినచో అసగవీ లేక ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా నియమింపబడినచో అసగవీ కల మరియు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు. న్యాయమూర్తి పదవికి నియమింపబడును. గవర్నరు జనరలు సీరముగా మరియు యొకరిని నియమించుటగాని చెనుకటివ్యక్తి మరియు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు అపదవిని రద్దుచేయుటగాని, జరుగువరకును అకడపదవియందుండును.

హైకోర్టుల పరిశీలనాధికారము

60. (1) అపీలుదావాల, అపీలుదావాల, సమద్రమ ప్రజరుగు సీరములు, మున్నగు వానినిపైని విచారించుటకును, న్యాయ కాఖోద్యోగులందరిని నియమించుటకును అసరమైన నిబంధనలను చేయుటకును, అన్ని హైకోర్టులకును అధికారము కలదు. (11) హైకోర్టులకు యిట్టి అధికారము నొసంగునట్టి చట్టములను (లేదా వ్యవస్థలు) క్రొత్త చట్టములను మార్పుచేయుటకుగూడ అవకాశముగలదు.

61. రాష్ట్రీయమునందు యితర న్యాయస్థానము లన్నిటిపై హైకోర్టులకు అధికారముండును. (అ) లెక్కలను పంపవలెనని ఆజ్ఞాపించుట, (ఆ) ఒక అభియోగమును ఒక న్యాయస్థానము నుండి మరియు ఒక న్యాయస్థానము నకు మార్చుట. (ఇ) నిబంధనలను చేయుట. ఈవిధానమును నిర్ణయించుట

(ఈ) లెక్కలను వ్రాయుపదతి మున్నగు వానిని నిర్ణయించుట (ఉ) పేరీఫ్, అటారిసీజ్, గునాస్తాజ్, అధికారులు, మున్నగు వారికి ముట్టడిన రుసుములను నిర్ణయించుట మున్నగు పనులను చేయుటకు హైకోర్టులకు అధికారము కలదుగాని, అవి అప్పటి కనులలో నన్ను చట్టములను విధనముగా నుండగూడదు. ముందుగా రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముచే నామోదించబడి యుండవలెను.

62. (1) ఒక హైకోర్టులో అపీలుదావాలను అపీలుదావాలను విచారించుటకు న్యాయమూర్తులతో కొందరికి అధికారము నిచ్చుచుండవచ్చును.

(2) ఏదే న్యాయమూర్తులు ఏదే కేసులను విచారించవలసినదియు ప్రధాన న్యాయమూర్తియే నిర్ణయింపవలెను.

63. ఒక హైకోర్టుయొక్క పరిపాలన క్రిందనుండు ప్రాంతమును గవర్నరు జనరలు మరియు హైకోర్టుకు మార్పుచేయును. అంతకుపూర్వము ఒక హైకోర్టు పరిపాలన క్రిందలేని భాగముపైని అధికారమును చెలాయించుటకు యే హైకోర్టునకైనను గవర్నరు జనరలు అధికారమొసగవచ్చును. భారతదేశమునందు ఒక వ్యక్తి యే రాష్ట్రీయమునందున్నను ఆతనిపైని అధికారము చలాయించుటకు యే హైకోర్టునకుయిన గవర్నరు జనరలు అధికారమియ్యవచ్చును.

64. (అ) గవర్నరు జనరలు, గవర్నరుజను, కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులు, వారి అధికారరీత్యా చేసిన పనులకు యే హైకోర్టువారు గూడ పాఠపైని చర్య జరుపగూడదు.

(ఆ) హైకోర్టుల ప్రధాన న్యాయమూర్తులకు యితర న్యాయమూర్తులకు గూడ యీమినహాయింపు వర్తింపును.

65. అంతకు పూర్వము ఒక హైకోర్టు పరిశీలనము నందున్న ప్రాంతము నందు క్రొత్తగా యింకొక హైకోర్టు యేర్పాటుచేసి అవరకచటనున్న హైకోర్టు పరిశీలనలోనున్న భాగములో కొంతభాగమును యీ క్రొత్త హైకోర్టుకు వశపరచుటకు గవర్నరు జనరలుకు అధికారమున్నది.

అద్యోక్తులు జనరలు

66. ప్రతి రాష్ట్రీయమునకును ఒక అద్యోక్తులు జనరలును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము వారు నియమింపవచ్చును. అతడు సెలవులలోనున్నప్పుడు మరియు అపదవికి నియమింపబడును. గవర్నరు జనరలు మరియు అపదవికి నియమించువరకుగాని, సెలవువిధానమునకు మరలవచ్చునకుగాని, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు అపదవిని రద్దుచేయువరకుగాని, ఆ తాత్కాలికోద్యోగి అపదవియందుండును.

సాత్తు, ఆదాయముకోశము

67. రాజాగారి యందును యిండియానుం యిందును 1858, 1917, 1919, యిండియా ప్రభుత్వచట్టము ప్రకారము సంక్రమించిన సాత్తు లన్నియును, క్రొత్తగా యేర్పరచబడినట్టి యా చేమారినట్టియు సాత్తులన్నియును, హక్కులన్నియును, భారత ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సంఘముతోగూడిన గవర్నరు జనరలుకు సంక్రమింపబడువలెను.

68. భారతదేశపు ఆదాయములన్నియునుగూడ సంఘముతోగూడిన గవర్నరు జనరలు ఆధీనమునందే యుండవలెను. అతడు యీ చట్టముయొక్క మరతులతోబాటి, భారతదేశము కొరకుమాత్రమే యీ సామ్యునంతను వ్యయపరచుచుండవలెను.

69. ఈ చట్టమునందు వివరింపబడిన "భారతదేశపు ఆదాయము" అను పదమునందు బ్రిటిషు ఇండియా దేశమునందు చేమారెను రాష్ట్రీయ (పేరీటోరియలు) ఆదాయము మున్నగునన్ని ఆదాయములను, యాదిగన వివరింపబడిన ఆదాయములనుగూడ చేరును.

(1) 1828 లో యిండియా ప్రభుత్వచట్టము చేయబడియుండని యెడల ఈస్టిండియా కంపెనీవారివలన గాని, వారి పేరటగాని సమూలు చేయబడవలసిన రాష్ట్రీయ సంబంధములకు కచ్చములు మున్నగు విమర్శనీయును.

(2) భారతదేశమునందు అన్ని న్యాయస్థానములలోను విధింపబడిన జార్యాపాలు ధనదండనలు మున్నగు వానివలనను, ఆవరాధములు చేసినవారి సాత్తులను, (సిరములను చరములనుగూడా) వశపరచుకొనుటకు న్యాయాధికారులు చేసిన యుత్తరవులవలనను లభింపదగిన మొత్తములన్నియును,

(3) బ్రిటిషు ఇండియాలో వారములు లేకపోవుటవలన ప్రభుత్వమునకు దళులు పడవలసినని చరసిర రూపములగు సాత్తులన్నియును, బ్రిటిషు ఇండియాలో న్యాయమైన హక్కును రుజువు చేయవలసిన లేకపోవుటవలన దొరకనమునకు చెందవలసినట్టి అన్ని విధములగు సాత్తులును.

70. పార్లమెంటువారు యనుపదారుల, నాకాశ్రయముల నిధిని యేర్పరచవలెను. ఇనుపదారులు, టపాక చేరీలు, నాకాశ్రయములు మున్నగు వానివలన వసూలుచేయబడిన ధనమునంతను గవర్నరు జనరలు సంఘమువారు యీ నిధియందే చేర్చుచుండవలెను. పార్లమెంటువారు నిర్ణయించునట్టి పదతి ప్రకారము అసిధిలోని ద్రవ్యమును యనుపదారులు, టపాక చేరీలు, నాకాశ్రయములు, మున్నగు వాని కొరకు మాత్రమే పార్లమెంటువారు వ్యయపరచుచుండవలెను. "సకలాదాయముల నిధి" అను పేరుగల యింకొక నిధిగూడ వారేర్పరచవలెను. గవర్నరు జనరలు సంఘమువారు వసూలుచేయునట్టి యితరవిధములగు ఆదాయములన్నిటిని ఈనిధిలో జమకట్టుచుండవలెను. ఈ చట్టమునందు విధింపబడిన నిబంధనలు యింకముందు చేయబడునట్టి నిబంధనలును అనుసరించి, యీ నిధిలోని ద్రవ్యమును భారతదేశవ్యయము కొరకు పార్లమెంటువారు వినియోగించుచుండవలెను.

71. భారతదేశపు ఆదాయమునందే వ్యయపరచబడవలసిన కాఖులు, (అ) ఈస్టు ఇండియా కంపెనీవారు చేసిన ఋణము లన్నియును, (ఆ) 1858, 1915, 1919 సం.లలో ఇండియా ప్రభుత్వ చట్టములు చేయబడవలసినయెడల ఈస్టిండియా కంపెనీవారు సంధులు, బడంబడికలు, మజరాలు, వ్యయములు, మున్నగు వానికొరకు భారత దేశాదాయమునందే చెల్లింపవలసిన మొత్తములలో, యీ చట్టము అమలులోనికి వచ్చునట్టి చెల్లింపబడవలసిన అన్ని మొత్తములు, వ్యయములు, ఖర్చులు, మున్నగునవియును, (ఇ) ఇండియా ప్రభుత్వము నిమిత్తము న్యాయముగా చేయబడిన అన్ని వ్యయములును, ఋణములును, భాగ్యతలును, (ఈ) ఈ చట్టముక్రింద చెల్లింపబడవలసిన యితర మొత్తములన్నియును (యితర విధముగా యేర్పాటు చేయబడినవి తప్ప)

72. (1) అ. భారత ప్రభుత్వమును, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములను, పరిపాలనమును శ్రేష్ఠముగా సాగించుటకును, వారి యధీనమునందున్న విషయములను వృద్ధినిండుచుటకును, వారి వారికి చెందబడిన ఆదాయసంతులన,

(ఆ) భారత ప్రభుత్వమునకును, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకును, ఉండవలసిన ఆర్థిక సంబంధములను,

(ఇ) అట్టి సంబంధములను చక్కబరచుటకు అవలంబింపబడవలసిన విధానములను

గూర్చి విచారణచేయుటకు భారత ప్రభుత్వోద్యోగి ఆధ్యక్షతక్రింద గవర్నరు జనరలు సంఘమువారు భారత ప్రభుత్వ మేర్పడిన వెంటనే ఒక విచారణ సంఘమును నియమింపవలెను. ఆ విచారణసంఘమునందు భారత ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు...రును ఒక్కొక్క రాష్ట్రమునకు ఒక్కొక్క ప్రతినిధి యొను సభ్యులుగా నుండవలెను.

(2) నేన నాకాదేశము విమనదేశము వీరితో ఉద్యోగులుగా నుండవలసిన వారిని నిర్దపరులను సైనికవిద్యను నేర్చుటకు కావలసిన సాతకాలముల కళాకాలముల ఏర్పరచుటకు గూర్చి సాకల్యముగా పరిశీలించుటకు యీ విచారణసంఘమువారు రొక ఉపసంఘమును యేర్పరచవలెను.

(3) కావలసిన సాతకాలల కళాకాలల సంఖ్య, ఉపాధ్యాయుల సంఖ్య, వానికి తగిన ప్రదేశములు బోధింపబడవలసిన విద్యార్థి మితి వీనికి కావలసిన ప్రారంభవ్యయములు వార్షిక వ్యయములు మున్నగు వానిని గూర్చి ఉపసంఘమువారు విచారణసంఘమువారికి నివేదికను పంపవలెను.

(4) దేశమునందంతటము ప్రారంభ సాతకాలముల సెలకొల్పుటను, వెనుకబడియున్న తరగతులవారి యుద్ధివృద్ధి కొరకు ప్రత్యేక విద్యాసౌకర్యములను కలిగించుటగూర్చి విచారణచేసి నివేదికను పంపుటకు మరియు ఉపసంఘమునుగూడ విచారణసంఘమువారు యేర్పాటు చేయవలెను. ఇటులనే యితర విషయములనుగూర్చి విచారణ చేసి నివేదికలను పంపుటకు యితర ఉపసంఘములను నియమించుటకుగూడ ఈ విచారణసంఘమున కధికారముండవలెను.

5. విచారణసంఘమువారు ఈ రీతిగా విచారణలను జరిపించి, మొదటి క్లాసులోని విషయములనుగూడ చేరును.

సుప్రసిద్ధ గానకళాభ్యాసకురాలు

శ్రీమతి. రుచివెంకటేశ్వరి

మిస్. రుచివెంకటేశ్వరి యే. టి. సి. ఎల్. ఎల్. ఏ. బి. రుచివెంకటేశ్వరి అను తరుణవయస్కురాలుగ నీ యువతి తిరుచినాపల్లి జిల్లాలోని ఇంజనీయరు శ్రీ. జి. వెం. వెంకటేశ్వరి కుమారి, సుప్రసిద్ధ గానకళాభ్యాసకురాలు. పియానో అను పాశ్చాత్యగాన జంత్రివాద్యము దెక్కుడు ప్రావీణ్యతను బడసి మైసూరు మహారాజాగారిచేత విరుగుతూ రెండువందల త్సరములు పాఠితోపేక్షము నందెను. ఆ సో సి యే టె డు బోర్డు వారిచే నొసంగబడి డి. అఖిల భారత పియానో స్కూలురూపిష్ట 1927 సం॥ యీ బాలిక కొసంగబడెను. ఈ స్కూలురూపిష్టల లండన్ రాయల్ అకెడమి యందుగూడ గానకళాభ్యాస మొనరించి మొదటి సంవత్సరమునందే తన నైపుణ్యములన బహుమతినివడసి తన ప్రసిద్ధిని సంపాదించుకొనెను. మిస్. రుచివెంకటేశ్వరి చిత్రపటములో తన "పియానో" తోను బహుమతిగ నొసంగబడిన గిఫ్టులతోడను కాన్పించుచున్నది.

డా॥ సుధీంద్రబోసుగారు వారినతి

అమెరికా శనివాసములకు భారతీయులు. ఆయోవా ప్రేటు యూనివర్సిటీయందు రాజనీతి శాస్త్రోపాధ్యాయులుగ నున్నారు. ఇరువదైదేండ్లనుండి అచ్చట నివాసమేర్పరచుకొని అమెరికాస్త్రీని వివాహమాడిరి. వీరు మాతృదేశమునకు రాగోరినపుడు రిసెలకన్న యెక్కువ యుండరాదనియు, రాజకీయోపనాశ్రితములీ యురాదనియు వరతులవై ప్రభుత్వమునా రనుమతిసంగి ఈనుధ్యనే ఇండియాకువచ్చి ముఖ్యనగరములు జూచి భారతీయుల సన్మానమును బడసి తిరిగి అమెరికాకు వడలిరి. యుద్ధసమయమున వీరు అమెరికా పౌరత్వపు హక్కులను బడసిరి. బ్రిటిషు ఇండియా పౌరునిగ జన్మించిన వీరు అమెరికాదేశీయులగుట తమ కిష్టములేక బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునాకు వీరి కిన్ని కడగండ్లు బెట్టిరి. తిరిగి ఇండియాకు రానితురను ఆశలేదు.

చెట్టుటునందున్న వైశ్యవిద్యార్థుల నివాసమందిరమునందలి సాహిత్యసంఘ ప్రారంభోత్సవాన మును ఎ. రామస్వామి ముదల్యాలుగా రొనంగిరి. నా॥ వి. వి. శ్రీనివాసయ్యంగారు అధ్యక్షత వహించిరి. [ప్రె. ఫో. సి.]

అనంతపురం జిల్లా కొ-ఆపరేటివు షేడరేషను

కొ-ఆపరేటివు ట్రైయినింగు పరిక్షా ఫలితములు

1928 సం॥ జూను నెల పరీక్షలో నీ క్రిందివా రుత్తీర్ణులయిరి

రిజిస్టరు నెం.	అభ్యర్థుని పేరు.	చిరునామా.	ఫలితము.
మొదటి తరగతి			
28	ఎస్. రామచంద్రరావు	నీలయరు ఇనస్పెక్టరు	కర్నూలు
8	జి. గణేశము	డిప్యూటీ	చిత్తూరు
11	సి. హరిహరన్	నూపరువైజు	కడప
86	జి. ఆర్. మందరం	నీలయరు యనస్పెక్టరు	కడప
రెండవ తరగతి			
26	పి. రామారావు నాయుడు	ఇనస్పెక్టరు	కర్నూలు
41	సి. నన్నయ్యపిల్ల	డిప్యూటీ	మద్రాసు
39	వి. శంకరసుబ్రహ్మణ్యంపిల్ల	డిప్యూటీ	డిప్యూటీ
4	సి. బాలకృష్ణ నాయుడు	డిప్యూటీ	వేలం
16	వై. ఎం. కృష్ణయ్య	బొనుబ్యాంకు గుమాస్తా	కడప
5	పి. చిన్నమనుస్వామి నాయుడు	ఇనస్పెక్టరు	కర్నూలు
25	ఎం. భార్యసారథి	డిప్యూటీ	డిప్యూటీ
3	కె. సి. బాలకృష్ణ నాయుడు	డిప్యూటీ	మద్రాసు
31	ఎల్. సామ్యూల్	డిప్యూటీ	బల్లారి
84	పి. శంకరరావు	నూపరువైజు	అనంతపురం
23	కె. నారాయణరావు	ఇనస్పెక్టరు	కర్నూలు
14	జి. జగన్నాథరావు	డిప్యూటీ	అనంతపురం
(రాతీ నామా నొసగెను)			
32	సి. నుబ్బరసయ్య	నూపరువైజు	కడప
40	జి. నెం. కొలరావు	సెంట్రలు బ్యాంకు గుమాస్తా	అనంతపురం
1	ఎస్. ఆదిత్యారాయణరావు	జిల్లా షేడరేషను గుమాస్తా	డిప్యూటీ
7	జి. ఎన్. కొర్రెస్వామి	ఇనస్పెక్టరు	బల్లారి
29	ఎస్. రాజగోపాలాచారి	ఇనస్పెక్టరు	డిప్యూటీ
మూడవ తరగతి			
88	ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యంపిల్ల	ఇనస్పెక్టరు	మద్రాసు
30	పి. వి. రామయ్య	నూపరువైజు	చిత్తూరు
18	బి. హనుమంతచారి	బొనుబ్యాంకు గుమాస్తా	బల్లారి
24	కె. నంజుండరావు	నూపరువైజు	అనంతపురం
10	హెచ్. హనుమంతరావు	ప్రెజింటు	డిప్యూటీ
15	వి. కల్యాణకుందరం	డిప్యూటీ	డిప్యూటీ
17	కె. ఆర్. కృష్ణమూర్తి	డిప్యూటీ	కల్యాణ
27	జి. రామారావు	నూపరువైజు	బల్లారి
21	కె. నారాయణరావు	డిప్యూటీ	కర్నూలు
88	జి. శేషుకర్మ	బొను బ్యాంకు గుమాస్తా	అనంతపురం
19	కె. నంజుండప్ప	ప్రెజింటు	డిప్యూటీ
18	జి. కృష్ణకౌస్త్య	నూపరువైజు	డిప్యూటీ
87	ఎల్. శ్రీనివాసరావు	ప్రెజింటు	బల్లారి

హిందూ దేశమునందును, బర్మాయందును గౌరవమునకు సుప్రసిద్ధ మైనట్టియు, ప్రత్యేకముగ
రికిని విక్రయించబడిన వస్తువులకు పూచీ నిచ్చుచు, సంపూర్ణ తృప్తిని గలిగించుచున్నట్టియు, 35 సం
వత్సరములకు పైగా అవిచ్ఛిన్నంగా వ్యాపారముగా సాగించుచున్నట్టి ఈ దిగువ తెలుపబడిన కం
పెనీ యందే సీమ కమలములను కొని, కామును, శ్రమను వైకమును, కూడుదల చేసు
కొనును.

సురాజ్ మల్ లక్ష్మభాయి అందు కో,

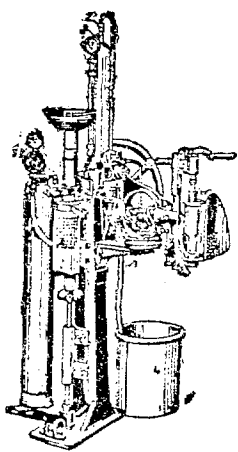
స్థాపితము 1898

313 ఎస్ట్రేడ్, మద్రాసు.

ఆఫీసులు:—బొంబాయి, కలకత్తా, తిరుచినాపల్లి, రంగూన్.

ఇండియాలో కెల్ల న్యల్పభరలకు పొందదగిన వ్యాపార స్థలము
సోడావాటరు మెషీనులు, బాల్ ప్లాస్ట్, క్రౌన్ కాక్కు సోడావాటరు సీసాలు, మంచి
యెసెన్సులు, కెమికల్స్ సోడావాటరు ఫాక్టరీకి వలయు సామగ్రి వగైరాలు కలవు.

1845 సం॥ లో స్థాపితము

ఈ వ్యాపారములో ననాదినుండి పని చేయుచున్న దిదియే.
గొప్పమేరు గాంచిన బిష్ యస్ అండ్ హెచ్. డక్ వర్త్ వగైరా
వాణివద్దనుండి నేరుగా తెప్పించి న్యల్పభరములకే నష్టముచేయువారలు,
వివిధ పరిమాణములకు సరిపోవు సోడావాటరు మెషీనులు.

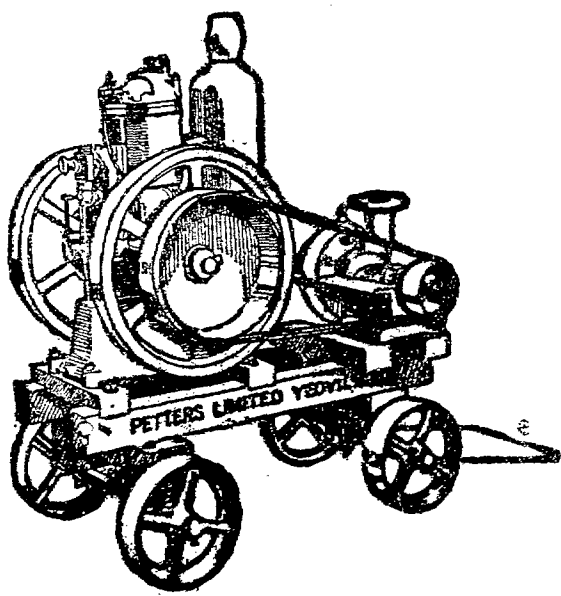
పూర్తివివరములకు వ్రాయుడు.

లిక్విడ్ రంగులు, పొడర్లు కోరినవారలకు పంపబడును.

ESOOFALY MAHOMEDALY & Co.,

102/104 Bhusari MOHOLLA, BOMBAY. 3.

తుపాకులు, మందుగుండు సామానులు, నేటపరికరముల వ్యాపారస్తులు,
కేటలాకు ఉచితముగా పంపబడును. ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

వెట్టర్స్ సకలవిధముల
జలయంత్రములు

మావద్ద యింజనులు, జలయంత్రములు, విరివిగా స్టాకులోనుంచి, తేలికైనవి, చులకనగా
తీసుకొనబడగినవి, స్థిరముగా ఏర్పాటు చేయబడవలసిన యంత్రములను అన్ని తగుపరికరములచే
అమర్చబడి, పోటీను తిరస్కరించదగిన తగ్గు ధరలకు వెంటనే సరఫరా చేయుదుము.

వెట్టర్ ఎంజనుల మొదలగువాటికి సంబంధించి పూర్తివివరములు కాకినాడలో గల మా
బ్రాంచి ఆఫీసునందుకూడ తెలుపబడును అచ్చట ఒక పంపింగు సెట్టుపనిచేయుటను కూడ
చూడవచ్చును.

బెన్ట్ అండు కంపెనీ లిమిటెడ్.,

3579

(యింజనీరింగు డిపార్టుమెంటు)

హాస్టు హౌస్ 63,

మదరాసు.

అది తోక చుక్కయా?

కలకత్తాలో విచిత్రదృశ్యము

కలకత్తా, ఆగస్టు 14:— నిన్నరాత్రి 9 గంటలకు కల
కత్తా నగరవాస్తవ్యుల కొక అద్భుతదృశ్యము గోచరమయ్యెను.
కృష్ణపక్ష చీకటియందు ఆకాశముధ్వ గొప్పకాంతిలో వాయు
విమానాకారముగల ఒక జ్యోతి కనుపడెను. కొంతకాలమునకు
ఈ జ్యోతి పొడుగు అధిక మయ్యెను. ఈ జ్యోతికి కొంత
దూరమున గుండ్రాకారముగ మరియొక జ్యోతియుండెను. ఇవి
నైరుతి దిశనైపున జరిగిపోయి కొంతకాలమునకు అదృశ్యమై
పోయెను. ఇది తోకచుక్కయని జ్యోతిషులు కొందరు
అభిప్రాయపడుచున్నారు. (ప్రీ. ప్రె.)

రైతుపత్రిక

(వస్తుతము మనరాజధానిలో రైతులకష్టనిష్ఠు రములను
ప్రకటించి ప్రత్యేకముగా నేర్పడినపత్రిక ఒకటిన్ను లేదు.
కనుక ప్రతిగ్రామములోను, ఫిర్యాలోన, తాలూకాలోను
జిల్లాలోను రైతులందఱును ఒక పంపుముగా నేర్పడి వారికిండు
కున్నకష్టములు అనగా నీటిపట్లయి విషయముతో డి.పి. డిబ్బ్యు
వారుచేయు అక్రమములను రైతుపంపుములద్వారా రైతుప
త్రికద్వారా గవర్న మెంటువారికి తెలియపరచిన రైతుప్రత్యే
కవ్యక్తి ఇచ్చుకొను అర్హిక్కు ఎక్కువబలముగాను విజయగాను
ఉండును. ఇట్టిపంపుములద్వారా ఎచ్చుఅట్టిలకు గవర్న మెంటు
వారుమాడ తప్పక జవాబు చెప్పితిరదరు. కనుక రైతులకొరకు
పుత్రికము రైతుపత్రిక నోకదానిని స్థాపించేసిన బాగుండు
ను. అందువిషయమై ముల్ రాష్ట్ర రాజమండ్రీ తాలూకాబోర్డు
అధ్యక్షులైన మారిన నరసన్న గారున్న తాల్వారి గోపాలకృ
ష్ణయ్య చౌదరిగారున్న పదరుపత్రిక ప్రచారము నిమిత్తము
న్న రైతుపంపుములు స్థాపించేయు సభ్యత్వముతో నది-8-28
తేదీన నర్సాపురం తాలూకా యలమంచిలి గ్రామములో రాత్రి
8 గంటలకు బోర్డువాయిర్ యెలిమెంటరీ పాఠశాలా భవనమున
నర్సాపురం తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులైన ముల్ రాష్ట్ర తాల్వారి
నారాయణస్వామిగారి అధిపత్యమున ఒకరైతుమహాసభ
సమావేశ పరచిరి. ఆంధ్ర మారిన నర్సన్న చౌదరిగారు కృష్ణా,
తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలలో రిసెటిల్ మెం
టుసందర్శమున ఇండియా ప్రభుత్వమువారు పన్నులు హెచ్చిం
చుచున్నవను గురించి తీవ్రముగా ఖండించుచు రైతుపంపుము
లయొక్క అవశ్యకతను సూక్ష్మ గంభీరపర్యాయము నిచ్చిరి.
ఈసందర్భమున తాల్వారి గోపాలకృష్ణయ్యచౌదరిగారు, యీ
క్రింది ఉపన్యాసము నొసంగిరి.

వ్యవసాయమునకు నాటిఅయినకృషి వేరొకటిలేదు.
వ్యవసాయము పను ప్రపంచము జీవనాధారము. అట్టివ్యవసాయ
కృషి సల్పవారలకు విశేషలాభము లేనియు కన్నడుటలేదు.
అందునకు కారణము ప్రభుత్వమువారు జేయుభారమైన పన్ను
లే. అదియునుగాక నీటిపట్లయి విషయములో డి. పి. డిబ్బ్యు
వారు తీసుకొను లంచములకు మితిలేదు. కాన రైతులకు పను
పాయముగ నుండుటకొరకు రైతుపత్రిక నోకదానిని స్థాపించి
ప్రభుత్వము వారుచేయు అక్రమములను ఖండించుచు రైతుపం
పుములను ఏర్పరచుచు వ్యవసాయ సందర్భములను పత్రికలో
ప్రకటించుటకు సావకాశము గలుగును. కనుక ఒకపత్రికరై
తుపత్రికను స్థాపించుటకు పూనుకొనవలెను. రైతులు ప్రతిగ్రా
మమున పంపుములుగా నేర్పడి, రైతులకున్న కష్టములను పంపు
ములద్వారా డి. పి. డిబ్బ్యువారికి తెలియజేసిన వారు మిక్కిలి
శ్రద్ధచేసెదరు. ఇప్పుడుకృష్ణా, తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమగోదా
వరిజిల్లాలలో గవర్న మెంటువారు పన్ను హెచ్చింపు వలెననెడి
తలంపు గలిగియుండిరి. అట్టిఅక్రమపు చర్యలకు మనముపంపు
ముక్రింద నేర్పడియున్న ప్రభుత్వమువారు వారికిప్పదమును సన
రణ చేసుకొనెదరు. తరువాత అధ్యక్షులకు పంపనములతో పథ
ముగిసెను.

మరునాడు మ-రా-శ్రీ మారిన నర్సన్న తాల్వారిగోపా
లకృష్ణయ్య చౌదరిగార్లు పక్షపాతి పాలకొల్లు, ఆచంట, జేన
నడిపూడి, కొడవంచిలి, విల్లూరు గ్రామములలో రైతుపంపు
ములు, రైతుపత్రికనుసూక్ష్మ ప్రచారము చేసి అక్కడనుంచి
మ-రా-శ్రీ వెక్కంటి దొరయ్య గారిగోగూడ తిలకుతా
లూకాకు వెళ్లిప్రచారము చేసిరి. కనుక రైతుసోదరు లందఱును
వారివారి శక్తికొలది రైతుపత్రికకు విరివిగా చందాలనుఇచ్చి
పత్రికకు తగు ప్రోత్సాహము యిచ్చెదరని సమ్మతుచూపెను.

రైతుశ్రేయోభిలాషి.

ఉపాధ్యాయసోదరుల కొకమనవి

లోకమునగల ప్రతియనబడును తనజీవమునకై యేదో యొకవృత్తి నవలంబించవలయును నీనితో కొన్ని స్వతంత్రజీవనములు, మరికొన్ని అస్వతంత్రములు, ఈవృత్తులు చేయుటతో మనముభ్యోదేశములు రెండు, అవి ఏవన—

1. మనము సజీవులుగా నున్నంతకాలము కలుంబిపోవ, భార్యమ భవమునకు లోపములేకండుట.
2. మనమరణానంతరమున మనకలుంబుమనకు ధనలోపముచే నెట్టిభాధలు రాకుండుట. కాని మన విషయము చేయు వృత్తి నైయంకముల కనుకూలముగాలేదు. మనజీవనములు బహుస్వల్పములై మనకుబాధను బోగొట్టుచుండును. సగ మాకటినిచ్చులో జీవింపచున్న మనము విద్యార్థుల కేమిబోధింపగలము? దైవముగూడ మనకేమిలేని సంతానమునుగూడనిచ్చుచున్నాడు. ఉపాధ్యాయులమగు మనము మనపాఠశాలలోగల పిల్లలసంఖ్య అభివృద్ధియగునట్లు కొరడుము గాన మనకు సంతానాభివృద్ధి

ఉండునట్లుల దైవముచేయుచున్నాడు. మేకపోతుగాంభీర్యముగల మనయువ్వోగముతోను గొర్రెతోకవంటి నేతనములతోడను అధికారలయడుగులకు మడుగులాత్తుచు దార పుత్రులతో కుట్టుపిరితో జీవింపచున్నాము. ఈ దరిద్రజీవక మనల నెప్పుడుపీడిపోవునో తెలియకున్నది. ఇట్టివిపదంబుధిలో నీరులాడుచున్న మనలను దుశ్చేత్య మహానుభావుడేమను గనపట్టడయ్యె.

మనము సజీవులుగ నున్నప్పుడే మనకుకలుంబిపోవభార్యమ భవము లేకపోయిన మనమరణానంతరమున మన భార్య పిల్లలు మన పేరేట యింటింటును బిచ్చమెత్తుకొని జీవింపవలసినదే. ఆకారణమున మనకుకలుంబుమనకు కొంతధనము నిలవజేయవలసినదిగి మన దైయున్నది.

కాన మనముందరము (డెత్ బెనిఫిట్ ఫండు) (దత్తతలేని కలుంబుమనకు మూలధనము) అనునొక మూలధనమును గూడబెట్టవలసియున్నది. ఇది రైల్వేపోస్టల్ మొదలగుదిపాట్ల మొంటులతో

శాచరణయందున్నది. దీనియంద్దేశమేమన, మన సంఘములో నెబడేని యొకయుపాధ్యాయుడు గలిగించిన, తక్కుంగలయుపాధ్యాయులు తలకొకరూపాయివంతున జమజేసి గలిగించినవాని భార్యకిచ్చుట. దీనివలన ఉపాధ్యాయసంఘమునకు మహోపకార మొనరించినవారల మగుదుము. ఇందుకు మీరెల్లరు సహధానపడినట్లుగా మీమీ సెకటరీలద్వారా మీచేవ్రాళ్లతో కాగితములు శాచితుశామాకు బంపిన నీయుద్వహమును గ్రహముగా నెరవేర్చునట్లుల గవర్న మెంటువారిని ప్రార్థితము. మీ కాగితములు చేరినపై యందలినిబంధనల దెలియబరచెదను. మీయుద్దేశము లతిత్యగలో బంపవ్రాగితులు.

మరువాడ శంకరరావు

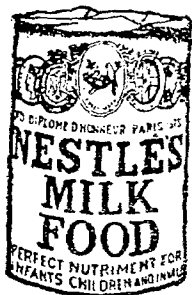
2 వ ఆసిస్టెంటు బోర్డు హెయ్యర్ ఎలిమెంటరీస్కూలు బలిజపేట (హార్బిలితాలాకా)

బొమ్మమూటలుసెం.5.

ప్రియమైన బిడ్డలారా!
నెను కురూపిని. అంతగత్తెకాదనాకు తెలు
పను. ఆయితే బలముగలరానను. శీగ్ర
ముగా ఆయాస పడను. మీరారు బల
త్వముగా యుండవలయునని కోరిన
యెడల నెన్ని యుపాలా
వారము కమ్మమని ఆమ్మగారిమో
సెప్పుము. ఆకొవదును బిడ్డలకుమెప్పవలె
వారము.

మేరీ జేన్.

దబ్బా/అంటి

రూ/60

అదనలలబిడ్డలను దానివైబిడనవారికిని.

ఈ కుంపను రెండు ఆణాల ప్లాంప్రమో
పంపినయెడల మీరు ఒక మాంకిరి మచ్చ
కబ్బాను పొందెదరు.

పరు:

అయినామ:

జిల్లా:

దయచేసి విశేషముగా చిత్రము తు.

శ్రీవైష్ణవ విద్యార్థులు

కాంచీపురము, ఆగస్టు 18:—శ్రీవైష్ణవ విద్యార్థుల నిన్నటి
తీవము మరల సమావేశమయ్యెను. వైవర్ధక్రిని గురించియు, వై
రాగ్యమును గురించియు వండితులు ముచ్చటించిరి. వి. వి. శ్రీ
నివాసయ్యగారు మాడ వేదాంతచర్చయందు పాల్గొనిరి. సా
యంతాలము 5 గంటలకు జగద్గురువులు ఆత్మద్యరూపమును గు
రైనగు వివరమునుగరించి ఉపన్యసించిరి. వి. వి. శ్రీనివాస
య్యగారు బ్రాహ్మణపునరుద్ధరణము అవసర మనిరి.

(ఆ. వె.)

రోజుపువ్వు లేవ్యము 3351

మలబద్ధమును హరించుటలో శ్రేష్ఠమయినది కా
శీరేచనమును చక్కగా గలిగించును. రుచికరమయినది వర్షము
లేదు. 15 తులి డబ్బి రూ. 0-10-0.

మ క ర ధ్వ జ 3

అన్ని వ్యాధులకు శ్రేష్ఠము రక్తవృద్ధిని, బలమును కలి
ంచును తుల 1 వారు 12-0-0 16 గ్రాములు రు 1-0-0.
సి. సి. ఏ. అండుకో ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేవి, నెల్లూరుజిల్లా

నాగపూరు విశ్వవిద్యాలయము

విద్యార్థులకు సైనికశిక్ష.

నాగపూరు, ఆగస్టు 14:—నాగపూరు విశ్వవిద్యాలయ
మునకు చేరిన విద్యార్థులకు సైనిక శిక్షను గలవలయునని నా
గపూరు విశ్వవిద్యాలయపు సెనేటు ఒక వారాక తీర్మానము
గావించిరి. ఆ తీర్మానమును అమలుపండుచుట కొక కార్యపం
థుము ఏర్పరచబడినది. ఈ పంథుమువారు మొన్న సమావేశమై
సైనిక శిక్ష పొందు విద్యార్థుల శిక్షావిధాన నిర్ణయము గురించి
ఆలోచించిరి. సైనిక విషయములను గరించి శిక్ష గలవుటకు
సైనికోద్యోగిని ప్రత్యేక ముగ నియమింపవలయుననియు, ఈ ఉ
ద్యోగిజీతమున కను మొత్తములో కొంతభాగమును ఇవ్వవల
యునని క్రభుత్వమువారిని కోరుటకును ఈ ఉపసంఘమువారు
తీర్మానము గావించిరి. (ఫీ. వె.)

శ్రీ శ్రీ భవిరీశ్వరీ వెంకటలక్ష్మీనరసింహముగారు

నిరంతర దేశసేవా పరాయణులును సంస్కరణాభిలా
షియు ఉన్నతవిద్యాప్రాశ్నాహులును వైకౌర్మ వక్తరులు
వైశ్యుల సంఘాతులును అగు శ్రీయుత భవిరీశ్వరీ వెంకటలక్ష్మీ
నరసింహం వి. ఏ. వి. ఎల్. గారు గుంటూరులో 9.2.28 విభవ
సం॥ అధిక క్రావణ 2500 గురువారం వ్యర్థములై యుండిరి.
వీరు ప్రతిపరీక్ష తప్పక జయము పొందియుండిరి. వీరి నివాసము
పత్తెనకల్లి. వ్యాయావాశిప్తికై గుంటూరు పట్టణమున ప్రవేశ
పించియుండిరి. విగుల వరసకారబుద్ధి గలవారు. శ్రీయుత ఉ
న్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు మొదలగువారి కనేకులకు ధనము
కోసగి విదేశములలో చదువుటకు బంపియున్నాడు. నిరాడంబ
ర పురుషులు. ప్రాప్తరాధసత్తువులు. సత్వివర్తనలు సత్కుభా
వులు కష్టసహనము అమానుషగులు అసహాయోద్యమము ప్రా
రంభింపబడిన దానియు వీరు ఈ ఖ్యముగా ఖుద్ధునే ధరించు
చుండిరి. వీరికి ఖద్దరునం దభిమానము మెండు. వీరు ధనికులయ్య
మోటాటులు బ్రెస్లిట్లు మొదలగునవి లేక పాదచారియై తిరుగు
చుండిడివారు. వీరి కిరపురు కుమారులు మువ్వరు కుమారి
కలు గలరు. పెద్దకుమారుడు డా॥ గ్ల ము
ప్రస్తుతము కొలంబులో చదువుచున్నాడు. ద్వితీయపుత్రిక గుం
టూరు కారదా నికేతనములో విద్యాశిక్ష పొందుచున్నది.
వెంకటలక్ష్మీనరసింహంగారు వి. ఏ. చదువుచు గా. మా. చం
గయ్యకేష్టి వి. ఎ. గారి సలహానల వితరతూద్యాన మాడుట
కు సమకర్తయియుండెను గాని మేనరికధర్మనిర్వంధము సాగనివ్వ
కుండెను. ఇప్పటికి శ్రీపునర్వీవాస సంస్కరణయం దభిలాష
యియుండియుండెను. నలువది రెండు సంవత్సరముల ప్రాయ
ము. ఇంతచిన్నవయసుననే ఈ నిరాడంబరపురుషుని అకాల
మృత్యువు తన వాత వైచికోనియుండెను. వీరి కుటుంబమునకు
గలిగిన పరితాపమునకు మా సానుభూతిని జూపుచున్నాము.

వీరి సురణమునుగూర్చి విచారము నె లి బుచ్చుటకు
గుంటూరు చల మయ్యగారి సక్రమన ముల్ల వద్ది వెంకట
సుబ్బయ్యగారియాజమాన్యమున సభ జరుపబడియుండినది. గా
రాయప్రోలు లింగసహాయునిగారు మొదలగువారును అనే
కులు వైశ్యప్రముఖులు వచ్చియుండిరి.

తీర్మానము

నిరంతర దేశసేవాపరాయణులును సంఘసంస్కరణాభి
లాషులును ఉన్నతవిద్యాప్రాశ్నాహులును వక్తరులు లేలు
శ్రీయుత భవిరీశ్వరీ వెంకటలక్ష్మీనరసింహంగారి అకాలమరణ
మునకు ఈసభవారు చింతిల్లుచు వారియాత్మకు కొంత కలగజే
యునటుల భగవంతుని ప్రార్థించుచు వారికుటుంబమునకు కలి
గిన ఆపత్తుకు యీ సభవారు తమ సానుభూతిని తెలుపు
చున్నారు.

(ఒకవిలేఖరి)

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station
Master's Classes. Full particulars and Railway
Fare Certificate on 2 annas stamp. Apply to:
Imperial Telegraph College, Nai Sarak, Delhi.
3108

WANTED.

A Telugu knowing L.M.P. for the Rural
Dispensary, Vidavalur on Rs. 33-5-4 per
mensem. The applications should reach this
office not later than the 20th instant.
Kavali Tq. Bd.'s Office D. Narayanamurthi
Dated 8-8-1928 Vice President. 506,1

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 సం॥ ఆగస్టు 15-వ తేది బుధవారము

1. ధాన్యములు

విద్యమజస్తాలు

కనుమ తెనాలి	,,	క 42	రకు	క 12 12 0	18 0 0
నల్లారి	,,	డిటో	,,	18 8 0	14 0 0
ఫిల్లి	,,	డిటో	,,	15 8 0	17 8 0
రాగులు	ర. 164	బస్తా	1-3	11 0 0	12 0 0
శుభ్రము	,,	,,	,,	18 0 0	22 0 0

2. ధాన్యమువస్తువులు

కందులు బస్తా-1-3	ర 205	,,	15 0 0	16 0 0
నెనగులు	,,	డిటో	,,	12 14 0
తెనలు	,,	డిటో	,,	14 0 0
వినుములు	,,	డిటో	,,	14 0 0
తొలలు	,,	ర 195	,,	11 0 0

3. నూనెవస్తువులు

శుభ్రమునూనె కా 1-3	,,	145 0 0	150 0 0
నెయ్యము 1-3	,,	14 0 0	21 0 0
వినుకానూనెకా 1-3	,,	50 0 0	52 0 0
చింతికోటి	,,	48 0 0	46 0 0
తెననూనెకా 1-3	ర 117-1	వినుకానూనె	118
అముదము కా 1-3	,,	106 0 0	109 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

కాయకనుపు కా 1-3	112 0 0	115 0 0
కూరకనుపు ,,	75 0 0	80 0 0
విరువకాయలు(గుంటూరు) కా 1-3	77 0 0	84 0 0
దనియాలు ,, కా 1-3	91 0 0	105 0 0
గుంటూరుపొయ్యి నీలివంట ముసుగు 1-3	ర 40,45	,, 50,55
కాకనా నీలిపొయ్యి ,,	,,	,, 50,55
తెలుము కా 1-3	ర 26 0 0	49 0 0
అస్కాచక్కర బస్తా 1-3	,, 26 15 0	27 2 0
చింతవంట కా 1-3	,, 28 0 0	60 0 0

5. ఇనుము

వట్టారకం కా 1-3	,,	81 0 0	88 0 0
చురం	,,	29 0 0	81 0 0
రవుం	,,	25 0 0	81 0 0

6. నూలు

నెం 20 బెన్ని సింహం యాటి	ర	8 2 0
నెం 6 ,, కట్టారి	,,	5 8 0
నెం 24 ,, లాకి	,,	6 0 0
నెం 20 1/2 రెట్టెట్రిలు	,,	7 8 0
నెం 40 బామ్మర 10 పా	,,	11 12 0
నెం 44 సాంబో	,,	5 15 0
నెం 40 రాడి	,,	10 10 0
నెం 4 బెన్ని మసీద	,,	4 12 0

7. దూది

కోండావెన్ను బాదం 1-3	ర	362 0 0

8. లోహములు

నెం 100 రులు 1-3	ర 62 12 0	68 0 0
అంగార రులు 1-3	,,	31 0 0
వనరం 1-3	,,	18 8 0
ఇర్రడి కా 1-3	,,	225 0 0
కాగ కా 1-3	,,	265 0 0

తంగులు

అతిశయ స్వల్పరూపం అతివరం సింహం

సింహ 1-3 గ్రేలు 200	ర	58 0 0
,, నీలిరం 1 రు	1	10 6
,, 14 రులు	1	10 0
,, 28 రులు	1	9 0
,, 56 రులు	1	8 0
,, 1 అంబర	1	8 0

శిల్పము పాన్డుస్కార్ రెడ్ అనగా (టర్నికెట్టు)	8	4 0
కాగో 8 0	1	0 6
1 బరు 4 0	1	2 0

ప్రకటన

తిరుమలతిరుపతి శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామివారి పేరను ధర్మార్థముగా శ్రీవారికై యంత్రములు జరుగుటకై అనేకజిల్లాలలోని భక్తులు భూములనున్ను, రొక్కములనున్ను యంత్రములనున్ను ఇవ్వఁచుచున్న దానముచేసియు చేయుచున్ను యున్నారు. వాటివివరములు మాకు తెలియకపోవుటచే అట్టి వరుమానమును తెప్పించి శ్రీవారికి వినియోగపరచుట కసాధ్యముగా నున్నది. అప్పుడప్పుడు కొన్ని కేసులుమాత్రము మాకు తెలియుచున్నది. ఇందు చేత మాకు తెలియనివి అనేకము యీలాటి కేసులు అన్నిజిల్లాలలోను యున్నవని చెప్పవలసియున్నది. శ్రీవారి భక్తులగువా రెల్లరును యీవిధమైన ధర్మములు వారివారి గ్రామములలో తెలిసిసంతవరకు యుండగల యీనాములు భూములు వగైరా స్థితులనుగురించి విచారించి వాటిని రాబట్టుటకు కావలసిన తపసీశ్శు మాకు తెలియజేయకొరుచున్నాము. ఈ ఘనకార్యము జేయువారు శ్రీవెంకటేశ్వరస్వామి వారి నిత్యకైంకర్యపరులనియు వారి కృపాకటాక్షమునకు పాత్రులగుదురని వేరుగా జెప్ప నక్కరలేదని తలంచెదము.

తిరుపతి (Sd.) శ్రీమహాంతు ప్రయాగదాసు జీ, 20-7-28 తిరుమలతిరుపతి తిరుపతిగృహ దేస్థానముల విచారకర్త.

ఇంద్రజాలమ హేంద్రజాలము

ఈ గ్రంథములో జర్మనీగారడి, హస్తలక్షణము, అంగులక్షణము, మంత్రకావ్యము, ధూతవైద్యము, యంత్రములు, చీట్లకేరమాపాలు, వినిదవిద్యలు, మనుష్యుని మాయచేయుట, మాదిచేయుట, పుట్టింపులు, జీవములో సమాధి యగలు, శరీరములని కలచేత మాట్లాడింపుట, గాలిలో మనుష్యుని నిలుపుట మొదలగు విచిత్రములన్ని విధించే మేజిక్ చేయగలరు. వెల రూ. 2113 చమత్కార గణితము:—(టెక్స్టు బుక్ కమిటీ వారిచే ఆప్రాపు కాబడినది.) ఇందులో విచిత్రవిద్య, మనోగణితములు, సమస్యలు, చిత్రప్రశ్న, యొక్క, రమాపాతకము, గణితావధానము గలవు. వెల రూ. 1.12 కి రూ. 5. ఆర్. జగద్గుప్తం బాద్యుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరుజిల్లా)

వాజికరణ వటి

రతి మన్మథులవలె దాంపత్య సౌఖ్య విషయము. ధాతు సృష్టికి ప్రఖ్యాతిచెందినది. ఒక మోతాదునకే నూ విచ్చును. అనేకులు పరీక్షించిరి. ఎంత పలుచని వీర్యమునైనను గట్టిపర్చి ప్లవ్వ మందును, మూత్రములోనుపోయెడి శుక్రసప్తమును మాన్పును. ముసలితనము, నపుంసకత్వము బాపి నూతన యౌవనము, చక్కని సంసార సౌఖ్యము సంతానభాగ్యము ఇచ్చును. రెండు నీనాలముందు శతవృద్ధులైనను యౌవనులగ జేయును యౌవనులకు స్త్రీలోలతచే గలుగు నీరసము, కాళ్ళు లాగుట బోనదవి విక్రీలి ధాతుపుష్టినిచ్చును. 40 మాత్రలు నీనా రు 2-0-0, పోస్టేజీతో. 8949

ఆయుర్వేదరత్న డాక్టరు ఆచార్యులు, ఆయుర్వేద రచయితల సం 1 ఏలూరు. పశ్చిమగోదావరిజిల్లా

జంత్రి జంత్రి జంత్రి

1 వ పాల్గొం. వేతనములు ప్రతి అణాకు ప్రతి రూపాయకు రు 100 లు వరకు ఆపైన ముఖ్యమైన రేట్లకు వృత్తిపన్ను రేట్లకు వడ్డీరేట్లకు మొత్తము ఇవ్వబడినవి. వెల రు 0-8-0.

2 వ పాల్గొం. ప్రతి అణాకు రు 12-8-0 ల వరకు ఆపైన ముఖ్యమైన రేట్లకు తరగిస్తుల్లు ల్యాండు సెస్సురేట్లకు మొత్తములు ఇవ్వబడినవి.

Apply to:—

ప్రాప్రయటరు

విజయ వ్రెసు, బాపట్ల.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(15-8-28)

నీమజవులి దినుసులు

ఇరువది గజముల పీస్ ధరలు	ర. అ. పై
కార్కమ్ములు—22 X 22 మంగిపూర్ (బి)	8-18-0
,, సరాసరికము	7-12-0
కార్కమ్ములు—22 X 22 "మోటాక పైకిలు" (బి) రు	8-5-0
,, సరాసరికము (20 X 20) రు	7-6-0
తెలుపుములు—1703 (నెట్) రు	12-10-6
గాన్ గా 9000 రు	12-1-0
ఎల్. ఎల్ 78, 78, రు	8-4-0
68/888 రు	12-12-0;

నూలు

40 నెంబరు పీసు (5 పా కట్టులు)—ట్రాక్ రు	చలువ (కాగ) రు 7-8-0; చలువ ("ఎనిటిక్స్-కో") రు 6-18-0.
చలువ (నాగకన్యక) 7-8-0 చలువ (గుడ్డి) రు 6-15-6 చలువ (గడ్డకెంబా) రు 7-14-0 వచ్చుగరము (ఎర్ర) రు 7-10;	
40 జపాన్ (పదిపానులకట్టు) అయిదు నక్షత్రములు రు 12-8-0 కలర్ బాల్ రు 12-6-0 నెమలి	
60 పీసు (5 పానులకట్టులు)—అడకతైర రు 14-12-0; రాట్టుము (ఎర్ర) రు 12-0-0; రుదుకారము రు 8-14-0 ఎడ్లు గడియారము రు 8-15-0	

ఇత్తడిరేకులు—(డిట్ మేన్) రు 225.

డిటో (క్రూసాయర్) రు 228

రాగిరేకు రు 270.

నీమెంట్ పీపా వెల:—

గిల్ గో-పేమ్ ("చెయ్య") రు 11-0, 11-2.

జర్మన్ నెమలి 10-2-0

చక్కెరమూటయొక్క ధర—

కానా "కెడి" రు 26-15-0 నెప్టం, అక్టోబరు 26-7-0

వేరుసెనగ నూనె

" ఇంగ్లీషు బాదవధరలు—గానుగ రు 117.

అముదము

(మిల్ కలిపి) రు 105-0-0

పదునుచేసినతోలు రతి 1-3 ధరలు

అవుతోలు (7 లు 7 1/2) "అవకంట్రిన్" రు 1-6-0; 1-6-9	
,, (8 లు 8 1/2) ,, రు 1-5-0 లు 1-5-6	
,, (లేలిక్) ,, రు 1-8-6 లు 1-9-0	
,, (6 1/2 లు 7) బెంగుళూర్ రు 1-5-6 లు 1-6-0	
,, (7 లు 7 1/2) ,, రు 1-6-6 లు 1-7-0	
,, (లేలిక్) ,, రు 1-9-0 లు 1-10-0	
,, (6 లు 6 1/2) బెజవాడ్ రు 1-5-6 లు 1-6-0	
,, (6 1/2 లు 7) ,, రు 1-6-6 లు 1-7-8	
,, (7 లు 7 1/2) విజయనగరము రు 1-6-6 లు 1-7-0	
,, (6 1/2 లు 6 1/2) ,, రు 1-7-6 లు 1-7-9	
,, (7 లు 7 1/2) పిలూరు రు 1-7-0 రు 1-7-8	
గడదోలు రు 0-15-6 లు 0-15-10	
గడదూడదోలు రు 1-7-6 లు 1-9-0	
అవుదూడదోలు రు 1-15-6 లు 2-1-0	

The Asiatic Government Security Life Assurance Co. Ltd., BANGALORE CITY. WANTED.

General and District Agents in all important centres of the Madras Presidency, Travancore & Cochin. Liberal contracts covering definite territory with Head Office connection and with power of appointment of Sub-Agents. Request details for our Remunerative proposition.

V. RANGASAMY Esq.,

B.A.B.L., F.C.I.,

General Secretary, Bangalore City.

Messrs. P. K. RAU & Sons,

Chief Agents, Madras Presidency

33, Mukernallamuthu St., G. T. Madras.

రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

రెండవ కూర్పు మూడు వేల ప్రతులు

శ్రీ పరమహంస
సచ్చిదానందయోగీశ్వరులు

గణపతి కృష్ణుడు, సమవర్షిని, ఆంధ్రపత్రిక మొదలగువాటిలో ప్రకటించియున్నను ఆంధ్రదేశమును యీ గ్రంథమును గమనించిన వారుకారు. ఈ గ్రంథకర్తయను పైయోగీశ్వరులవారు మేనెల రి-ఎ కేదిన ఆంధ్రదేశయాత్రగా చెన్నపురియందుండి బయటదేరి సుల్తానుపేట, నాయుడుపేట, గూడూరు, నెల్లూరు, కావలి, వంగోరు, శేటపాలెం, చీరాల, శేపల్లె, గంటూరు, నర్సరావుపేట, వినుకొండ, లంకెపూరపాడు, ముప్పాళ్ళ, చాగంటివారిపాలెం, సత్తెనపల్లి, మంగళగిరి, రెజవాడ, కొండపల్లి, నైజాం యలూకా మహాదేవపురం, దెందుకూరు, తురల్లపాడు మొదలగు పెద్ద చిన్న గ్రామములకును వచ్చి ప్రాంతములలోనున్న వినుకొండలను ఉపన్యాసము చేయునపుడు వారి ఉపన్యాసమును విని విక్కిలి అపరిమిత ఆనందమును పొంది “దీని బ్రహ్మోక్త్య రజయోగ సారామృత” గ్రంథమును వాడిపద్ద శేరుగా పుచ్చుకని చదివి యిట్టి గ్రంథమును మేము యిదివరకు చూడలేదని చెప్పి విక్కిలి సంతోషించిరి. ప్రాంతమును తీసిన వారివద్దనుండి మరికొందరు తీసి చదివి వా రును మరిల ఆద్యగ్రంథమును తీసి చదివి ఆనందించుచున్నారు. ఈ గ్రంథమును చూచినవెనుకనే దీని మహిమ తెలియవచ్చునే కాని

అంతిమమున తెలియ రాదు. వాటిలోని దేవభవ్యములను యాజ్ఞశ్రీలో తెలుపనని కాదు. గ్రంథమున చూచియే దెలిసికొనవలయును. ఈ గ్రంథకర్త నింకొకడు ఆంధ్రదేశీయంతయు రాజ్యపురుషుడు. వాడు ముగ్రానుదులకు వచ్చు లోపల క్రింది విలాసమునకు వ్రాసి ప్రేగ్రంథమున రిప్పించి వాటిలోని రహస్యాస్థ్యముల నెల్లన చదివి దెలిసికొని దానిలోగల సందేహములను మీరు వారివద్ద నేరుగా దెలిసికొనవచ్చును. ప్రేగ్రంథముతో సహాస్త్వపదముంజరియు పంప జడును. దానికయం నాలుగు అణాలు. క్రింది విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును.

3. "జీవబ్రహ్మైక్యత" రాజయోగ సారామృతము" రెండవసూర్య మొదటిసంచి చివరవరకు 1246 పుటలన్న
48 పటములను గలది. కాశీ బయోండు రూ. 4-4-0
2. ప్రాగ్భము పంచశతీకపదగా వ్రాయబడినది. 100 పుటలను 2 పటములను గలది. 0-4-0
8. ప్రాగ్భము ఇంగ్లీషు మొదటి భాగము. 2-8-0

 శ్రీ నచ్చిదానందర్ కంపెనీ, పెరంబూర్ బారక్కు, చెన్నై పురి.

చంటిబిడల ఆ జే
ర్ణ వ్యాధులకు నిరసా
య కరమగుచుండు.

అడవల్లోకి వెళ్లి
వాటలో ప్రతియంబ
మండలగినది.

"FIFTEEN POINTS
FOR 3
MOTHERS."

That is the name of the invaluable book-let given free with every bottle Woodward's "Gripe Water," the one safe remedy for all digestive ailments in babies and young children.

Here is one of the points "Never put baby to sleep using so-called remedies which contain narcotics". Wood-ward's "Gripe Water" is free from all dangerous drugs.

దీనితో కూడ తల్లు
లు పిల్లలను పెంచవల
సిన విధములన్నియు
ప్రాయబడిన పుస్తక
ము ఉచితముగా పం
పబడును. 9484

WOODWARD'S
"Gripe Water"
KEEPS BABY WELL

W. WOODWARD (1920) Manufacturing Chemist,

79 87, Fortoss Road, London N. W. 5.

శ్రీపాద సరసింహం
(బివర్ను కాకినాడ
వా రి వ ద్ద వో టి
రును.

Price Annas 10 only.

BOMBAY & MADRAS.
AMRUTANJAN DEPOT.

ఉ-చితము.

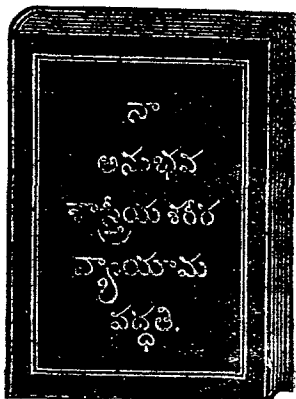
ఉచితము.

ఆంధ్రజాతి సుచిరముగా జంపబడునట్లు

3298

ఈ గ్రంథమానందం

కీరవాన్యాయము విషయములు పూర్తిగాచర్చించక
 నీనది. ఇందుకార్యక్రమము, శాశ్వతములయొక్క
 తగ్గుతగ్గులును, అవిచింతించుచున్నప్పుడు
 అందుకలవు. దీనిని ప
 ముగవూగ వలెచింతిం
 శాన్యాయముపట్టి మీ
 కుదాగును శోధకరక్ష

౧. ప్రతిభాగరతీయనకును దీని సజ్జన ముద్రయన నూతనోత్సాహమున కేర వ్యాయామాన క్రియ కలిగి తీరును. తపాలాఖర్చుకు మాత్రము రు ౧-2-0 రెండవారుల వంపిలిరని యాగ్రంధము పెంటనే వంతజదును. దీని మూడవ యాత్రయందు నివ్వంయముగ మార్చుగలిగి తిరును. తొమ్మయము పోగొట్టుకొనవచ్చి, తొమ్మయము మొదలైయునందుండగనే శేఖను ప్రారంభము. దీనివచ్చి అయ్యారాకొగ్గులముల వనుభవించురు కాక.

ప్రా. పెసర్ యం. వి. ప్రజ్ఞా రాజ్య అధిక కార్యము తమి
కా. యం. వి. ప్రజ్ఞా రాజ్య అధిక కార్యము తమి

మాన పూర్వాసిని మాత్రము

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వలనులభము ! (పోస్తుఖర్చులుప్రత్యేకము) గుణమధికము !

శిరీషములూ ఉష్ణాధికముచే కలిగడి పైతృకాకల
కీమత్రలు దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అదచి, అవలంతలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిగిట్లు, సర్వాంగముల
యందు బలక్షయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శిరస్సు,
వ్రేళ్లు, అనులు మొదలగువానియందు గలిగడి నొప్పులను
బోగొట్టి దోహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దాచును.

ఈమూర్తిని పేహవాతానోష్ఠలను వెంట కేహన్నును.
ఇందు ఆశీక క్షిమధులు చేరనవి. అనుభవముగల బోధకు
మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును.
ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:—

(1078)

ఆయుర్వేద వేద్యునిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

సుశ్రుతసూత్రస్థానము.

తెలుగుర్థముతో ఆనేక శస్త్ర యంత్రముల ప్రతిమలతో చక్కని బైందు ఖరీదు రు 6-0-0 ఆగ. ప్టు నెలాఖరులోగ రు 2-0-0 అడ్వాన్సు అంపిన వారికి రు 4-8-0 పోనేజీశేరు

ಆಯುರ್ವೇದಾಚಾರ್ಯ ಷಷ್ಠಾಧ್ಯಾಯಃ

సూర్యచింతామణిశాస్త్రి, రాజమండ్రి